గౌరవనీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భూయాన్

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి ఎన్. తుకారాంజీ

WP.Nos. 36, 37, 41, 42, 43 and 44/2023

ఉమ్మడి ఉత్తర్వు: (తీర్పు రాసి వెలువరించిన వారు గౌరవనీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భూయాన్)

WP.Nos. 36, 37, 41, 42, 43 మరియు 44/2023 లను ఈ తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా పరిష్కరించబడుతుంది.

2. ఇరు పక్షాల న్యాయవాదుల అంగీకారంతో, అన్ని రిట్ అప్పిళ్ళు ప్రాథమిక దశలోనే తుది విచారణకు తీసుకోబడ్డాయి.

3. WP.Nos. 39767, 40733, 4228, 43144 మరియు 43339/2022 లో ఏక సభ్య ధర్మాసనం (సింగిల్ జడ్జ్) 26.12.2022 తేదీన పరిష్కరిస్తూ వెలువరించిన ఉమ్మడి తీర్పు మరియు ఉత్తరువుల నుండి ఈ రిట్ అప్పీళ్లు ఉత్పన్నమయ్యాయి.

4. విచారణ సమయంలో, అప్పీలుదారుల తరపున సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే WP.Nos.40733/2022 నుండి ఉత్పన్నమైన WA.No.37/2023 లో వాదనలను వినిపించారు.

5. WA.Nos.36, 37, 41, 42, 43 మరియు 44/2023 లో అప్పీలుదారు తరపున అడ్వకేట్ జనరల్ (ఏజీ) మిస్టర్ B.S. ప్రసాద్ తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే WA.Nos. 4 మరియు 42/2023 లో అప్పీలుదారు తరపున, ఇంకా రిట్ అప్పీలు నంబరు 36/2023 లో 3వ ప్రతివాది తరపున, రిట్ అప్పీలు నంబరు 37/2023 లో 6వ ప్రతివాది తరపున, రిట్ అప్పీలు నంబరు 43/2023 లో 4వ ప్రతివాది తరపున మరియు రిట్ అప్పీలు నంబరు 44/2023 లో 4వ ప్రతివాది/వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తరపున న్యాయవాది మిస్టర్ ఎ. ప్రభాకర్ రావు తరపు

ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ గండ్ర మోహన్ రావు ; రిట్ అప్పీలు నంబరు 36/2023 లో 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు (రిట్ పిటిషనర్లు) తరఫున న్యాయవాది మిస్టర్ M.V.V. బసవ రావు తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి ; రిట్ అప్పీలు నంబరు 42/2023 లో 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు (రిట్ పిటిషనర్లు) తరపు న్యాయవాది మిస్టర్ M.V.V. బసవ రావు తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ L. రవి చందర్ ; రిట్ అప్పీలు నంబరు 44/2023 లో 1వ ప్రతివాది తరఫున న్యాయవాది మిస్టర్ బాల సుబ్రహ్మణ్యం కుమర్సు తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాదులు మిస్టర్ J. ప్రభాకర్ మరియు C. దామోదర్ రెడ్డి ; రిట్ అప్పీళ్లు నంబరు 36/2023 మరియు 41/2023 లో 1వ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ (M.S) బండారు హిమవర్షిణి తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న మిస్టర్ S.D. సంజయ్ తివారీ; రిట్ అప్పీలు నంబరు 43/2003 లో 1వ ప్రతివాది తరఫున న్యాయవాది మిస్టర్ V. రామ్మోహన్ రెడ్డి తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ ఉదయ హోల్లా; కేంద్రం తరఫున డిప్యుటి సొలిసిటర్ జనరల్ మిస్టర్ గాడి ప్రవీణ్ కుమార్ మరియు కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) తరఫున న్యాయవాది వాదనలను విన్నాము.

<u>వాస్తవాలు:</u>

6. పైన పేర్కొన్న విధంగా WP.No.40733/22 నుండి WA.No.37/23 ఉత్పన్నమైనది. మొయినాబాద్ పోలీసు ఠాణాలో నమోదైన ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నంబరు 455/2022 లో అన్యాయంగా మరియు పక్షపాతంగా దర్యాప్తు చేపట్టడంలో రాష్ట్ర/అప్పీలుదారుల చర్య చట్ట విరుద్ధం మరియు విచక్షణా రహితమే గాక భారత రాజ్యాంగంలోని (ఆర్టికల్)14 మరియు 21 అధికారణాలను పూర్తిగా ఉల్లంఘించడంతో పాటు స్వేచ్ఛాయుత మరియు నిష్పాక్షిత దర్యాప్తునకు సంబంధించి స్థిరపడిన

సూత్రాలకు విరుద్ధమని ప్రకటించాల్సిందిగా కోరుతూ ప్రతివాదులు 1, 2 మరియు 3 రిట్ పిటిషనర్లు గా రిట్ పిటిషన్ నంబరు 40733/2022 ను దాఖలు చేశారు. తత్ఫలితంగా, ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నంబరు 455/2022 లోని దర్యాప్తును మొయినాబాద్ పోలీసు ఠాణా నుండి కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) కి బదిలీ చేయడం లేదా ప్రత్యామ్నాయంగా మొయినాబాద్ పోలీసు ఠాణా లో నమోదు కాబడిన క్రైమ్ (FIR) నంబరు 455/2022 ను సిట్టింగ్ జడ్జి పర్యవేక్షణలో నిష్పక్షపాతంగా, పారదర్శకంగా దర్యాప్తు జరిగేందుకు వీలుగా ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందం (CIT) ను ఏర్పాటు చేయాల్సిందిగా నిర్దేశించాలని అభ్యర్దించబడింది.

7. భారతీయ శిక్షాస్మృతి (IPC), 1860 సెక్షన్ 120-B (నేర పూరిత కుట్ర) మరియు 171-B తో చదవబడిన సెక్షన్ 171-E , సెక్షన్ 506 (నేర పూరిత చెదిరింపు) తో చదవబడిన సెక్షన్ 34 మరియు అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988 లోని సెక్షన్ 8 (ప్రభుత్వ ప్రతినిధికి లంచమివ్వ చూపడం) కింద హైదారాబాద్ పోలీస్ కమిషనరేట్ లోని మొయినాబాద్ ఠాణా పూర్తి స్థాయి ఇన్ స్పెక్టర్ (స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్) సంబంధిత రికార్డులలో ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నంబరు 455/2022ను నమోదు చేశారు. రిట్ పిటిషన్ నంబరు 40733/2022 లో 8వ ప్రతివాది మిస్టర్ పైలట్ రోహిత్ రెడ్డి దాఖలు చేసిన 26.10.2022 తేదీ నాటి ప్రాథమిక సమాచారం ఆధారంగా ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నంబరు 455/2022 నమోదు చేయబడింది. ప్రాథమిక సమాచారంలో మిస్టర్ పైలట్ రోహిత్ రెడ్డి, తాను వికారాబాద్ జిల్లా, తాండూరు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి (TRS) పార్టీ కి చెందిన శాసన సభ్యుడినని (MLA) పేర్కొన్నారు. ఢిల్లీకి చెందిన రామచంద్ర భారతి అలియాస్ సంతోష్ శర్మ మరియు హైదరాబాద్ కు చెందిన నంద కుమార్ అనే భారతీయ జనతా పార్టీ (BJP) కి చెందిన ఇరుమరు ఆయనను కలిశారు. వారు సమాచారం

ఇచ్చిన వ్యక్తి తో సంప్రదించి తెరాస పార్టీ అభ్యర్థిగా పోటీ చేయవద్దని, BJP లో చేరాలని చెప్పారు. ప్రాథమిక సమాచారం ఇచ్చిన వ్యక్తిని రాబోయే ఎన్నికలలో భాజాపా తరపున పోటీ చేయాల్సిందిగా అభ్యర్థించింది, అందుకు అతనికి రూ. 100 కోట్ల నగదును ప్రతి పాదించారు. ఆర్థిక ప్రయోజనాల కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలోని సివిల్ కాంట్రాక్టులు, కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్నత స్థానానికి తీసుకెళ్తామంటూ మొదటి ఫిర్యాదు దారుకు ఆశ పెట్టారు తద్వారా అతనిని బిజేపిలోకి చేరాల్సిందిగా ప్రలోభ పెట్టారు. అయితే అతను భాజాపాలో చేరకపోతే, ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ED) (బహుళక్రమశిక్షణా సంస్థ) సిబిఐ లాంటి దర్యాప్తు సంస్థలతో దాడులు చేయించి, క్రిమినల్ కేసులు పెట్టిస్తామని మొదటి ఫిర్యాదు దారుని హెచ్చరించారు. ఇదేగాక, తెరాస పార్టీ నేతృత్వంలోని తెలంగాణ ప్రభుత్వం కూలిపోతుందని పేర్కొన్నారు. పైన పేర్కొనబడిన ప్రలోభాలు, భారీ మొత్తంలో లంచమివ్వ జూపిన ఈ అనైతిక మరియు అప్రజాస్వామిక చర్యలను అవలంబించేల చేయడమన్నది అవినీతిని ప్రోత్సహించడం మరియు రాజకీయాలను కలుషిత చేస్తుంది కాబట్టి, తాను అలాంటి ప్రతి పాదన స్వీకరించలేనని మొదటి ఫిర్యాదుదారు పేర్కొన్నాడు. 26.10.2022 తేదీన రామచంద్ర భారతి అలియాస్ సంతోష్ శర్మా మరియు నందా కుమార్ మళ్ళీ మొదటి ఫిర్యాదుదారుని సంప్రదించి, వారు మధ్యాహ్న సమయంలో తన ఫామ్ హౌస్ కు సంప్రదింపుల కోసం BJPలో చేరేందుకు ఒక్కొక్కరికి 50 కోట్లు లంచం ఇచ్చే ప్రతిపాదనతో వస్తున్నట్లుగా తెలియజేసినట్లు పేర్కొన్నారు. ఈ సంధర్బంగా మరికొంత మంది తెరాస MLA లకు సమీకరించాల్సిందని మొదటి ఫిర్యాది దారుకు సూచించారు. ప్రతిపాదిత మొత్తాలను స్వీకరించడానికి ఫామ్ హౌస్ కు వచ్చిన మొదటి ఫిర్యాది దారుని ముగ్గురు MLA లను కూడా ప్రేరేపిస్తూ తెరాస పార్టీ నేతృత్వంలోని తెలంగాణ ప్రభుత్వాన్ని అస్థిర పరిచేలా వారి ప్రజా విధులను సక్రమంగా మరియు నిజాయితీ లేని

రీతిలో నిర్వర్తించారు. ఒప్పందాన్ని ఖరారు చేయడానికి ఢిల్లీకి చెందిన రామచంద్ర భారతి అలియాస్ సతీష్ శర్మ, హైదరాబాద్ కు చెందిన నంద కుమార్ మరియు తిరుపతికి చెందిన సింహయాజీ స్వామి అతని ఫామ్ హౌస్ కు వస్తారని మొదటి ఫిర్యాది దారుకు సమాచారమందించారు. అందువలన భారీ మొత్తాలను లంచమివ్వజూపిన ఈ అనైతిక అప్రజాస్వామిక చర్యలకు పాల్పడి నందుకు పైన పేర్కొనబడిన వ్యక్తుల పై తగిన చట్టబద్దమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మొదటి ఫిర్యాదుదారు పోలీసు అధికార సంస్థను అభ్యర్థించారు.

8. పైన పేర్కొన్న అంశాలు ఆధారంగా మొయినాబాద్ పోలీసు ఠాణా పూర్తిస్థాయి ఇన్ స్పెక్టర్ (స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్) సదరు సెక్షన్ ల కింద ప్రాథమిక అభియోగ పత్రం (FIR) నంబరు 455/2022 నమోదు చేశారు.

9. ప్రాథమిక సమాచారంలో నమోదు చేసిన ఆరోపణలు అవాస్తవమని, మరియు రాజకీయ కుట్రలో భాగమని మరియు అధికార తెరాస పార్టీ ఆదేశాల మేరకు పోలీసులు ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నమోదు చేయడం జరిగిందని రిట్ అఫిడవిట్టులో పేర్కొన్నారు.

9.1 ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) దాఖలు స్పష్టంగా రాజకీయ ప్రేరేపితమైనదని రిట్ అఫిడవిట్టులో 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు పేర్కొన్నారు. పోలీసులు దాడులు నిర్వహించక ముందే పోలీసు కమిషనర్ స్థాయి అధికారి మీడియాను ఉద్దేశించి మాట్లాడినా సందర్భంలో ఈ విషయం స్పష్టమయింది. ఫిర్యాదుదారుని ఇతర MLA లను విడిచి పెట్టడమే కాకుండా నేరస్థలం నుండి నేరుగా ఎస్కార్ట్ వాహనాలతో అనగా ముఖ్యమంత్రి అధికారిక నివాసగృహానికి తరలించారు. ఈ కుట్రలో ముఖ్యమంత్రి, పోలీసు కమిషనరు, అధికార పార్టీకి చెందిన MLA ల హస్తం ఉందన్న ఆరోపణలు వెలువడ్డాయి. ఫిర్యాదుదారు మరియు

ముగ్గురు MLA ల నుండి ఎలాంటి ముఖ్య సాక్ష్యాన్ని సేకరించలేదు. నలుగురు MLA లను అధికారిక ప్రతివాదులు ఎటువంటి విచారణకు గురి చేయలేదు.

9.2 రాజేంద్ర నగర్ పరిధిలో సైబరాబాద్ కమిషనరేట్ లోని అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్ 1,2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల రిమాండ్ ను కోరారు. భారతీయ శిక్షాస్మృతి (IPC) సెక్షన్లు 120-B మరియు 171-B తో చదువబడు సెక్షన్ 171-E మరియు సెక్షన్ 506 తో చదువబడు సెక్షన్ 34 మరియు అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988 (ఇందులో, ఇక మీదట సంక్షిప్తంగా "PC చట్టం") సెక్షన్ 8 సూచించిన అన్నీ ఆరోపిత అభియోగాలలోను గరిష్టంగా ఏడేళ్ళ శిక్ష పడే కేసులేనని హైదరాబాద్ లోని SPE మరియు ACB మొదటి అదనపు ప్రత్యేక జడ్జి (ACB జడ్జి) తెలిపారు. అందువల్ల, **ఆర్నేష్ కుమార్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బిహార్ [(2014) 8 SCC 273]** కేసులో సుప్రీం కోర్ట్ మార్గదర్శకాలను అనుసరించాల్సిన అవసరం ఉంది; శిక్షాస్మృతి, 1973 (CRPC) సెక్షన్ 41-A కింద 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులకు నోటీసులు జారీ చేయడం తప్పనిసరి. అందువల్ల, ఆర్నేష్ కుమార్ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులోని తప్పనిసరి మార్గదర్శకాలు అనుసరించబడని కారణంగా 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల రిమాండ్ ను కోరడమన్నది. ఆ ప్రకారం ACB జడ్జి 27.10.2022 తేదీ నాటి ఉత్తరువులో రిమాండ్ ను తిరస్కరించారు. దీనిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సవాలు చేస్తూ ఈ కోర్టులో క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నంబరు 699/2022 ను దాఖలు చేసింది. 29.10.2022 తేదీ నాటి ఉత్తరువు ద్వారా ACB జడ్జి వెలువరించిన 27.10.2022 తేదీ నాటి ఉత్తర్వులను ఈ కోర్టులోని సింగిల్ జడ్జి త్రోసి పుచ్చుతూ 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులను పోలీసుల ఎదుట లొంగిపోవాల్సిందిగా ఆదేశించారు. ఈ ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తూ 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు సుప్రీం కోర్టు లో ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ ను (స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్) దాఖలు చేశారు.

9.3 మీడియా ద్వారా కొన్ని ఆడియోలు విడుదల అయ్యాయని, ఇందులో 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదితో 8వ ప్రతివాది జరిపిన సంభాషణ వినవచ్చునని, 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు నివేదించారు. ఫోన్‌లను ట్యాప్ చేశారని దీనిని బట్టి తెలుస్తోంది. ఈ విధంగా అనధికారికంగా ఫోన్‌లను ట్యాపింగ్ చేయడం చట్టానికి విరుద్ధం. ఈ పరిస్థితుల్లో, దర్యాప్తు జరుగుతున్న తీరును పరిశీలిస్తే పారదర్శకంగా జరుగుతుందన్న నమ్మకం లేదని మరియు రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం జరిగిందన్న అభిప్రాయాన్ని సూచిస్తోందని వెల్లడించారు. రాజకీయ (సంబంధి) విభేదాలను పరిష్కరించడానికి గౌరవనీయులైన తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి గారి సన్నిహిత పర్యవేక్షణలో దర్యాప్తు జరుగుతోంది. కొనసాగిన దర్యాప్తు సముచిత రీతిలో జరగలేదు. ఈ కేసులో న్యాయమైన మరియు నిష్పాక్షిక దర్యాప్తు అవసరమని లేని పక్షంలో నిందితుల హక్కులకు భంగం కలుగుతుంది. అందువల్ల 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు దర్యాప్తును CBIకి బదిలీ చేయాలని కోరారు. ఈ సందర్భంలో సుప్రీం కోర్టు వెలువరించిన పలు తీర్పులను ప్రాతిపదికగా తీసుకున్నారు. అయితే భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 226 కింద హై కోర్టు ప్రత్యేక అధికారాలను వినియోగించుకోవాలని మరియు ఈ కేసును సిట్టింగ్ జడ్జి పర్యవేక్షణలో CBI వంటి ప్రత్యేక దర్యాప్తు సంస్థలో విచారించేలా ఆదేశించాలని కోరారు.

10. 1 నుండి 5 వ ప్రతివాదులుగా పేర్కొనబడిన అప్పీలు దారులు అఫిడవిట్టు దాఖలు చేయడం ద్వారా రిట్ పిటిషన్ ను వ్యతిరేకించారు. (రిట్ పిటిషన్ కు ప్రతివాదం చేశారు.) 4వ అప్పీలుదారు అనగా, సైబరాబాద్ లోని రాజేంద్ర నగర్ డివిజన్, అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీసు ప్రమాణ పూర్వక ధృవీకరణ స్వార్న్ అఫిడవిట్టు చేశారు. ఎదురు ప్రమాణ పత్రం (కౌంటర్ అఫ్ఫిడవిట్టు) లో తీసుకున్న వైఖరి ఏమిటంటే సింగిల్ జడ్జి మొదట్లో దర్యాప్తు పై నిలిపివేత (స్టే) మంజూరు చేశారని,

అయితే తరువాత 8.11.2022 తేదీ నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా నిలిపివేత (స్టే) ను ఎత్తి వేశారు. దీనిని భారతీయ జనతా పార్టీ (భాజాపా) రిట్ అప్పీలు నంబరు 749/2022 దాఖలు చేయడం ద్వారా ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ముందు సవాలు చేసింది. ఈ లోగా హైదరాబాద్ పోలీస్ కమిషనర్ C.V ఆనంద్ IPS, నేతృత్వంలో ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందం (సీట్)ను ఏర్పాటు చేస్తూ తెలంగాణ ప్రభుత్వం G.O.MsNo. 63, హోం (లీగల్) శాఖ, 09.11.2022 ను జారీ చేసింది. మరియు సదరు బృందంలో ఈ కింది ఆరుగురు సభ్యులు ఉన్నారు.

1. శ్రీమతి. రెమా రాజేశ్వరి, IPS, పోలీస్ సూపరింటెండెంట్;

2. మిస్టర్ కల్మేశ్వర్ శింగేనవర్, IPS, డిప్యూటీ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్, క్రైమ్, సైబరాబాద్;

3. మిస్టర్ R. జగదీశ్వర్ రెడ్డి, డిప్యూటీ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్, శంషాబాద్, సైబరాబాద్;

4. మిస్టర్ N. వెంకటేశ్వర్లు, పోలీస్ సూపరింటెండెంట్, నారాయణపేట్;

5. మిస్టర్ బి. గంగాధర్, అసిస్టెంట్ పోలీస్ కమిషనర్, రాజేంద్ర నగర్ డివిజన్, సైబరాబాద్; మరియు

6. మిస్టర్ లక్ష్మి రెడ్డి, స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్, మొయినాబాద్ పోలీస్ స్టేషన్, సైబరాబాద్.

10.1 భాజాపా (తెలంగాణ) దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ నంబరు 39767/2022 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎదురు ప్రమాణ పత్రం (కౌంటర్ అఫ్ఫిడవిట్టు) దాఖలు చేసేవరకు దర్యాప్తును వాయిదావేస్తూ 29.10.2022 తేదీన ఈ కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి ఉత్తర్వులు వెలువరించారు. ఈ లోగా 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు రిట్ పిటిషన్ నంబరు 40733/2022 ను దాఖలు చేస్తూ కోర్టు ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందం (సిట్) ద్వారా

గాని లేదా CBI ద్వారా గాని దర్యాప్తు చేయించాలని అభ్యర్ధించారు. రెండు రిట్ పిటిషన్ లను కలిపి విచారించారు. సింగిల్ జడ్జి 08.11.2022 తేదీన ఉత్తర్వులు వెలువరిస్తూ దర్యాప్తుకు సంబంధించి నిషేధాన్ని కొనసాగించడం సమర్ధనీయం కాదన్న అభిప్రాయాన్ని వెలువరిచారు. తదనుసారం 29.10.2022 తేదీన మంజూరు చేయబడిన నిలిపివేత (స్టే) ఎత్తివేయబడింది. ఆ తరువాత, మొయినాబాద్ పోలీసులను దర్యాప్తు కొనసాగించడానికి అనుమతించారు.

10.2 పైన పేర్కొనబడిన ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తూ భాజాపా (తెలంగాణ) రిట్ అప్పీలు నంబరు 749/2022 ను దాఖలు చేసింది. రిట్ అప్పీలు నంబరు 749/2022 విచారణ జరుగుతుండగా తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి హోం (లీగల్) శాఖ జారీ చేసిన G.O.Ms.No.63 తేదీ 09.11.2022 ప్రతిని కోర్టు ముందు ఉంచారు. పైన పేర్కొనబడిన సదరు G.O.Ms. No. 63 ద్వారా, మొయినాబాద్ పోలీస్ ఠాణాలో నమోదైన క్రైమ్ నంబరు 455/2022 ను దర్యాప్తు చేయడానికి ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందం (సిట్) ఏర్పాటు చేయబడింది. ద్వి సభ్య ధర్మాసనం 15.11.2022 తేదీ ఉత్తర్వు లో ఆ విధంగా ఏర్పాటైన ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని దర్యాప్తు కొనసాగించడానికి అనుమతిస్తూ కొన్ని ఆదేశాలకు జారీ చేసింది, అయితే ఆ దర్యాప్తును సింగిల్ జడ్జి పర్యవేక్షణలో జరగాలని ఆదేశించబడింది. SIT ఏ ఇతర రాజకీయ లేదా కార్యనిర్వాహక అధికార సంస్థల ముందు నివేదించకూడదన్నటు వంటి కొన్ని ఇతరమైన అదనపు ఆదేశాలు కూడా జారీ చేయబడ్డాయి.

10.3 SIT క్రైమ్ నెం. 455/2022 లో దర్యాప్తును కొనసాగించింది. 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులను రెండు రోజుల పాటు అనగా 10.11.2022 మరియు 11.11.2022 తేదీలలో పోలీసు నిర్బంధంలోకి తీసుకున్నారు. బెయిలు కోసం వారు పెట్టుకున్న దరఖాస్తును ప్రత్యేక కోర్టు 14.11.2022 తేదీన కొట్టివేయడం తో వారిని చంచల్ గూడ జైలుకు తరలించారు.

10.4 ఈ లోగా ఈ కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం రిట్ అప్పీలు నెం.749/2022 లో 15.11.2022 తేదీన ఉత్తరువులు వెలువరిస్తూ, ఆ విధంగా ఏర్పాటైన సిట్ దర్యాప్తును నిర్వహించాలని ఆదేశించింది, అయితే అది సింగిల్ జడ్జి ప్రత్యక్ష పర్యవేక్షణలో జరగాలి. కొన్ని అదనపు ఆదేశాలు కూడా జారీ చేయబడ్డాయి. తేదీ 15.11.2022 నాటి ఉత్తరువును 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు ప్రత్యేక అనుమతి (స్పెషల్ లీవ్) పిటిషన్ ద్వారా సుప్రీం కోర్టులో సవాలు చేశారు.

10.5 తేదీ 14.11.2022 బెయిలు దరఖాస్తును తిరస్కరిస్తూ వెలువరించిన ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తూ 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు ఈ కోర్టులో క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు Crl.RC.No. 699/2022ను దాఖలు చేశారు. అయితే 29.10.2022 తేదీ నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం. 699/2022 ను సింగిల్ జడ్జి కొట్టివేశారు. పైన పేర్కొనబడిన సదరు ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తూ 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు సుప్రీం కోర్టు లో SLP (క్రిమినల్) నెం.10356/2022 ను దాఖలు చేశారు. క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నంబరు.699/2022 లో 29.10.2022 తేదీన వెలువరించిన ఉత్తర్వును అలాగే రిట్ అప్పీలు నెం. 749/2022 లో 15.11.2022 తేదీన వెలువరించిన ఉత్తర్వును త్రోసి పుచ్చుతూ సుప్రీం కోర్టు రెండు ప్రత్యేక అనుమతి (స్పెషల్ లీవ్) పిటిషన్ లను తేదీ 21.11.22 న ఉమ్మడి ఉత్తర్వు ద్వారా పరిష్కరించింది.

10.6 దర్యాప్తు సమయంలో, దర్యాప్తు అధికారి వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేశారని, నేర పరిశీలన పంచనామా దృశ్యాన్ని రూపొందించారని, పెద్ద గాడి నుండి ముందుగా ఏర్పాటు చేసిన ఎలక్ట్రానిక్ ఉపకరణాల (గాడ్జెట్స్) తో పాటు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది నుండి రెండు వాయిస్ రికార్డర్ లను స్వాధీన పరచుకున్నారని పేర్కొన్నారు. స్వాధీనం చేసుకున్న వస్తువుల ద్వారా 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు MLA లతో జరిపిన సంభాషణ, తెరాస నుంచి భాజాపా లోకి మారితే, ఒక్కో

MLA లకు ఇతర ఆర్థిక ప్రయోజనాలతో పాటు రూ. 50 కోట్లు అందిస్తున్నట్లుగా స్పష్టంగా వెల్లడైంది. 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు కర్నాటక మరియు ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇదే విధమైన ఫిరాయింపులను నిర్వహించినట్లుగా నమోదయిన 1వ ప్రతివాది మాటలను బట్టి తెలుస్తోంది. 1,2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు BJP కి చెందిన ఉన్నత రాజకీయ నాయకులతో సంబంధాలున్నట్లుగా వాయిస్ రికార్డర్లు స్పష్టీకరిస్తున్నాయి.

10.7 విచారణ సమయంలో 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు మౌనంగా ఉన్నారు. వారి మొబైల్ ఫోన్ లను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. కేసుకు సంబంధించిన స్క్రీన్ షార్ట్ లు, వస్తువులు, ప్రింట్ అవుట్లను తీసి స్వాధీనం చేసుకున్నారు. తెలంగాణ రాజకీయాలకు సంబంధించిన సమాచారం తో సహా TRS కు చెందిన 50 మంది MLA ల వివరాలతో కూడిన అపరిమిత పత్రాలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాది వాహనంలో దొరికిన ఒక డైరీని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ల్యాప్ టాప్ ను కూడా స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

10.8 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు ప్రతిపక్ష రాజకీయ పార్టీకి చెందిన ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఎన్నికైన ప్రభుత్వాన్ని రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన మరియు అప్రజాస్వామిక పద్ధతులను అనుసరించడం ద్వారా పడగొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తూన్నారని విచారణ సమయంలో సేకరించిన సాక్ష్యం బహిరంగ పరుస్తోంది. ఆ విధంగా 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు ఇతర కుట్రదారులతో కలిసి TRS MLA లను ప్రలోభ పెట్టేందుకు నేర పూరిత కుట్ర పన్నారు. నేర పూరిత కుట్రలో భాగంగా 1 మరియు 2 వ ప్రతివాదులు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తో చర్చలు ప్రారంభించి, అతనికి రూ. 100 కోట్లు తెరాస వీడి BJP లోకి మారాలనుకునే ఒక్కో MLA లకు రూ. 50 కోట్లు ఇచ్చేలా ప్రతిపాదించారు. ఒకవేళ వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది గనక ప్రతిపాదనకు అంగీకరించక పోయినట్లయితే ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ఈడీ)

మరియు CBI ద్వారా దాడులు చేయిస్తామంటూ 1 మరియు 2వ ప్రతివాదులు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదిని బెదిరించారు.

10.9 వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది పై సమాచారాన్ని తన సహచర MLA లు (1) గువ్వల బాల్ రాజ్ (2) బి. హర్ష వర్ధన్ రెడ్డి మరియు (3) రేగా కాంతా రామతో పంచుకున్నారు. వారంతా వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదికి సహాయం చేసేందుకు ముందుకు వచ్చారు. 1 మరియు 2వ ప్రతివాదులు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదిని సంప్రదించి వారు 26.10.2022 తేదీన 3వ ప్రతివాది తో పాటు అతని ఫామ్ హౌస్ ను సందర్శిస్తామని తెలియచేశారు. సుమారు 15.10 గంటలకు 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు మొయినాబాద్ మండలం అజీజ్ నగర్ లోని వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది ఫామ్ హౌస్ కు చేరుకుని ఒప్పందాన్ని ఖరారు చేసేందుకు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తో చర్యలు ప్రారంభించారు. కాసేపటి తర్వాత మిగిలిన ముగ్గురు MLA లు ఫామ్ హౌస్ కు చేరుకుని సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సమావేశంలో 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు TRS MLA లను BJP లోకి మారేలా ప్రలోభ పెట్టారు. సుమారు 18.30 గంటల సమయంలో 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులను పట్టుకున్నారు మరియు నేరం మోపబడిన వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకుని స్వాధీన పంచనామాను నమోదు చేశారు. భారతీయ శిక్షాస్మృతి (IPC) సెక్షన్లు 120-B మరియు 171- B తో చదువబడు సెక్షన్ 171-E, 506 తో చదువబడు సెక్షన్ 34 మరియు అవినీతి నిరోధక PC చట్టం సెక్షన్ 8 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలను 1, 2 మరియు 3 వ ప్రతివాదులు ప్రాథమికంగా వెల్లడించినట్లు డిపోనెంట్ (ప్రమాణపూర్వక వ్యాజ్యం చెప్పే వ్యక్తి) పేర్కొన్నారు. అరెస్టుకు సంబంధించిన లాంచనాలను పూర్తి చేసిన తర్వాత 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులను ACB కోర్టులో హాజరు పరిచారు. అయితే, శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 41-A ప్రకారం కర్తవ్యాదేశక చర్యను ఉల్లంఘించిన కారణంగా 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులను

జ్యుడీషియల్ కస్టడీ కి రిమాండ్ చేయడానికి ACB కోర్టు నిరాకరిస్తూ వారిని విడుదల చేయడానికి ఆదేశించింది.

10.10 ఈ ఉత్తర్వుతో ఆందోళన చెందిన రాష్ట్రం ఈ కోర్టులో క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం. 699/2022 ను దాఖలు చేసింది మరియు ఈ కోర్టులోని సింగిల్ జడ్జి 28.10.2022 తేదీన వెలువరించిన ఉత్తర్వులలో 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులను పోలీసుల ఎదుట లొంగిపోవలసిందిగాను మరియు వారిని పోలీసులు సంబంధిత మెజిస్ట్రేట్ ఎదుట హాజరు పరచాల్సిందిగా ఆదేశించారు.

10.11 దర్యాప్తు అన్యాయంగా మరియు పక్షపాతంగా జరుగుతోందన్న ఆరోపణను డిపోనెంట్ ఖండించారు. దర్యాప్తును CBI లేదా సిట్ కు బదిలీ చేయమని 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల అభ్యర్థన వివాదాస్పదమైంది. దర్యాప్తు "బదిలీ" అనేది సాధారణ ప్రక్రియ కాకూడదు, మరియు అసాధారణమైన పరిస్థితులలో మాత్రమే చేయవచ్చు.

10.12 దర్యాప్తును CBI కి అప్పగిస్తూ జారీచేసిన మునుపటి సమస్త సాధారణ అనుమతులను ఉపసంహరిస్తూ తెలంగాణ ప్రభుత్వం G.O.Ms.No.51 తేదీ 30.08.2022 జారీ చేసింది. అపరిమిత సాక్ష్యం సేకరించబడింది. కుట్రలో ఒక్కొక్కరుగా ప్రతి ఒక్కరి పాత్రను పరిశీలిస్తున్నారు. శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 41-A క్రింద అనుమానితులకు నోటీసులు జారీ చేసారు.

10.13. అందువల్ల, రిట్ పిటిషన్ ఎలాంటి యోగ్యత లేనిదని ;మరియు కొట్టివేయాలని వాదించారు.

11. ఇప్పటికే పైన గమనించినట్లుగా, రాష్ట్రం ఒకే విధమైన ఎదురుప్రమాణ పత్రాలు (కౌంటర్ అఫిడవిట్టు) దాఖలు చేసిన ఇలాంటి రిట్ పిటిషన్లు దాఖలయ్యాయి.

12. సంబంధిత రిట్ పిటిషన్లు పెండింగులో ఉన్న సమయంలో గౌరవనీయులైన తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి 03.11.2022 తేదీన మీడియా

సమావేశం నిర్వహించారు. ఆ మీడియా సమావేశంలో క్రిమినల్ కేసులో అపరిమిత సాక్ష్యాలను సేకరించినట్టుగాను, వాటిని భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి, హై కోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తులు, న్యాయమూర్తులు, ముఖ్యమంత్రులు వంటి దేశంలోని వివిధ రాజ్యాంగ సంబంధ అధికారులకు పంపుతున్నట్లు ఆయన తెలిపారు.

13. సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ల తీర్పుకు సంబంధించిన సంఘటనల క్రమాన్ని ఈ క్రింది విధంగా సంక్షిప్తీకరించారు.

1. FIR నెం.455/2022, 26.10.2022 తేదీన TRS పార్టీకి చెందిన వికారబాద్ లోని తాండూరు అసెంబ్లీ నియోజక వర్గం MLA మిస్టర్ పైలట్ రోహిత్ రెడ్డి 11.30 గంటలకు దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదు పై మొయినాబాద్ పోలీస్ ఠాణా లోని స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ నమోదు చేశారు.

2. పరిశీలన పంచనామా 26.10.2022 తేదీన 12:30 గంటలకు ప్రారంభించబడి 14:30 గంటలకు గంటలకు ముగిసింది. ఇందులో నాలుగు (4) ఎలక్ట్రానిక్ గూఢాచార్య ఉపకరణాల (గాడ్జెట్స్) ను మొయినాబాద్ లోని వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది మిస్టర్ రోహిత్ రెడ్డి ఫామ్ హౌస్ లో రాజేంద్రనగర్ ACP అమర్చారు. అంతేకాకుండా నిందితునితో సంబాషణ నమోదు చేయడానికి రెండు వాయిస్ రికార్డర్లను వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది కి అందించారు. ఇవి "ప్రీ ట్రాప్ ప్రొసీడింగ్స్" తరహాలో ఉంటాయి.

3. స్వాధీన ప్రొసీడింగులు/పంచనామా 26.10.2022 తేదీన 19.00 గంటల సమయంలో నమోదు చేయబడిన 27.10.2022 తేదీన 08.30 గంటలకు ముగించబడింది. ఇందులో వీడియో రికార్డింగులతో కూడిన ఎలక్ట్రానిక్ గూఢచార్య ఉపకరణాల (గాడ్జెట్స్) (C-1 నుండి C-4) వాయిస్ రికార్డర్లు (C -5 మరియు C -6) నిందితుల మొబైల్ ఫోన్లు (C -7 నుండి C -10) నిందితుల ల్యాప్ టాప్ (C -11), తయారైన పత్రాలు, డైరీ మొదలైనవి మరియు హ్యుందాయి క్రెటా కారు (C-12) ను స్వాధీన పరచుకున్నారు.

4. తేదీ 29.10.2022, W.P.No.39767/2022 లో కౌంటరు దాఖలు చేసేవరకు దర్యాప్తును వాయిదా వేస్తూ ఈ కోర్టు ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ కేసు 4.11.2022 తేదీకి వాయిదా పడింది.

5. మీడియా సమావేశంలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి 03.11.2022 తేదీన ప్రసంగించారు.

6. W.P No. 39767/2022 లో 29.10.2022 తేదీన దర్యాప్తును వాయిదా వేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు 08.11.2022 తేదీన జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ద్వారా రద్దు చేయబడింది.

7. గౌరవనీయులైన భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి, గౌరవనీయులైన సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తులు, తెలంగాణ రాష్ట్రం మరియు ఇతర రాష్ట్రాలలోని హై కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తులకు, మరియు దేశవ్యాప్తంగా అనేక మంది రాజ్యాంగ అధికారులకు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి ట్రాప్ ప్రొసీడింగులు నమోదైన సీడీలను మరియు పెన్ డ్రైవ్ లను పంపిణీ చేశారు.

8. W.P No. 39767/2022 లో 08.11.2022 తేదీన ఈ కోర్టు వెలువరించిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ నిందితులు రిట్ అప్పీలు నం. 749/2022 ను దాఖలు చేశారు.

9. రిట్ అప్పీలు విచారణ సందర్భంగా నమోదు చేసిన వీడియోలను వివిధ రాజ్యాంగ అధికారులకు పంపినందుకు గౌరవనీయులైన తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి తరపున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ దుష్యంత్ దవే విచారం వ్యక్తం చేశారు.

10. రిట్ అప్పీలు నెం.749/2022 లో 15.11.2022 తేదీ నాటి ఉత్తరువు ద్వారా, ఈ కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నెం.455/2022 లో SIT దర్యాప్తు ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించాలని ఆదేశించింది.

11. నిందితులు W.A.No.749/2022 లోని ఉత్తరువును సవాల చేస్తూ SLP (Crl.)No. 10356/2022 ద్వారా గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టును ఆశ్రయించారు.

12. క్రిమినల్ R.C.No.699/2022 లో ఈ కోర్టులోని మరో సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువును (రిమాండును అంగీకరించడానికి నిరాకరించిన ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తరువును ప్రక్కన పెట్టడం) కూడా నిందితులు గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టులో సవాలు చేశారు.

13. తేదీ 21.11.2022 గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు వెలువరించిన ఉమ్మడి ఉత్తర్వులో SLP (క్రిమినల్) No.10356/2022 మరియు దినచర్య పుస్తకం (డైరీ) నెం. 37248/2022 లో క్రిమినల్ R.C No. 699/2022 లో సింగిల్ జడ్జి చేసిన పరిశీలనలు అర్నేష్ కుమార్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్ [(2014) 8 SCC 273] కేసులోని తీర్పుకు విరుద్ధమని పేర్కొంది. రిట్ అప్పీలు నెం. 749/2022 వెలువరించిన ఉత్తర్వుల విచారణను బదిలీ చేయాలంటూ దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ లో తుది ఉత్తర్వులు జారీ చేయవలసిందని ఈ కోర్టును ఆదేశిస్తూ రద్దు పరచబడింది.

14. ప్రత్యర్థి అభ్యర్థనలు మరియు సమర్పణలు అలాగే ధర్మాసనం ముందు ఉదాహరించిన తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత, భారతీయ జనతా పార్టీ (BJP) కి రిట్ పిటిషన్ నెం. 39767/2022 ను దాఖలు చేసుకుని అర్హత (లోకస్ స్టాండీ) ఉందా అన్న అంశంతో సహా పరిశీలనకు వాదాంశాలను రూపొందించారు. **రోమిలా థాపర్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(2018) 10 SCC 753]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పు పై తగిన పరిశీలన మరియు విశ్వసనీయత ఆధారంగా నిందితులు తమంతట తాము రిట్ పిటిషన్ ను అనుసరిస్తున్నప్పుడు నిందితుల కారణాన్ని ధృవీకరించడానికి తృతీయ పక్షాన్ని అనుమతించమని నిర్ధారించబడింది. రోమిలా థాపర్ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్దేశానుసారం చట్టాన్ని అనుసరించి, రిట్ పిటిషన్ నంబరు 39767/2022కు విచార గార్హత లేదని నిర్ధారించబడింది మరియు తదనుగుణంగా కొట్టివేయబడింది.

15. రిట్ పిటిషన్ నంబరు 40733/22 కు సంబంధించినంత వరకు, దీనిని వివేకవంతులైన సింగిల్ జడ్జి ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంటూ అనుమతించారు.

> 36. ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) చట్టరీత్యా నేరవిచారణను (కాగ్నిజబుల్) నిర్దేశిస్తున్న ప్పటికీ చట్టానికి అనుగుణంగా దర్యాప్తు చేయాలసి ఉంటుంది. పోలీసుల మితిమీరిన చర్యలు, న్యాయపరమైన పూర్వపరాలు ఉల్లంఘిస్తూ అసాధారణంగాను మరియు అధికార పరిధికి మించి వ్యవహరిస్తున్న దర్యాప్తు అధికారులను ఎప్పటికప్పుడు నివారించవచ్చు మరియు సరిగ్గా, ఈ కోర్టు ఇంకో ఈ కోర్టులోని ఇతర ధర్మాసనాలు శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 41-A నోటీసులకు సంబంధించి అరెస్టుకు మధ్యంతర రక్షణ కల్పిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. నిందితులు 1 నుండి 3 వరకు బెయిలు పై విడుదలయ్యారని పేర్కొన్నారు. శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 41-A నోటీసులు జారీ చేయబడిన ఇతర నిందితుల విషయానికి సంబంధించి, ఈ కోర్టులో ఇతర ధర్మాసనాలు వేర్వేరు కేసులలో నిలుపుదల (స్టే) మంజూరు చేసినట్లు పేర్కొనబడింది. అందువలన, చట్టంలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించిన అంశంలో ముఖ్యంగా శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 41-A మరియు **ఆర్నేష్ కుమార్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్ [(2014) 8 SCC273]** కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు తీర్పు పై నిందితులకు ఎలాంటి ప్రతికూలాభిప్రాయం కలుగుతుందని చెప్పలేము.

37. ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ చేయబడుతోందని గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి పలుమార్లు వేదన వ్యక్తం చేసిన మాటలు మరియు సమకాలీన రాజకీయ పరిస్థితులలో BJP అగ్రనాయకులను ఆరోపిస్తూ చేసి అనేక ఇతరమైన ప్రకటనలు అసాధారమైనవి కావు. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగాన్ని పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది పదే పదే ఎత్తి చూపినప్పటికీ వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది/బాధితులకు కలిగించే ప్రతికూలాభిప్రాయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, అంతఃకరణ

పూర్వకంగా ఈ కోర్టు తదుపరి పరిశీలనలను చేయడాన్ని నిరాకరిస్తుంది.

38. పై వివరణలో, ఈ విషయం సీడీ/పెన్ డ్రైవ్ లోని మూడో ఫోల్డర్ కు చేరుకుంది, వీటిని ఈ కోర్టు రికార్డులోకి తీసుకోని, ముఖ్యమంత్రి ద్వారా గౌరవనీయ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ఈ కోర్టు గౌరవనీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు ఇతర రాష్ట్రాల గౌరవనీయ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తులకు పంపిణీ చేశారు. MLA ల కొనుగోలుకు సంబంధించిన వివాదం తీవ్రస్థాయిలో ఉందనడంలో సందేహం లేదు. ముఖ్య మంత్రి అధికారికంగా (పత్రికా) విలేఖరుల సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందన్న పరిణామాల గురించి మరియు అధికార పార్టీ MLA లను కొనుగోలుకు చేసిన ప్రయత్నం ఏమిటో అర్థమవుతోంది. చట్టం ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన విధానం ఉల్లంఘించబడిందా లేదా అనేది చూడాలి. ఎలక్ట్రానిక్ గూఢాచారి ఉపకరణాల (గాడ్జెట్స్) ద్వారా వీడియో రికార్డింగులు మరియు పత్రాలు (సి-1 నుండి సి-6) ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డోమాన్) లోకి పంపబడిన విధానం నిందితుల దృక్కోణం పై పరీక్షించినప్పుడు ఖచ్చితంగా వారికి హాని కలిగిస్తోంది. దర్యాప్తు ప్రాథమిక దశలోని ఉన్నప్పటికీ, చిక్కించుకునే ప్రక్రియ (ప్రీ-ట్రాప్) కు ముందు దర్యాప్తులో మున్న కీలక పత్రాలు బహిరంగంగా బయటపడ్డాయి.

39. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి మీడియా సమావేశంలో ఈ సీడీలు మరియు పెన్ డ్రైవ్ లు ఎలా బయట పడ్డాయో అన్నది రాష్ట్రం తరపు న్యాయవాదులెవరూ స్పష్టీకరించడం గాని లేదా కోర్టుకు వివరించడంగాని చేయలేదు. వాదనలలో మాత్రమే కాదు, మౌఖిక సమర్పణలలో కూడా, ప్రతివాదులు శూన్యతతో మౌనం వహించారు మరియు దర్యాప్తు సామగ్రి బహిరతం పై చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నారు. వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది సీడీలు /పెన్ డ్రైవ్ లను గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రికి

అందజేసి ఉండొచ్చని పేర్కొంటూ, అదనపు అడ్వకేట్ జనరల్ (APJ) కప్పిపుచ్చే ప్రయత్నం చేశారు.

40. వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది W.P No.39767/2022 లో 8వ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది మిస్టర్ A. ప్రభాకర్ రావు వాదనలు వినిపిస్తూ వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది సీడీలను అందజేసి ఉండవచ్చునని పేర్కొన్నారు, కానీ అందుకు సంబంధించి స్పష్టమైన సమాచారం మరియు సాక్ష్యాలు లేవు. పిటిషనర్లలో ఒకరి తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ J. ప్రభాకర్ వాదనలను వినిపిస్తూ, శిక్షాస్మృతి (CRPC) కింద సోదా ప్రక్రియా విధానం మరియు పత్రాల జాబితాను మాత్రమే వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది కి అందజేయడాన్ని సూచిస్తోందని నివేదించారు మరియు పోలీస్ మాన్యువల్ లోని సూచనలను ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది వ్యతిరేకించలేదు. అంతేకాదు, శిక్షాస్మృతి (CRPC) లోని ఏ నిబంధనల ప్రకారం మరియు ఏ దశలో దర్యాప్తు సమయంలో స్వాధీన పరచుకున్న పాత్రలు మరియు ఉపకరణాలును ఉపయోగించే అవకాశం వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదికి ఉంటుందన్న దాని పై ఎలాంటి వాదనలు చేయలేదు. తేదీ 26.10.2022 క్రైమ్ నమోదు చేయబడింది. వీడియో ధ్వని ముద్రణ (రికార్డింగ్) (మూడవ శ్రేణి) కలిగిమున ఎలక్ట్రానిక్ గూఢచార్య ఉపకరణాల (గాడ్జెట్స్) ను 26/27.10.2022 తేదీన స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఇవి ట్రాప్ ప్రొసీడింగుల తరుణంలో నిస్సందేహంగా దర్యాప్తులో కీలకమైన మరియు క్లిష్టమైన భాగం కావడం మూలాన తృతీయ పక్షానికి అప్పగించకుండా ఉండాల్సింది. భాజాపా మరియు తెరాస పార్టీల మధ్యన రాజకీయ పోరాటంలో నిందితుల రాజ్యాంగ పరమైన, చట్ట బద్ధమైన హక్కులు మరచిపోయినట్లుంది. దర్యాప్తు అధికారులు తీవ్రమైన తప్పిదానికి పాల్పడ్డారు. అటువంటి లోపాలను కప్పిపుచ్చడానికే 09.11.2022 తేదీన సిట్ ఏర్పాటు అయినట్లుగా తెలుస్తోంది. నిందితులను బహిరంగంగా ఖండించింది, కుట్రదారులుగా ముద్ర

వేసినప్పుడు, అభియోగపత్రం (చార్జ్ షీట్) దాఖలు చేయకముందే దర్యాప్తు ప్రారంభ దశలో, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి తప్ప మరెవరో కాదు, మీడియా సమావేశం నిర్యాహించడం మరియు ముఖ్యమైన రాజ్యాంగ అధికారులకు వీడియోలను ప్రసారం చేయడం ద్వారా దర్యాప్తు నిష్పక్షపాతంగా, న్యాయబద్ధంగా జరుగుతున్నట్టుగా చెప్పడానికి లేదు.

41. సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ మహేశ్ జెర్మలానీ వాదించినట్లుగా, అసలు పక్షపాతం నిరూపించాల్సిన అవసరం లేదు మరియు పక్షపాతం, కళంకం మరియు దోషపూరితమైన దర్యాప్తు పై చట్టబద్దమైన మరియు సహేతుకమైన భయాన్ని నిందితులు నిర్ధారిస్తే సరిపోతుంది, **బాబూ భాయ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్** [(2010) 12 SCC 254)] కేసులో దర్యాప్తు బదిలీ చేయబడింది. భారత రాజ్యాంగంలోని 20 మరియు 21 అధికరణల కింద హామీ ఇవ్వబడిన రాజ్యాంగ హక్కులలో న్యాయమైన విచారణ మాత్రమే కాకుండా దర్యాప్తు కూడా భాగమని నిర్ధారించబడింది. అసలు పక్షపాతాన్ని రుజువు చేయాల్సిన అవసరం లేదు మరియు ఏదైనా పక్షపాతం ఏర్పడిందా లేదా అనే విషయాన్ని నిందితుని కోణం నుండి పరిశీలించాలి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, **మోహన్‌లాల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ [(2018) 17 SCC)]** కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు పేర్కొన్నట్లుగా దోషపూరితమైన మరియు పక్షపాతంతో కూడిన దర్యాప్తు గురించి నిందితుల భయాందోళనలు అవాస్తవంగా ఉండకుండా వాస్తవికంగా ఉండాలి. ప్రస్తుత కేసులో నేరం నమోదైన 26.10.2022 తేదీ నుండి 03.11.2022 తేదీన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి మీడియా సమావేశం లేకుండా, దర్యాప్తు సీడీలు/ఉపకరణాలను బహిరంగ పరచడం న్యాయమైన మరియు నిష్పాక్షికమైన దర్యాప్తు గురించి నిందితుల మనస్సులో భయం కలిగిస్తుంది.

42. ఈ పరిస్థితులలో బహిరంగంగా కుట్రదారులుగా ముద్ర వేయబడిన నిందితులకు తీవ్రమైన హాని కలుగుతుందని, తద్వారా నేర

విచారణాలను సమర్ధవంతంగా ప్రతివాదం చేసే హక్కులు మరియు చట్ట ప్రకారం శాసనిక ప్రత్యుపాయం పొందే హక్కును కోల్పోతారని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. నేరం రుజువయ్యే వరకు ప్రతి నిందితుడు నిర్దోషిగా పరిగణించబడే నేర విచారణ సంబంధి న్యాయశాస్త్ర మీమాంస (క్రిమినల్ లా జురిస్ ప్రుడెన్స్) ప్రాథమిక భావనకు ఈ సంఘటనలు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. పైన పేర్కొనబడినట్లుగా, ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాదులు శిక్షాస్మృతి (CRPC) లోని ఎలాంటి నిబంధనలను పేర్కొనడం గాని లేదా 27.10.2022 తేదీన ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నెం. 455/2022 లో మధ్యవర్తుల నివేదిక పంచనామా కింద స్వాధీన పరచుకున్న మూడవ వీడియో సీడీలు/పెన్ డ్రైవ్ లు గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రికి ఎలా అంద చేయబడ్డాయనే దాని పై ఎటువంటి ఆమోదయోగ్యమైన వివరణ లేదా వాదాన్ని అందించడంగాని చేయలేదు. వాటిని ఎవరు అప్పగించారు, ఇప్పుడు, ఎలా అనేది రహస్యంగాని ఉండిపోయింది. అయినప్పటికీ, నిందితులకు ఎటువంటి హాని జరగదని చెప్పడం అసమంజసం. ఆమోదాయోగ్యం కాదు. పోలీసుల చర్య శాసనం ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన విధానానికి అనుగుణంగా లేకపోతే, ప్రారంభ దశలలో కూడా, భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 226 ప్రకారం అధికార పరిధిని వినియోగిస్తున్న ఈ కోర్టు, హక్కులను నిర్ణయించే బాధ్యత నుండి తప్పించుకూకూడదు. పిటిషనర్లకు చట్ట ప్రకారం పరిష్కారాలు ఉన్నాయని, వారు తగిన సమయంలో విచారణను సవాలు చేయవచ్చునని మరియు ఈ ప్రారంభ దశలో విచారణలో జోక్యం చేసుకోరాదన్న రాష్ట్రం – పోలీసు తరపు న్యాయవాది వాదనలు నిలువజాలవు. **అంకుష్ మారుతీ హిండీ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర [(2019) 15 SCC 470)] కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు నిర్దారించినట్లుగా నేరవిచారణ సంబంధి న్యాయశాస్త్ర మీమాంస క్రిమినల్ లా జురిస్ ప్రుడెన్స్) లో నిందితుల హక్కులు ఉన్నత స్థానంలో ఉన్నాయి.** తీవ్రమైన లోపాలు మరియు దర్యాప్తు సామాగ్రి/సీడీల బహిరంగంగా

గుర్తించినందున, కేవలం దర్యాప్తు ప్రాథమిక దశలో ఉన్న కారణంగా ఈ కోర్టు తన అశక్తతను కనబరచాలన్న ప్రతివాదుల – రాష్ట్రం తరపు న్యాయవాది వాదనను అంగీకరించడం కష్టం. ఈ కేసులో నిందితులకు సముచితమైన మరియు నిష్పాక్షికమైన దర్యాప్తు చేసే హక్కులు విఫలమయ్యాయి. ఇది భారత రాజ్యాంగం లోని 14 మరియు 21 అధికారణాలను ఉల్లంఘించడమే.

43. ఈ కోర్టు అభిప్రాయంలో, G.0.Ms.No.63 ప్రకారం ఏర్పాటు చేయబడిన సిట్ పరిస్థితిని ఏ మాత్రం మార్చాడు, మరో ముఖ్యంగా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి తప్ప మరేతర అధికారి వీడియోలను బహిరంగంగా ప్రసారం చేసి నిందితులను ఇంకా సంఘటిత నేరానికి చెందిన సభ్యులను కుట్రదారులుగా ముద్ర వేసిన సందర్భంగా, మొత్తం ఘటన మరియు సంఘటనల ప్రభావం అసాధారణ, అసమగ్ర మరియు నిస్సంకోచంగా నిందితులు దర్యాప్తును బదిలీ చేయడానికి కేసును రూపొందించగలరని ఈ కోర్టు నిర్ధారిస్తోంది. G.0.Ms.No.268 వగైరాల ఉల్లంఘనలకు సంబంధించి న్యాయవాది పేర్కొన్న మరియు సాధారణ పోలీసుల దర్యాప్తు అవినీతి నిరోధక చట్టం (PC చట్టం) కింద అనుమతించబడదన్న ఇతర వివాదాంశాలు పరిశీలించబడవు, ఆ మేరకు రిట్ అఫిడవిట్టులో విజ్ఞప్తులు చాలా అస్పష్టంగా ఉన్నందున ఏ సందర్భంలోనూ, ఈ తీర్పు లో తెలిపిన వాస్తవాల దృష్ట్యా వీటిని పరిష్కరించాల్సిన అవసరం లేదు.

16. చివరికి 26.12.2022 తేదీ ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తరువు ద్వారా సింగిల్ జడ్జి సిట్ ను ఏర్పాటు చేస్తూ హోం (లీగల్) విభాగం జారీ చేసిన G.O.Ms.No. 63 తేదీ 09.11.2022 ను రద్దు చేశారు. ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నం. 455/2022 లో ఇప్పటివరకు నిర్వహించబడిన దర్యాప్తును కూడా సింగిల్ జడ్జి రద్దు చేశారు. ఈ ప్రక్రియలో, సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ నెం. 40733/2022 మరియు మరో రెండు రిట్ పిటిషన్లను అనుమతించారు. ఇప్పటికే పైన పేర్కొన్నట్లుగా, రిట్ పిటిషన్ నెం. 39767/2022 కు

విచారణార్హత లేదని కొట్టివేయబడింది. ఇంకా, పైన తెలిపిన ఆదేశాల దృష్ట్యా రిట్ పిటిషన్ నం. 4228/2022 లో అదనపు ఉత్తరువు వెలువరించాల్సిన అవసరం లేదని సింగిల్ జడ్జి పేర్కొన్నారు ; తదనుగుణంగా, ఈ పిటిషన్ ను ముగించారు.

17. పైన పేర్కొనబడిన రిట్ పిటిషన్ల సింగిల్ జడ్జి 26.12.2022 తేదీన వెలువరించిన ఉమ్మడి తీర్పు మరియు ఉత్తరువు నుండి ప్రస్తుత రిట్ అప్పీళ్ళ బ్యాచ్ ఉద్భవించింది. ఆసక్తిదాయకమైన విషయమేమిటంటే రిట్ పిటిషన్ నంబరు 39767/2022 కొట్టివేస్తూ సింగిల్ జడ్జి పైన వెలువరించిన తీర్పు మరియు ఉత్తరువును సవాలు చేస్తూ రాష్ట్రం రిట్ అప్పీలు నంబరు 44/2023 దాఖలు చేసింది. అయితే సదరు రిట్ పిటిషను కొట్టివేయబడినందు వల్ల ఏ విధంగా రాష్ట్రం ఆక్షేపించబడిందని చెప్పబడుతుందో మరియు రిట్ అప్పీలు ఏ విధంగా విచారణార్హమవుతోందో అన్నది అర్థం కావడం లేదు.

<u>వాదనలు:</u>

18. రిట్ అప్పీలు నంబరు 37/2023 లో అప్పీలుదారుల తరపున సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే వాదనలను వినిపించే ముందు 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల తరపున న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి రిట్ అప్పీలు విచారణార్హత పై ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తారు. ఆయన ప్రకారం, నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించిన విషయంలో సింగిల్ జడ్జి ఈ ఉత్తరువును వెలువరించారు కాబట్టి, ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) 15వ నిబంధన ఆదేశానికి (మ్యాండేట్) సంబంధించి రిట్ అప్పీలుకు విచారణార్హత లేదు.

19. మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే, మొదట్లో సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు మరియు ఉత్తరువును సవివరంగా ప్రస్తావించారు. ఆయన ప్రకారం, ఈ ప్రొసీడింగులలో గౌరవనీయులైన తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి పార్టీ ప్రతివాదిగా

చేరలేదు అయితే, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి పై నిరాధారమైన, అస్పష్టమైన ఆరోపణలు చేయబడ్డాయి. సిట్ ఏర్పాటును రద్దు చేయడంలో, సిట్ చేపట్టిన తదుపరి దర్యాప్తును రద్దు చేయడంలో, ఆ తర్వాత CBI తో దర్యాప్తు జరిపించాలని ఆదేశించడంలో సింగిల్ జడ్జి ఆదేశాలను ప్రస్తావిస్తూ అవి అసాధారణమైన ఆదేశాలుగా ఆయన విన్నవించారు. దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేయడానికి సింగిల్ జడ్జి ముందు ఎటువంటి సమాచారం లేనందున ఇటువంటి ఆదేశాలు పూర్తిగా అనుచితమైనవి మరియు అస్థిరమైనవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఉన్నతాధికార ప్రత్యేక దర్యాప్తుబృందం (సిట్) నుంచి దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేయడం సాధారణ పద్ధతిలో జరగదని ఆయన నివేదించారు. దర్యాప్తు బదిలీని సమర్థించడానికి ఈ కేసులో అసాధారణమైనది ఏమీ లేదు. ఆయన ప్రకారం, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి విలేకరుల సమావేశం నిర్వహించడం దర్యాప్తులో జోక్యంగా అన్వయించలేమని తీర్పులో అనేక చోట సింగిల్ జడ్జి స్వయంగా గమనించడం జరిగింది. ఇది చట్టబద్ధమైన రాజకీయ కార్యక్రమం. ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా ఎన్నికైన ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రికి తన ఎన్నికైన ప్రభుత్వాన్ని అప్రజాస్వామిక పద్ధతులతో అస్థిరపరచే ప్రమాదం ఉందని ప్రజలకు మరియు తన ఓటర్లకు చెప్పే హక్కు ఉంది. మూడో సీడీ/పెన్ డ్రైవ్ కు సంబంధించినంత వరకు, అందులోని విషయాలు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది మరియు ఇతరులతో నిందితులు జరిపిన సంభాషణకు సంబంధించినవి. ఆ సమాచారం ఇప్పటికే బహిరంగ ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డోమాన్) లో ఉంది. సీడీ/పెన్ డ్రైవ్ రూపంలో ఉన్న ఈ సమాచారాన్ని గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వివిధ రాజ్యాంగ పరమైన అధికారులకు పంపినందున, దర్యాప్తు బదిలీని సమర్థించడానికి సిట్ ద్వారా జరిగే దర్యాప్తును నిష్ఫల మొనరించదు. ఆయన ఇంకా వినిపిస్తూ క్రైమ్ నెం. 455/2022 ట్రాప్ ప్రొసీడింగుల నుండి ఉత్పన్నమమతుందని నివేదించారు. అంతేకాదు, నిందితులను తప్పు చేస్తున్నప్పుడే (రెడ్ హ్యాండెడ్ గా)

పట్టుకున్నారు. అందువలన సీడీ/పెన్ డ్రైవ్ లోని సమాచారవ్యాప్తి నిర్వహించిన దర్యాప్తును నిష్ఫలమొనరిస్తుందనడానికి, ఇంకా ఆ సమాచారం ఇప్పటికే ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డొమైన్) లో ఉండడం వల్ల మరియు అందువల్ల దర్యాప్తును CBI కి అప్పగించడానికి సరైన కారణమంటూ ఉండదు. దర్యాప్తు CBI కి బదిలీ చేయాల్సిందంటూ సింగిల్ జడ్జి ఆదేశం మరింత దిగ్భ్రాంతికి గురి చేసింది, ఎందుకంటే 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది స్వయంగా దర్యాప్తును CBI కి అప్పగించాలనే అభ్యర్థనను విరమించుకున్నారు.

19.1 సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే వివిధ అప్పీలు ఆధారాలను, అందుకు సంబంధించిన తీర్పులతో సహా కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అప్పీలు ఆధారాలను కోర్టుకు వివరిస్తూ, ప్రజాస్వామ్య ప్రాముఖ్యత మరియు ప్రాధాన్యాన్ని ప్రముఖంగా ప్రకటించడానికి, సీనియర్ న్యాయవాది **మోహిందర్ సింగ్ వర్సెస్ చీఫ్ ఎలక్షన్ కమిషనర్ [(1978) 1 SCC 405]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావించారు. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం భారత రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక వ్యవస్థ అన్నది ఆయన నివేదన. అందువల్ల, రాజకీయ విధేయుతను మార్చే ఉద్దేశంతో MLA లకు లంచం ఇవ్వడానికి మరియు ప్రలోభ పెట్టడానికి ప్రయత్నించడం ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు పూర్తి విరుద్ధం మరియు పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యానికి విధ్వంసకరం.

19.2 గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రికి ఆపాదించబడిన దురుద్దేశాలు/లక్ష్యాలకు సంబంధించి కేవలం ఆరోపణలు లేదా అనుమానాలు సరిపోవని ఆయన నివేదించారు. ఎవరి పైన అయితే దురుద్దేశాలు ఆపాదించబడ్డాయో ఆ వ్యక్తులు ప్రొసీడింగులలో అవసరమైన పార్టీలు. అలాంటి వ్యక్తికి నోటీసు ఇవ్వాలి మరియు వినాలి. దీనికి సంబంధించి, సీనియర్

న్యాయవాది **ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ [(2007) 1 SCC 1]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావించారు.

19.3 సుప్రీం కోర్టు **ఈ.పి. రాయప్ప వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ తమిళనాడు [(1974) 4 SCC 3]** కేసులో తీర్పును ఉదాహరిస్తూ, దురుద్దేశాలను నిరూపించాల్సిన భారం వాటిని ఆపాదించే వ్యక్తిపైన చాలా ఎక్కువని ఆయన పేర్కొన్నారు. దురుద్దేశాల ఆరోపణలు తరచూ నిరూపించడం కన్నా ఆరోపించడం సులభం. ఇటువంటి ఆరోపణల తీవ్రత ఉన్నతమైన విశ్వసనీయతక్రమానికి రుజువును కోరుతుంది.

19.4 దర్యాప్తు బదిలీని ఆదేశించేటప్పుడు సింగిల్ జడ్జి పైన పేర్కొనబడిన అంశాలలో దేనినీ పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

19.5 సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే, వాదనలను వినిపించే సందర్భంలో హెచ్.ఎన్. రిశ్ బుడ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ డిల్లీ [IR 1955 SCC 196] కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావించారు. అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1947 ఇంకా శిక్షాస్మృతి, (క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్) 1898 కింద దర్యాప్తుకు సంబంధించిన ఈ తీర్పును ప్రస్తావిస్తూ, దోషపూరిత దర్యాప్తు ఆధారంగా ఆరోపిత అభియోగ పత్రాల పై (చార్జ్ షీట్) ప్రారంభించబడిన ట్రయల్ ప్రొసీడింగులు చట్టబద్ధమైనవా, రద్దుపరచాల్సిన అవసరం ఉందా అనే విషయాన్ని సుప్రీం కోర్టు పరిశీలించిందని ఆయన నివేదించారు. శిక్షాస్మృతి (క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్) లోని వివిధ నిబంధనలను ప్రస్తావించిన తర్వాత, ట్రయల్ పరిజ్ఞానాన్ని అనుసరిస్తుంది మరియు పరిజ్ఞానానికి ముందు ట్రయల్ జరుగుతుందని సుప్రీం కోర్టు నిర్ధారించింది. దర్యాప్తులో లోపం లేదా న్యాయవిరుద్ధత ఎంత తీవ్రమైనది అయినప్పటికీ, సామర్థ్యానికి లేదా పరిజ్ఞానానికి లేదా ట్రయల్ కు

సంబంధించి ప్రక్రియ పై ప్రత్యక్ష ప్రభావం ఉండదు. దర్యాప్తు సమయంలో జరిగిన అక్రమాలు ట్రయల్ కోసం కోర్టు సామర్థ్యాన్ని మరియు అధికార పరిధిని ప్రభావితం చేయదు. ట్రయల్ లో చట్ట వ్యతిరేకత న్యాయ విఘాతానికి దారి తీసినట్లు చూపితే తప్ప, అటువంటి దర్యాప్తును అనుసరించే విచారణ ఫలితాలను యాంత్రికంగా పక్కన పెట్టలేము.

19.6 సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే వాదనలను వినిపిస్తూ దర్యాప్తు చేయడమన్నది పోలీసుల సాధారణ విధులలో చట్టబద్ధమైన చర్య. అరుదైన వాటిలో అత్యంత అరుదైన కేసుల్లో తప్ప అటువంటి దర్యాప్తులో కోర్టు జోక్యం చేసుకోకూడదని విన్నవించారు. **యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ ప్రకాష్ పి. హిందుజా [(2003) 6 SCC 195)]** కేసులో సుప్రీం తీర్పును ఆయన ప్రస్తావిస్తూ, విచారణలో లేదా దర్యాప్తు సమయంలో కోర్టు జోక్యం చేసుకోడాని న్యాయ అధికారులు శాసనిక స్థితిని పరిష్కరించారని, దానర్థం ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) దాఖలు చేసినప్పటి నుండి కోర్టులో శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 173(2) కింద పోలీసు స్టేషన్ లోని తాత్కాలికాధికారి నివేదిక సమర్పించేటంతవరకు, ఈ కార్యం ప్రత్యేకంగా ఏజన్సీ కోసం కేటాయించబడింది. దర్యాప్తులో సాక్ష్యాలను సేకరించి కోర్టు ముందు ఉంచడం పోలీసుల విధి; దర్యాప్తు సమయంలో పోలీసులు సేకరించిన సాక్ష్యాల ఆధారంగా నేరారోపణాలలో నిజనిజాలను నిర్ధారించేది క్రిమినల్ కోర్టు. క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ అంతటా, తాను అనవసరంగా క్రిమినల్ కేసులో చిక్కుకుపోతున్నట్లుగా భావించినట్లయితే, తనను తప్పించాల్సిందిగాను లేదా ప్రొసీడింగులను రద్దు చేయాల్సిందిగాను కోరడం ద్వారా నిందితునికి సమగ్రమైన పరిష్కారం ఉంటుంది.

19.7 మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి లేవనెత్తిన ప్రాథమిక అభ్యంతరానికి సమాధానంగా మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే రిట్

అప్పీలు సంపూర్ణ విచారణార్హత కలిగినదని పేర్కొన్నారు. ప్రవర్తకాధి లేఖ (రిట్ ఆఫ్ మాండమస్) అభ్యర్థనతో రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది. 21వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం న్యాయమైన దర్యాప్తు మరియు ప్రతిష్టకు తమ ప్రాథమిక హక్కును రాష్ట్రం ఉల్లంఘిస్తోందని రిట్ పిటీషినర్లు వ్యక్తం చేసిన ఫిర్యాదు పై సింగిల్ జడ్జి పరమాదేశ (మాండమస్) రిట్ జారీ చేశారు. అందువల్ల, సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన అటువంటి ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా రిట్ అప్పీలు పూర్తిగా విచారణార్హత కలిగివుంది. సింగిల్ జడ్జి నేరవిచారణ అధికారపరిధిని వినియోగించలేదు. సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణాధికార పరిధిని వినియోగించారని అన్నట్లయితే అప్పుడు జడ్జి ముందున్న ప్రొసీడింగులు చట్టబద్ధమైన చెల్లుబడి కోల్పోతాయి చేతనైనంత, కర్తవ్య సూచీ (రోస్టర్) ప్రకారం సింగిల్ జడ్జికి నేరవిచారణ అధికార పరిధి లేదు. అప్పీలు లో ప్రతివాదుల వైఖరి ఇదే గనక అయితే, రిట్ పిటిషనర్లను వ్యాజ్యారహితులన్ని చేసి రిట్ ప్రొసీడింగులకు కూడా ఇది సరిసమానంగా వర్తిస్తోంది. అందువల్ల ఏకాధికార పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) 15వ క్లాజు కింద రిట్ అప్పీలు విచారణార్హత కలిగినది కాదు కాబట్టి సింగిల్ జడ్జి నేరవిచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించారని వాదించడమన్నది అతిశయోక్తి గా హేతుబద్దమే అవుతుంది.

20. రిట్ ప్రొసీడింగులలో 8వ ప్రతివాది అయిన వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది 6వ ప్రతివాది తరపున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ గండ్ర మోహన్ రావు వాదిస్తూ, వాస్తవ ఫిర్యాదికి సింగిల్ జడ్జి ఎటువంటి నోటీసు జారీ చేయలేదని విన్నవించారు. వాస్తవ ఫిర్యాదికి నోటీసు జారీ చేయకపోవడం అనేది ప్రధానమైన లోపం, ఇది సింగిల్ జడ్జి తీర్పును నిష్ఫలమొనరిస్తుంది. ఆయన ప్రాథమిక సమాచారంలోని విషయాలను సవివరంగా ప్రస్తావించారు మరియు వాటి ద్వారా రిట్

ప్రొసీడింగులకు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది చాలా అవసరమైన పార్టీ అని పేర్కొన్నారు. వాస్తవానికి నేరం జరిగిన ప్రదేశం మొయినాబాద్ లోని అజీజ్ నగర్ లో ఉన్న అతని ఫామ్ హౌస్ లో ఉంది.

20.1 సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పులోని పేరా 19.2 ను ప్రస్తావిస్తూ ఆయన 26.12.2022 తేదీన తీర్పు వెలువరించిన తేదీగా వెల్లడించారు మరియు అదే రోజున సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ నెం. 43144/2022 లో I.A No. 2/2022 ను మూడు వేర్వేరు ఫైళ్ళు/ఫోల్డర్ లలో సీడీలో నింపిన వీడియో రికార్డింగును అదనపు సాక్ష్యంగా పరిగణించి తీసుకోవడానికి సింగిల్ జడ్జి అనుమతించారు. I.A No. 2/2022 లోని ప్రత్యర్థి పార్టీలకు తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించడానికి ఎటువంటి అవకాశం అనుమతించబడలేదు. ఇది సింగిల్ జడ్జి చేసిన తీవ్రమయిన కార్య విధానపరమయిన లోపం.

20.2 సీడీల లోని విషయాలను, ముఖ్యంగా తీర్పులోని 20.3 పారాలో వివరించిన వాటిని ప్రస్తావవిస్తూ, 6వ ప్రతివాది తరపు సీనియర్ న్యాయవాది ఆ విషయాలు ఇప్పటికే ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డోమెన్) లో ఉన్నాయని నివేదించారు. కాబట్టి దాని గురించి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి చేసిన సూచన లేదా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి ఆ సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేయడాన్ని తప్పు పట్టలేము. ప్రస్తుత కేసులో జరిగిన ఉదంతం ఒక్కటి లేదా లంచం కోసం ఏ చిన్న ప్రయత్నమో కాదని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ప్రముఖంగా ప్రకటించారు. లంచాలు, బెదిరింపులు ద్వారా ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఎన్నికైన ప్రభుత్వాన్ని అస్థిర పరచే ప్రయత్నం ప్రజాస్వామ్యానికి ముప్పు.

20.3 దర్యాప్తును CBI కి అప్పగించడానికి సంబంధించి, సీనియర్ న్యాయవాది వాదనలను వినిపిస్తూ రిట్ పిటిషనర్లు కూడా CBI దర్యాప్తు గురించి నిర్దిష్టంగా చెప్పలేదన్నారు. రిట్

పిటిషనర్లు/ప్రస్తుత 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ మహేష్ జెత్మాలిని సింగిల్ జడ్జి ముందు దర్యాప్తు కేవలం CBI ద్వారా మాత్రమే జరగాలని రిట్ పిటిషనర్లు పట్టుబట్టడంలేదంటూ స్పష్టంగా పేర్కొన్న విషయాన్ని తీర్పులోని పేరా 10.5 లో నమోదు చేయబడిందని ఆయన నివేదించారు; సింగిల్ జడ్జి వినియోగించుకోవచ్చునని మరియు దర్యాప్తును ఏదైన ఇతర దర్యాప్తు సంస్థకైన బదిలీ చేయవచ్చునని ఆయన పేర్కొన్నారు.

20.4 దర్యాప్తును CBI కి అప్పగించడంలో సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయాన్ని తప్పుపట్టిన 6వ ప్రతివాది తరపు సీనియర్ న్యాయవాది పైన పేర్కొన్న సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువులను త్రోసి పుచ్చాలని అభ్యర్ధించారు.

21. సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు అనగా రిట్ పిటిషనర్ల తరపున హాజరయ్యారు. మొదట్లో తాను లేవనెత్తిన ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని పునరుద్ఘాటిస్తూ, రిట్ అప్పీల్లు విచారణార్హం కాదని ఆయన నివేదించారు. పై వాదనను బలపరచడానికి సీనియర్ న్యాయవాది **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా [(2017 5 SCC 533]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును పేర్కొన్నారు. పై తీర్పును కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చేముందు, ఆయన తెలంగాణ హై కోర్టు ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని 15వ నిబంధనను ప్రస్తావించారు. ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు పరిమిత పరిధిని మరియు అధికార పరిధిని గనక పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లయితే, 226 న రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం తీసుకోబడిన నిర్ణయం అయినప్పటికీ, నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించిన విషయంలో సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువులకు వ్యతిరేకంగా అలాంటి అప్పీలు ఏదీ ఉండదని ఆయన వెల్లడించారు రామ్ కిషన్ ఫౌజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసును ప్రస్తావిస్తూ ఒకవేళ ప్రొసీడింగులు,

మరియు స్వభావం ఇంకా ఉపశమనం గనక నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించినదై ఉంటే అంతరత కోర్టు (ఇంట్రా – కోర్టు) అప్పీలు అనేది నిషేధం అని సుప్రీం కోర్టు ఉద్ఘాటించిందని సీనియర్ న్యాయవాది చెప్పారు.

21.1 క్రిమినల్ ఫిర్యాదు లేదా ప్రొసీడింగునకు సంబంధించి 226 వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం హై కోర్టు ప్రవర్తకాధి లేఖ (రిట్ ఆఫ్ మాండమస్) లేదా రిట్ ఉత్తరువు (సెర్షియోరరీ) వెలువరించడాన్ని నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి జారీ చేసిన ఉత్తర్వుగా చెప్పలేమని **గంగా రామ్ కందారం వర్సెస్ సుందర్ చిఖా ఆమీన్ [2000 (2) APL 21 (HC) : 2000 SCC online AP 119]** కేసులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టులోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచ్) నిర్ధారించింది. అందువల్ల, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం క్రిమినల్ కేసులో దర్యాప్తును రద్దు చేస్తూ సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు పైన ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15వ ప్రకారం అప్పీలు ఉంటుందని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు పేర్కొంది. అయితే, **సంజీవ్ రాజేంద్రభాయ్ భట్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్) [(2000) 41 (1) GLR 206]** కేసులో గుజరాత్ హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం 226వ రాజ్యాంగ అధికారం ప్రకారం కోర్టు చెప్పిన లేదా జారీ చేసిన ఉత్తరువు లేదా శిక్షాస్మృతి(క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్) కింద అధికారాన్ని వినియోగించు కోవడం వల్ల ఉద్భవించే చర్య ఇప్పటికే ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 లోని అర్థం మేరకు "క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు" గా పరిగణించబడుతుందని నిర్ధారించింది. శిక్షాస్మృతి (కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్) కింద ప్రారంభించిన క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు పర్యవసానాలను నివారించాలని కోరుతూ ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 లోని బ్రాకెట్ లో పేర్కొనబడిన "క్రిమినల్ ప్రోసిడింగ్" గా ఉండేలా కొనసాగుతుంది. ఆ తరువాత గుజరాత్ హై

కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ఏకాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) 15వ క్లాజు నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించుకుని సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలును స్పష్టంగా నిరోధిస్తుంది కాబట్టి, అటువంటి ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలుకు విచారణార్హత ఉండదని నిర్ణయించింది.

21.2 సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి ఆ తరువాత **సి.యస్. అగర్వాల్ వర్సెస్ స్టేట్ (2011 SCC online డిల్లీ 3136)** కేసులో డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచ్) తీర్పును సూచించారు. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం, ప్రొసీడింగులు మౌలిక ప్రొసీడింగులుగా పరిగణించబడతాయని డిల్లీ హై కోర్టులోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) పేర్కొన్నట్లుగా ఆయన వెల్లడించారు. ఇది క్రిమినల్ విషయానికి సంబంధించినది గనక అయినట్లయితే, అటువంటి ప్రొసీడింగులు అసలైన క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులుగా ఉంటాయి.

ఏకాధికాధికార పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు అనేది పౌర హక్కులకు సంబంధించిన ప్రొసీడింగులలో సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను నిర్ణయించినప్పుడు ఉంటుంది. అదీగాక, ఒక వేళ ఈ ప్రొసీడింగులు అపరాధ చట్ట అధికార పరిధిలోని హక్కులకు సంబంధించినవి అయితే, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం దాఖలు చేయబడిన అటువంటి పిటిషన్ పై వ్యవహరించే సందర్భంలో సింగిల్ జడ్జి తమ క్రిమినల్ అధికార పరిధిని వినియోగిస్తున్నట్లుగా పేర్కొనవచ్చు.

21.3. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15లో ఉపయోగించబడిన “నేర విచారణ అధికార పరిధి “ అనే భావనను సంకుచిత అర్ధంలో అన్వయించుకోరాదని **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ** (పైన పేర్కొన్న బడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్ణయం ఆధారంగా సీనియర్

న్యాయవాది వాదించారు. అధికార పరిధిని వినియోగించే అవకాశం సముచితమైనది. గుజరాత్ మరియు డిల్లీ హైకోర్టులు న్యాయవిధిని సరిగ్గా నిర్వచించాయని సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచ్) వ్యక్త పరిచిన అభిప్రాయం సరియైన చట్టాన్ని నిర్ధారించలేదు. **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఆధారంగా రిట్ అప్పీలుకు విచారణార్హత లేదని, అందువలన దానిని కొట్టివేయాలని ఆయన విన్నవించారు.

21.4 వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ గండ్ర మోహన్ రావు వాదనకు సంబంధించి, 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి రిట్ పిటిషన్ నెం.40733/2022 వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది 8వ ప్రతివాదిగా పేర్కొనబడ్డారని వెల్లడించారు. ఆయనే కోర్టులో స్వయంగా హాజరై కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. దీనిని సింగిల్ జడ్జి పరిశీలించారు. వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది స్వయంగా హాజరై రిట్ ప్రొసీడింగులలో పాల్గొని ఇప్పుడు తనకు నోటీసు ఇవ్వలేదనిగాని లేదా జారీ చేయలేదని గాని ఎదురు తిరిగి వాదించలేడు. అటువంటి వాదనను నమోదు చేయడం తిరస్కరించడానికే.

21.5 పేపర్ బుక్కూ లోని 63వ పేజీని ఉదహరిస్తూ ఆయన వాదనలను వినిపిస్తూ వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తరపున సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ A. ప్రభాకర్ రావు ప్రాతినిధ్యం వహించి వాదనలను వినిపించారని మరియు ఆయన వాదనలను సింగిల్ జడ్జి తీర్పులోని (17వ పేరాలో) నమోదు చేశారని నివేదించారు.

21.6 యోగ్యత ఆధారంగా ఆయన వాదనలను వినిపిస్తూ ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) అలాగే మేజిస్ట్రేటు ముందు రిమాండు కోరుతూ దాఖలు చేసిన దరఖాస్తులో సింగిల్ జడ్జి అనేక వైరుధ్యాలను చూపారని వెల్లడించారు. G.O Ms.No. 63 తేదీ

09.11.2022 ను (పేపరు బుక్కూ లో 438 వ పేజీ) ఉదహరిస్తూ ఆయన వాదనలను కొనసాగిస్తూ దర్యాప్తును క్రైమ్ No. 455/2022 ను సరైన రీతిలో అమలు పరచడానికి ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని (సిట్) ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నప్పుడు ఇది, ఉన్నత స్థాయి వ్యక్తుల (హై ప్రొఫైల్) కేసు కావడంతో పాటు సున్నితత్వం మరియు సంచలనాత్మక స్వభావం కలిగి ఉన్నదని, ఇందులో పలు ఇతర అంశాలు ఇమిడి ఉన్నందున దీనికి సమగ్రమైన సాంకేతికాధారాలు మరియు సాక్ష్యాధారిత దర్యాప్తు అవసరం అని దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి అనుభవం మరియు నిర్ధిష్ట నైపుణ్యం కలిగిన అధికారులు అవసరమని డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు అభిప్రాయపడ్డారు. వాదనలు వినిపిస్తున్న న్యాయవాది ఒక్కక్షణం ఆగి, వాదనలను కొనసాగిస్తూ తన క్లయింట్లు అనగా 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు (రిట్ పిటిషనర్లు) సాధారణ వ్యక్తులని నివేదించారు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను వారిని హై ప్రొఫైల్ గా పేర్కొనలేరు. ఈ కేసులో ఉన్నత స్థాయి వ్యక్తుల ప్రమేయం ఉంటుందని డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్ మొదట్లోని అభిప్రాయ పడ్డారు. ఇది పోలీసులు మరియు సిట్ ద్వారా నిర్వహించబడే దర్యాప్తునకు సంబంధించి ముందస్తుగా నిర్ణయించిన లేదా ముందస్తుగా ఏర్పరచుకొన్న స్వభావాన్ని మాత్రమే వెల్లడిస్తుంది, అటువంటి ప్రేరేపిత దర్యాప్తును సింగిల్ జడ్జి సరిగ్గానే నివేదించారు. తన వాదలను ముగిస్తూ, విచారణార్హత ఇంకా యోగ్యతలు రెండింటి విషయంలో అప్పీళ్ళు కొట్టివేయబడినవని సీనియర్ న్యాయవాది వాదించారు.

22. సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ L. రవి చందర్ వేరొక అప్పీలు, W.A.No.42/2023 లో న్యాయవాదిగా ఉన్నప్పటికే, అదే ప్రతివాదుల సముదాయం తరపున కూడా హాజరయ్యారు.

22.1 తనకు నోటీసు ఇవ్వలేదని వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది చేసిన వాదనలను ప్రతిఘటిస్తూ సీనియర్ న్యాయవాది పేపర్

బుక్కూ (అప్పీలు పరిష్కారానికి కావలసిన కాగితాలు అంటే – వాదనలు, సాక్ష్యాలు, తీర్పు, ఎగ్జిబిట్ మొదలైనవి ఉన్నదాన్ని "పేపర్ బుక్" అంటారు) లోని 8వ పేజీని ప్రస్తావిస్తూ దాని ప్రకారం వాదనలను వినిపిస్తూ రిట్ పిటిషన్ నెం. 40733/22 లోని కారణ జాబితా (కాజ్ లిస్ట్) లో 8వ ప్రతివాది వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది – మిస్టర్ ఫైలట్ రోహిత్ రెడ్డి) తరపు న్యాయవాది అయిన మిస్టర్ ఎ. ప్రభాకర్ రావు ఉపస్థితిని ఖచ్చితంగా పేర్కొన్నట్లు వెల్లడించారు. పేపరు బుక్కు లోని 103 వ పేజీలో సింగిల్ జడ్జి తీర్పులోని 40వ పేరా సూచిస్తూ వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ ఎ. ప్రభాకర్ రావు వాదనలను సింగిల్ జడ్జి యథోచితంగా నమోదు చేసినట్టు గాను మరియు పరిశీలించినట్టుగాను సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ రవిచందర్ నివేదించారు అందువల్ల వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదికి లాంఛనప్రాయ నోటీసు జారీ చేయకపోవడం వలన అతనికి ఎలాంటి హాని కలగలేదు మరియు దీనిని సింగిల్ జడ్జి హేతుబద్ధమైన నిర్ణయాల పై అప్పీలు చేయడానికి ప్రాథమికాంశాలు కావు.

22.2. పేపరు బుక్కు లోని 73వ పేజీలో సింగిల్ జడ్జి తీర్పులోని 21వ పారాను సూచిస్తూ, W.P No. 43144/2022 రిట్ అఫిడవిట్టు లో 5వ పేరా లోను మరియు ఇంకా 6,7 మరియు 8వ పేరాల లోను రాజేంద్ర నగర్ అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్ గౌరవనీయ తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రికి దర్యాప్తు విషయాలను పెన్ డ్రైవ్ లలో అందచేశారని, ప్రతిగా పెన్ డ్రైవ్ ల లోని విషయాలను ఆయన సీడీల రూపంలో దేశం లోని వివిధ రాజ్యాంగ అధికారులకు పంపినట్టుగా ప్రత్యేకంగా ఒప్పుకున్నారని, రిట్ పిటిషనర్ల ఆ వాదనను రాష్ట్రం నిరాకరించలేదని సీనియర్ న్యాయవాది వెల్లడించారు. ఆయన ఇంకా సిట్ ను ఏర్పాటు చేసిన G.O.Ms.No.63 తేదీ 09.11.2022 ను కూడా సూచిస్తూ, తద్వారా దర్యాప్తు పురోగతికి ముందు ఉన్నతస్థాయి వ్యక్తుల (హై ప్రొఫైల్) ప్రమేయం

ఉన్నట్టుగా డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్ అప్పటికే ఒక అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరచుకున్నారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల దర్యాప్తు అప్పటికే ప్రేరేపించబడిందని తెలుస్తోంది. అటువంటి ప్రేరేపిత దర్యాప్తు నేర పరమైన ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయడమే అవుతుందని విన్నవించారు.

22.3 పోలీసులు లేదా సిట్ ప్రారంభించిన దర్యాప్తు పూర్తిగా దోషపూరితమైందని సీనియర్ న్యాయవాది నివేదించారు. సముచిత దర్యాప్తు సాధ్యం కాదు. R.V. సస్సెక్స్ జస్టిస్ [(1924 1 KB 256] లోని ఇంగ్లీషు తీర్పును సూచిస్తూ న్యాయం చేయడమే కాక అది స్పష్టంగా మరియు నిస్సందేహంగా చేసినట్లు కూడా కనిపించాలని ఆయన తెలిపారు. దీనిని **జస్టిస్ పి.డి. దినకరన్ వర్సెస్ జడ్జెస్ ఇన్ క్వైరీ కమిటీ [(2011) 8 SCC 380]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు సూచించింది.

22.4 ఒక వైపు గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి పై రిట్ పిటిషనర్లు అనుచిత ఆరోపణాలు చేశారని, కానీ మరోవైపు ఆయనను రిట్ ప్రొసీడింగులలో పార్టీగా చేర్చలేదని మిస్టర్ దవే చేసిన వాదనలను 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు తరపున సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ L. రవిచందర్ ఖండిస్తూ, ఇది వాస్తవానికి తప్పు అయినప్పటికీ, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిని వాస్తవానికి అయినంతమటుకు రిట్ పిటిషన్లలో ప్రతివాదిగా పేర్కొన్నారని, అయితే విషయం ఏమిటంటే 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు చేసిన ఆరోపణలు న్యాయాత్మక దుర్భుద్ధితో కూడుకుని ఉన్నాయి. **కళా భారతి అడ్వర్ టైజింగ్ వర్సెస్ హేమంత్ విమల్ నాథ్ నరిచానియా** (తేదీ 6.9.2010 నిర్ణయించబడింది) లో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావిస్తూ ఎలాంటి దురుద్దేశం లేదా దురభిప్రాయం లేకుండా వాస్తవానికి లేదా న్యాయానుసారంగా వ్యవహరించాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్రం పై ఉందని ఆయన నివేదించారు. మరింతగా వివరిస్తూ, న్యాయాత్మక పగ లేదా శాసనదృష్ట్యా ద్రోహం అనగా చట్టబద్ధమైన సాకు లేకుండా

కొంత చేసిన పని అని ఆయన వెల్లడించారు. ఇది సముచితమైన లేదా సంభావ్య కారణం లేకుండా అక్రమంగా మరియు ఇచ్చా పూర్వకంగా చేసిన చర్య, మరియు శత్రుభావం ఇంకా ద్వేషం తో చేసిన చర్య కాదు. ఇది ఇతరుల హక్కులను విస్మరిస్తూ ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసిన చర్య రాష్ట్రానికి దురుద్దేశం ఆపాదించబడిన చోట, అది స్వయానా రాష్ట్రానికి సంబంధించిన దుర్భావం లేదా ద్వేషం కాదు. ఇది కుటిల లేదా పరోక్ష కర్మతో (ఇన్ డైరెక్ట్ ఆబ్జెక్ట్) తీసుకున్న చర్య. దీని అర్థం చట్టంలో ఉద్దేశించబడిన శాసనబద్ధ అధికారాన్ని విదేశీ ప్రయోజనాల కోసం వినియోగించడం. అనగా మరొకరి పట్ల పక్ష పాతం చూపడానికి ఉద్దేశ పూర్వకంగా న్యాయ ఉల్లంఘన అని అర్థం.

22.5. అప్పీలు అధికార పరిధికి సంబంధించినంతవరకు, ఈ కోర్టు ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 కింద అధికార పరిధిని వినియోగిస్తోందని ఆయన వాదించారు. రెండు అభిప్రాయాలూ సహేతుకంగా ఉన్న పక్షం లో సింగిల్ జడ్జి తీసుకున్న నిర్ణయానికి భంగం కలిగించడం గాని లేదా ప్రత్యామ్నాయంగా నిలపడం గాని చేయకూడదు. సింగిల్ జడ్జి తీసుకున నిర్ణయం సహేతుకమైనదని మరియు న్యాయమైనదని అందువల్ల దానికి భంగం కలిగించ రాదని ఆయన వెల్లడించారు. ఇంకా ఏకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద హై కోర్టు అధికార పరిధికి సంబంధించినంత వరకు, సింగిల్ జడ్జి తీర్పు పూర్తిగా వక్రమైనది అయితేనే ద్వి సభ్య ధర్మాసనం దీనిని అమలు చేయవచ్చు. ఈ సందర్భంలో ఆయన **N. శేషయ్య వర్సెస్ సౌత్ సెంట్రల్ రైల్వే** (రిట్ అప్పీలు నం. 207/2019, 18.09.2019 తేదీన నిర్ణయించబడినది) కేసులో ఆంధ్రప్రదేశ్ హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం వెలువరించిన నిర్ణయాన్ని ప్రస్తావించారు.

22.6. ముగించే ముందు, మరి కొంత మంది వ్యక్తులను నిందితులుగా చేర్చాలని పోలీసులు భావిస్తున్నారని తెలియజేస్తూ

అప్పీలుదారులు ACB జడ్జి ముందు మేమో దాఖలు చేశారని ఆయన వెల్లడించారు. అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన సదరు మెమోను స్వీకరించడానికి నిరాకరిస్తూ ACB జడ్జి వివరణాత్మక ఉత్తరువును వెలువరించారు. ఈ ఉత్తరువులో ఆయన సిట్ ఏర్పాటును కూడా ప్రశ్నించారు. ఆ విధమైన ACB జడ్జి ఉత్తరువును సవాలు చేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కోర్టులోని సింగిల్ జడ్జి ముందు క్రిమినల్ రివిజన్ కేసును దాఖలు చేయగా అది కొట్టి వేయబడింది. కాబట్టి, ACB జడ్జి వెలువరించిన తీర్పును పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లయితే (డి హార్స్), ఆయన తీసుకున్న అభిప్రాయాన్ని ధృవీకరిస్తూ ఈ కోర్టు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని సిట్ దర్యాప్తు సంస్థగా పని చేసే అవకాశం లేదు.

23. భారతీయ జనతా పార్టీ (భాజాపా) తరపున సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ సి. దామోదర్ రెడ్డి హాజరయ్యారు. FIR (ప్రథమ సమాచార నివేదిక) నెం. 455/2022 లో పక్షపాత మరియు న్యాయ విరుద్ధ దర్యాప్తును సవాలు చేస్తూ రిట్ పిటిషన్ నెం. 39767/2022 ను BJP దాఖలు చేసింది మరియు దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేయాలని లేదా ప్రత్యామ్నాయంగా సిట్ ను ఏర్పాటు చేయాల్సిందని కోర్టును కోరింది. అయితే, పైన పేర్కొన్న తీర్పు మరియు ఉత్తరువు ద్వారా సింగిల్ జడ్జి ఈ రిట్ పిటిషన్ కు విచారణార్హత లేదని కొట్టివేసింది. అటువంటి కొట్టివేత ఉత్తరువును సవాలు చేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రిట్ అప్పీలు నెం. 44/2022 దాఖలు చేయడం నిజంగా విస్మయం కలిగిస్తోందని ఆయన నివేదించారు. ఈ రిట్ అప్పీలు యోగ్యతను ఎంత మాత్రం కలిగి లేనందున దానిని కొట్టివేయాలి. తన క్లయింటు పై అనేక విపరీతమైన మరియు నిరాధారమైన ఆరోపణలు చేశారని, అందువల్ల రికార్డులో వాస్తవాలను తెలియచేయడం తన విధి అని ఆయన వెల్లడించారు. TRS పార్టీకి ప్రజాస్వామ్యం పై అంతగా గౌరవం లేదని ఆయన అన్నారు. గతంలో ఇతర రాజకీయ పార్టీల MLA

లను తమ వైపు తప్పుకునేందుకు అది అనైతిక చర్యలకు పాల్పడింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి TRS లోకి ఫిరాయింపు MLA పార్టీ స్వయంగా వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది. ఫిరాయింపుల నిరోధక చట్టం కింద ఆయన చేసిన అనర్హత దరఖాస్తు ఇంకా పెండింగులో ఉంది. అందువల్ల, ప్రజాస్వామ్యం గురించి పెండింగులో ఉంది. ప్రజాస్వామ్యానికి బెదిరింపు గురించిన మాట అతని నోట అబద్ధపు మాట కాదు.

24. తెలంగాణ ప్రభుత్వం పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని పూర్తిగా దుర్వినియోగం చేస్తోందని రిట్ అప్పీలు నెం. 43/2023 లో 1వ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది మిస్టర్ భూసారపు శ్రీనివాస్ కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ ఉదయ్ హొళ్ళ నివేదించారు. తన క్లయింటు పై శిక్షాస్మృతి (క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973) (CRPC) సెక్షన్ 41-A కింద నోటీసు అందజేయడానికి సిట్ కు సంబంధించిన అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీసు అతని నివాసానికి భారీ సంఖ్యలో పోలీసులతో వెళ్లారు. ఇది స్పష్టమైన బెదిరింపు కేసు. న్యాయవాద వృత్తి చేస్తున్న ఆయనకు వివాదాలతో సంబంధం లేదు. ఆయనను అనవసరంగా కేసులోకి లాగాలని చూస్తున్నారు. రాష్ట్ర పోలీసులలో విషయ నిష్టత లోపించింది. అందువల్ల, అతను W.P.No.42228/2022 దాఖలు చేయడం ద్వారా శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 41ఎ కింద జారీ చేసిన నోటీసును సవాలు చేశాడు. అయితే సిట్ ను రద్దు చేసి దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేస్తూ ఇతర రిట్ పిటిషన్ల లో జారీ చేసిన ఉత్తరువులను దృష్టి లో ఉంచుకుని, W.P.No. 42228/2022 లో ఎటువంటి ఆదేశాలు జారీ చేయాల్సిన అవసరం లేదని తీర్పు మరియు ఉత్తరువులోని 44.3 వ పేరాలో సింగిల్ జడ్జి నిర్ధారించారని, తదను గుణంగా దానిని ముగించడమైనది.

25. W.P.No.43339/2022 నుండి ఉద్భవించిన రిట్ అప్పీలు నెం. 36/2023 లో 1వ ప్రతివాదికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ S.D. సంజయ్ తివారీ వాదనలను కూడా

విన్నాము. ప్రతివాదుల తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది చేసిన వాదనలను పునరుద్ఘాటించడంతో పాటు సింగిల్ జడ్జి ఈ విషయంలోని అన్ని అంశాలను క్షుణ్ణంగా మరియు నిష్పక్షపాతంగా పరిగణించారని కూడా ఆయన జోడించారు. ఆ తర్వాత సింగిల్ జడ్జి పోలీసుల ద్వారా లేదా సిట్ ద్వారా దర్యాప్తు న్యాయంగా జరగదని ఖచ్చితమైన నిర్ణయానికి వచ్చారు. అటువంటి దర్యాప్తు వల్ల నిందితుల హక్కులు తీవ్రంగా దెబ్బ తింటాయి. అందువల్ల సింగిల్ జడ్జి సిట్ ఏర్పాటును సరిగ్గా రద్దు చేసి దర్యాప్తును CBI కి అప్పగించాలని ఆదేశించారు. కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) అనేది ఢిల్లీ స్పెషల్ పోలీస్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ యాక్ట్, 1946 ప్రకారం ఏర్పాటైన స్వతంత్ర దర్యాప్తు సంస్థ. CBI దర్యాప్తు ద్వారా, వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది చేసిన ఆరోపణలలో నిజం లేదా ఇతర విధంగా మరేదైనా వెల్లడవుతాయి. వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది ఒక ఆరోపణ చేశారు ; నిజం గనక తన పక్షాన ఉన్నట్లయితే, తన ఆరోపణలలోని వాస్తవాన్ని ఏ ఏజెన్సీ దర్యాప్తు చేస్తుందోనని అతని ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదు. అందువల్ల, అన్నీ రిట్ అప్పీళ్లను కొట్టివేయవలసిందని ఆయన అభ్యర్థించారు.

26. తన ప్రత్యుత్తర వాదనలలో, అప్పీలుదారుల తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత దవే ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15ను ప్రస్తావించారు మరియు ఆ తర్వాత సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు మరియు ఉత్తరువును నేరవిచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి ఇవ్వబడినట్టుగా చెప్పలేమన్నారు. రిట్ పిటిషను లో రిట్ పిటిషనర్లు కోరిన అభ్యర్థనలు మరియు ఉపశమనం ప్రస్తావిస్తూ, అవి పూర్తిగా సివిల్ మరియు సార్వజనిక శాసనాల ప్రత్యుపాయంగా ఆయన వాదించారు. సింగిల్ జడ్జి నేరవిచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయలేదు. రిట్ పిటిషనర్లు కోరిన ఉపశమనం ప్రాథమిక అభియోగ పత్రం (FIR) లేదా

దర్యాప్తును రద్దు చేయమని కాదు. తమ చట్టబద్ధమైన మరియు ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించినట్లు వారు సింగిల్ జడ్జి ముందు ఫిర్యాదు చేశారు. దర్యాప్తును బదిలీ చేయడానికి ఒక పరమాదేశం (మాండమస్) కోరిన అభ్యర్థన పూర్తిగా రాజ్యాంగబద్ధమైనది మరియు సివిలు స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నదంటూ స్పష్టంగా రాజ్యాంగ అధికరణ 226 కింద రిట్ పిటిషన్లు దాఖలు చేయబడ్డాయి. రిట్ పిటిషనర్లు ప్రాథమిక అభియోగ పత్రాన్ని (FIR) దర్యాప్తును సవాలు చేయలేదు. కాబట్టి సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు పరచారని చెప్పలేము. రిట్ అప్పీలు విచారణార్హత కలదని స్పష్టంగా చెప్పడానికి సీనియర్ న్యాయవాది **ప్రాగా టూల్స్ కార్పొరేషన్ వర్సెస్ సి.ఎ. ఇమాన్యుయల్ [(1969) 1 SCC 585]** మరియు **ఉమాజీ కేషావో మెష్రామ్ వర్సెస్ రాధికా బాయి [(1986 (సప్లి మెంట్) SCC 401]** కేసులలోని తీర్పులను ఉదహరించారు.

26.1 సీనియర్ న్యాయవాది కేసు పూర్వాపరాల (మెరిట్స్) ఆధారంగా కూడా విస్తృతమైన వాదనలను వినిపించారు. **రోమిలా థాపర్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావిస్తూ, నిందితుడికి చట్ట విరుద్ధమైన అరెస్టు నుండి స్వేచ్ఛతో పాటు న్యాయమైన మరియు నిష్పక్షపాత దర్యాప్తు చేసి హక్కు ఉన్నప్పటికీ ఒక నిర్దిష్ట ఏజెన్సీ ద్వారా దర్యాప్తు జరిపించాలని నిందితుడు కోరలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు.

26.2 అప్పీలు పత్రాల వైపు తిరిగి మరలుతూ, పేపర్ బుక్కులోని 305వ పేజీ నుండి దర్యాప్తు అధికారి రిమాండ్ దరఖాస్తులో, రిమాండ్ మేజిస్ట్రేటు ముందు సీడీని సమర్పించినట్లు ఉందని ఆయన నివేదించారు. 27.10.2022 తేదీ రిమాండు దరఖాస్తు, 29.10.2022 తేదీ రెండవ రిమాండు దరఖాస్తు మరియు సింగిల్ జడ్జి ముందున్న 03.11.2022 తేదీ ప్రొసీడింగుల నుండి అన్ని విషయాలు ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డొమేన్) లో ఉన్నట్లుగా స్పష్టమవుతోందని

ఆయన చెప్పారు. ఏదో గోప్యంగా ఉంచలేదు. ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) దాఖలైన మరుసటి రోజే రిట్ పిటిషన్ నెం. 39767/2022 దాఖలు చేయడం ద్వారా భాజాపా (BJP) ఆగమేఘాల పై కోర్టును ఆశ్రయించిందని ఆయన వెల్లడించారు. నిందితులతో తమకు ఎలాంటి సంబంధం లేదని BJP వాదిస్తే, అందుకు అది అంతగా ఆందోళన చెందడానికి కారణం లేదని ఆయన వాదనలను వినిపించారు. ప్రస్తుతం ఉన్నది స్పష్టంగా ఒక ట్రాప్ ప్రొసీడింగు అని, నిందితులు స్వచ్ఛందంగా ఇందులో పాల్గొన్నారని ఆయన వెల్లడించారు. ఆ విధంగా నేరం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి విలేకరుల సమావేశం నిజంగా అప్రధానమైనది. **స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా వర్సెస్ భజన్ లాల్ [1992 సప్లి మెంట్ (1) SCC 335]** కేసులోని తీర్పును ఉదహరిస్తూ, ఆరోపణలు స్పష్టంగా కేసు పెట్టదగిన నేరానికి కారణమని ఆయన నివేదించారు. దర్యాప్తు చేయాల్సిన చట్టబద్ధమైన బాధ్యత పోలీసులకు ఉంది. దర్యాప్తులో కోర్టు జోక్యం చేసుకోకూడదు. ఆ సందర్భంలో, ఫిర్యాది యొక్క వ్యక్తిగత శత్రుత్వమే తీవ్రమైన ఆరోపణలతో కూడిన ఫిర్యాదును విస్మరించడానికి కారణం కాదని, సాక్ష్యాధారాలను సేకరించిన తర్వాత పరీక్షించి అంచనా వేయాలని సుప్రీం కోర్టు స్పష్టీకరించింది. **సీనియర్ న్యాయవాది సుప్రీం కోర్టు అడ్వకేట్-ఆన్-రికార్డు అసోసియేషన్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(1993) 4 SCC 441]** కేసులోని తీర్పును సూచిస్తూ, రాజ్యాంగంలోని మౌలిక స్వరూపంలో భాగంగా న్యాయ వ్యవస్థ యొక్క స్వతంత్ర ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను పరిరక్షించడానికి అవసరమైన చట్టబద్ధమైన పాలన అవసరమని నివేదించారు. మన రాజ్యాంగంలోని మౌలిక స్వారూపంతో ఎలాంటి రాజకీయ అవకాశం లేదని ఆయన చెప్పారు. ఏ వ్యక్తి కూడా చట్టానికి అతీతులు కారని ఆర్థిక పరమైన అధికారం లేదా రాజకీయాధికారం ముందు న్యాయస్థానాలు కఠిన వైఖరితో ఉండాలని హెచ్చరించారు.

26.3 సీనియర్ న్యాయవాది ఇంకా వాదనలను కొనసాగిస్తూ సింగిల్ జడ్జి కేవలం కొన్ని తీర్పులను మాత్రమే, **బాబూభాయ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ [(2010) 12 SCC 254] మోహన్‌లాల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ [(2018) 17 SCC 627]** మరియు **పూజాపాల్ వర్సెస్ యునియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(2016) 3 SCC 135]** వగైరా తీర్పులను ప్రస్తుత కేసుకు వర్తిస్తాయో లేదోనన్న సరైన విశ్లేషణ కూడా లేకుండా సూచించారని మరియు ఆ తర్వాత ఆక్షేపిత ముగింపుకు చేరుకున్నారని, చట్ట రీత్యా ఇంకా వాస్తవాల రీత్యా అది సమర్థనీయం కాదని పేర్కొన్నారు.

26.4 సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దవే ముఖ్యమైన క్రొత్త పేపర్ల సెట్ ను సమర్పిస్తూ వాటి ద్వారా శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 41-A కింద నోటీసు జారీ చేయబడిన వ్యక్తులలో ఒకరు చాలా అభ్యంతకరమైన వివరణలు చేశారని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఈ కేసులోకి తన పేరును లాగడం వల్ల పరిణామాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని దర్యాప్తు బృందంతో పాటు వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాదిని కూడ అతను యధార్థంగా బెదిరించాడు. అప్పీళ్ళ విచారణ పురోగతిలో ఉండగా అటువంటి వివరణలు కోర్టు ధిక్కరణ చట్టం, 1971, సెక్షన్ 2 (C) లో నిర్వచించిన విధంగా నేరపరమైన ధిక్కారానికి పాల్పడినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది.

26.5 **స్టేట్ ఆఫ్ వెస్ట్ బెంగాల్ వర్సెస్ సంపత్ లాల్ [(1985) 1 SCC 317]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావిస్తూ మిస్టర్ దవే వాదనలను వినిపించారు. హై కోర్టు చేసిన విధంగా CBI ని పిలిపించాల్సిన అవసరం లేదని నిర్ధారిస్తూ సుప్రీం కోర్టు రాష్ట్ర పోలీసుల పై పూర్తి విశ్వాసాన్ని లేదా కొంచెం నమ్మకాన్ని కలిగి ఉంది. బరాక్ పూర్ ప్రాంతం లో నివసిస్తున్న తీర్థంకర దాస్ శర్మ మరియు సంజీబ్ చటర్జీ అనే పేరుగల ఇద్దరు బాలురు తప్పి పోయారని ఆరోపించబడిన లేఖల పై కలకత్తా హై కోర్టు చర్యలు తీసుకున్న కేసు అది. అనంతరం రైల్వే ట్రాక్ పై ఇద్దరు బాలురు మృతదేహాలు

లభ్యమయ్యాయి. మృతదేహాలకు గుర్తించడానికి ఎలాంటి చర్యలూ తీసుకోకుండా స్థానిక పోలీసులు వాటిని తొలగించారు. ఇద్దరు బాలురు తల్లి దండ్రులు ముఖ్యమంత్రి తో బాటు వివిధ అధికారులను సంప్రదించినప్పటికీ ఎటువంటి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వలేదని లేఖలు వెల్లడించాయి. దర్యాప్తు పూర్తి కాకముందే ముఖ్యమంత్రి దాన్ని ఆత్మహత్య గా ప్రకటించారని ఆరోపించారు. ఈ లేఖలను రిట్ పిటిషన్ గా పరిగణించారు, ఆ తర్వాత కలకత్తా హై కోర్టుకు చెందిన సింగిల్ జడ్జి విచారణ జరిపి, తిరిగి కోర్టుకు నివేదించాల్సిందిగా CBI కి ఆదేశించారు. కలకత్తా హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం దర్యాప్తును నిర్వహించేందుకు ప్రత్యేక అధికారిగా వ్యవహరించాల్సిందిగా కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) కి చెందిన డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ కు సింగిల్ జడ్జి ఆదేశాలను జారీ చేసినట్టు కలకత్తా హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం స్పష్టం చేసింది. అయితే విచారణ చేపట్టేందుకు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ విముఖత వ్యక్తం చేయడంతో మరో ప్రత్యేక అధికారిని నియమించాల్సి ఉంటుందని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం అభిప్రాయ పడింది. ఆ తర్వాత వ్యవహారం సుప్రీం కోర్టుకు చేరింది. ఆ కేసులోని వాస్తవాంశల దృష్ట్యా, ఒక ప్రత్యేక అధికారిని నియమించడానికి సింగిల్ జడ్జికి సమగ్రమైన వివరాలు రికార్డులో లేవని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయపడింది. పోలీసులు అప్పటికే దర్యాప్తును ప్రారంభించేశారు. శిక్షాస్మృతి (CRPC) విధానం ప్రకారం దర్యాప్తు అనేది పోలీసులకు సంబంధించిన అంశమని సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది. పోలీసుల దర్యాప్తులో హై కోర్టు జోక్యం ఆమోదించబడరాదు. అందువల్ల, రాష్ట్ర పోలీసుల పై అధిక విశ్వాసం ఉంచి ప్రత్యేక అధికారిని నియమిస్తూ హై కోర్టు వెలువరించిన ఉత్తరువును సుప్రీం కోర్టు కొట్టివేసింది. పోలీసు అధికారులు దర్యాప్తును డీ సవాలుగా తీసుకుంటారని మరియు తాము దర్యాప్తు చేయగల సమర్థత

కలిగిమన్నామన్న తమ వైఖరిని నిరూపించుకోగలమని, CBI ని పిలిపించాల్సిన అవసరం లేదని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయ పడింది. ఈ కేసులో కూడా, విచారణలు కొనసాగుతుండగా కూడా, ఘటన హత్య కాదని, ఆత్మ హత్యగా కనిపిస్తోందని ముఖ్యమంత్రి శాసన సభా సదనం లో ప్రకటన చేశారు. అలాంటి కేసులో కూడా, రాష్ట్ర పోలీసుల నుండి దర్యాప్తు తీసుకునేందుకు సుప్రీం కోర్టు ఆమోదం తెలుపలేదు. అంతే కాకుండా, **అర్నాబ్ గోస్వామి వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(2020) 14 SCC 12]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు పేర్కొన్నట్టుగా, స్థానిక పోలీసుల పై ఒక పార్టీ కొన్ని ఆరోపణలు చేసినంత మాత్రాన దర్యాప్తు బదిలీ ఆదేశం జారీ చేయబడదు.

26.6 ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించినంత వరకు, సిట్ లో సీనియర్ అధికారులు ఉన్నారని మిస్టర్ దవే వాదించారు. వారి పై ఎలాంటి ఆరోపణలు చేయబడలేదు ఈ పరిస్థితుల్లో, దర్యాప్తుకు CBI కి అప్పగించడానికి ఎలాంటి కారణం కనబడలేదు. సింగిల్ జడ్జి ఆ విధంగా ఆదేశించడంలో తీవ్రమైన తప్పిదానికి పాల్పడ్డారు. విచారింపదగిన (కాగ్నిజయిల్) నేరాన్ని దర్యాప్తు చేయడానికి రాష్ట్ర పోలీసులకు ఉన్న చట్టబద్ధమైన అధికారాన్ని విడిచి పెట్టకుండా ఉండాల్సింది. సింగిల్ జడ్జి సరైన న్యాయబద్ధ సూత్రాల ఆధారంగా తన విచక్షణాధికారాన్ని వినియోగించడంలో విఫలమయ్యారు.

26.7 సుప్రీం కోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన **స్టేట్ ఆఫ్ జార్ఖండ్ వర్సెస్ శివశంకర్ శర్మ [(2022 SCC ఆన్ లైన్ SCC 1541]** కేసులోని తీర్పును కూడా మిస్టర్ దవే కోర్టు ముందుంచారు. ఆ కేసులో ముఖ్యమంత్రి పై చేసిన ఆరోపణలు చాలా అస్పష్టంగా ఉన్నాయని మరియు సాధారణీకరించబడిందని ఆయన నివేదించారు. వాటిని సాక్ష్యాలు అని పేర్కొనడానికి వేటి ద్వారానైనా కూడా అవి నిరూపించబడలేదు. అవినీతి ఆరోపణలు, డొల్ల (షెల్) కంపనీల ద్వారా డబ్బు స్వాహా చేయడం వంటి నిస్సార ఆరోపణలను ఏ

విధంగానూ నిరూపితం కాకుండా చేశారు. డొల్ల (షెల్) కంపెనీలను కూడా రిట్ పిటిషన్ లో పార్టీలుగా చేయలేదు. ఆ తీర్పులో తెలిపిన వాస్తవాల దృష్ట్యా, కేవలం ఆరోపణల ఆధారంగా CBI దర్యాప్తునకు ఆదేశించే ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యాలను (పిల్స్) హై కోర్టు స్వీకరించడం సరికాదని సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది. తదనుసారం, హై కోర్టు ఉత్తరువును పక్కన పెట్టబడింది. ప్రస్తుత కేసు కూడా **శివ శంకర్ శర్మ** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసును పోలిమందని ఆయన అన్నారు.

26.8 గౌరవనీయ తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి పై దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణలు వచ్చినప్పటికి, ఆయనకు నోటీసులు జారీ చేయక పోవడం పై మిస్టర్ దవే చాలా ఎక్కువ దృష్టి పెట్టారు. **స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్‌లాల్ గోయల్ [(1952) 2 SCC 570]** మరియు **నిషాప్రియ భాటియా వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(2020) 13 SCC 56]** కేసులలోని తీర్పులను సూచిస్తూ కేవలం దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణ, అది కూడా అస్పష్టమైన రీతిలో కాదని ఆయన నివేదించారు. సిట్ లోని ఏ అధికారులు రిట్ పిటిషనర్ల పట్ల దుర్బుద్ధితో ప్రవర్తిస్తున్నారో, మరియు ఏ ప్రకారమో రిట్ అఫిడవిట్టు లో పేర్కొనలేదు. స్పష్టమైన ఆరోపణ లేనప్పుడు మరియు ఆయన పై వచ్చిన అభియోగానికి సమాధానం ఇవ్వడానికి వీలుగా ఆ వ్యక్తిని చేర్చనప్పుడు, దురుద్దేశ ఆరోపణలు నిలువజాలవు. అలాంటి దురుద్దేశపూరిత ఆరోపణలను ముందుకు కొనసాగించలేము. అంతే కాకుండా, **షియోనందన్ పాశ్వాన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బిహార్ [(1987) 1 SCC 288]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్ధారించినట్టుగా, క్రిమినల్ ప్రాసిక్యూషన్ (నేరస్తుని పై న్యాయ పరమైన చర్యకు ఉపక్రమించడం) గనక అన్యథాసమర్ధనీయమైన పక్షంలో మరియు తగిన సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా దుర్భుద్ది లేదా రాజకీయ కక్ష కారణంగా నిష్ఫలం కాదు.

26.9 సుప్రీం కోర్టు **లలిత కుమారి వర్సెస్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఉత్తర్ ప్రదేశ్ [(2014) 2 SCC 1]** కేసులోని తీర్పును ఉదహరిస్తూ సమాచారం గనక విచారింప దగిన (కాగ్నిజబుల్) నేరానికి పాల్పడినట్లు వెల్లడించినట్లయితే శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 154 ప్రకారం ప్రాథమిక అభియోగ పత్రం (FIR) నమోదు తప్పనిసరి అంటూ ఆయన వాదనలను వినిపించారు. ఆ పరిస్థితిలో ప్రాథమిక విచారణ అవసరంగాని లేదా సమ్మతి గాని అనుమతించదగ్గవి కావు. ఒకవేళ ప్రాథమిక అభియోగ పత్రం (FIR) నమోదు కానట్లయితే తప్పు చేసిన పోలీసు అధికారి పై చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రాథమిక విచారణ పరిధి అనేది స్వీకరించిన సమాచారం యొక్క ఆవశ్యకతను లేదా ఇతరత్రా ధృవీకరించడానికి కాదు కానీ సమాచారం ఏదైనా విచారింపదగిన (కాగ్నిజబుల్) నేరాన్ని వెల్లడిస్తుందో లేదోనని నిర్ధారించడానికి మాత్రమేనని అన్నారు.

26.10. రిట్ అఫిడవిట్ మరియు ప్రతివాది కౌంటర్ అఫిడవిట్ లోని లిఖిత పూర్వక కథనాలను (ప్లీడింగ్స్) ప్రస్తావించిన తర్వాత మరియు **మొహిందర్ సింగ్ గిల్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఆధారంగా తన మునుపటి వాదనలను పునరుద్ఘాటించిన తరువాత, న్యాయపాలనను సమర్థించే కోర్టు విధి గురించి, సింగిల్ జడ్జి తీర్పులు మరియు ముగింపులు వైరుధ్యాల సమూహం అని ఆయన నివేదించారు. వాటిని పక్కన పెట్టాల్సిన అవసరముంది.

26.11 సింగిల్ జడ్జి BJP దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ విచారణార్హం కాదని కొట్టివేసిన తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేక రిట్ అప్పీలు దాఖలు చేయడానికి గల కారణాన్ని వివరిస్తూ, దర్యాప్తును వాయిదా వేయాలన్న ఉత్తర్వును ఉపసంహరించుకున్న సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా గతంలో BJP రిట్ అప్పీలు దాఖలు చేసిందని మిస్టర్ దవే వెల్లడించారు. రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేసిన సిట్ ఈ నేరం పై

దర్యాప్తు చేయాలని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం నిర్ధారించింది, అయితే సిట్ మారేతర అధికారికి కాకుండా సింగిల్ జడ్జి కే నివేదించాలి. సుప్రీం కోర్టులో SLP ని దాఖలు చేయనందున ఈ నిర్ణయాన్ని భాజాపా అంగీకరించింది. SLP ని 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు సుప్రీం కోర్టు లో దాఖలు చేశారు. దీంతో భాజాపా ద్వి సభ్య ధర్మాసనం అధికారానికి అనుగుణనంగా (క్వా) భాజాపా అంతిమత్వం సాధించింది. సిట్ దర్యాప్తు చేయాలని భాజాపా కోరినందున, మరియు ద్వి సభ్య ధర్మాసనం మంజూరు చేసినందున, BJP దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ ను తగిన పరిశీలనలు, ఆదేశాలతో పరిష్కరించి ఉండాల్సింది. బదులుగా సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ విచారణార్హం కాదని కొట్టివేశారు. ఈ వ్యత్యాసం యుక్తిగలదైనప్పటికి ముఖ్యమైనదని ఆయన వెల్లడించారు. ఈ కారణంగానే BJP దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టి వేయడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ రాష్ట్రం అప్పీలు దాఖలు చేసింది.

27. వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది అనగా 6వ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది మిస్టర్ గండ్ర మోహన్ రావు హై కోర్టు రిట్ రూల్స్ లోని 8 మరియు 10వ రూల్స్ ను ప్రస్తావిస్తూ ప్రతివాదికి నోటీసు తప్పనిసరి అని వెల్లడించారు. ఈ సందర్భంలో ఆయన రిట్ అప్పీలు నెం. 42/2023 లోని గ్రౌండ్ (ఆధారాలు) నెం.19 మరియు 20 లను ప్రస్తావించారు. ఆయన **D.G.P వర్సెస్ గోపాల్ కుమార్ అగర్వాల్ (2020 SCC ఆన్ లైన్ కలకత్తా 755)** కేసులోని తీర్పును పేర్కొంటూ సింగిల్ జడ్జి ఏ విధమైన నేరవిచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించలేదని నివేదించారు. ఆ విధంగా రిట్ అప్పీల్లు విచారణార్హమైనవి. ఈ విషయంలో ఏ విధంగా చూసినా, దర్యాప్తును మరో ఏజెన్సీకి, ఈ కేసులో CBI కి, బదిలీ చేయడమన్నది యాంత్రికంగాను మరియు వాడుకగాను జరుగకూడదు. చాలా అరుదైన సందర్భాల్లో మరియు అత్యంత అరుదైన కేసుల్లో మాత్రమే దర్యాప్తును ఇతర ఏజెన్సీలకు బదిలీ చేసే అవకాశం ఉందని తెలిపారు. అందువల్ల

సింగిల్ జడ్జి విధానం లోని నిర్ణయ లోపాన్ని కనుగొని అప్పీలులో దానిని సరి దిద్దాల్సిన అవసరముందని ఆయన నివేదించారు.

27.1 ఇదే విధమైన పరిస్థితులలో, **గోపాల్ కుమార్ అగర్వాల్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో కలకత్తా హై కోర్టు రిట్ అప్పీళ్ళు విచారణా యోగ్యమైనవని మరియు ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రతిబంధకం కాదని నిర్ధారించింది. కలకత్తా హై కోర్టు **రామ్ కిషన్ ఫాజీ** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులోని సుప్రీం కోర్టు తీర్పును పరిశీలించింది. అయితే సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులను ప్రారంచించడం లేదా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులను రద్దు చేయడం వంటివి పరిణమించలేదని గమనించింది. ప్రస్తుత అప్పీళ్ళు **గోపాల్ కుమార్ అగర్వాల్** (పైన పేర్కొనబడినది) లో ఇదే విధంగా ఉన్నాయి.

28. పక్షాల (పార్టీలు) తరపున న్యాయవాదుల వాదనలను కోర్టు తగిన విధంగా పరిశీలించడం జరిగింది. రిట్ అప్పీలు నెం. 37/2023 లోని అప్పీలుదారుల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ దుష్యంత్ దవే మౌఖిక వాదనలను ముగించిన తర్వాత లిఖిత వాదనలను దాఖలు చేశారు. అదే విధంగా రిట్ అప్పీలు నెం. 43/2023 లో 1వ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది మిస్టర్ వి. రామ్ మోహన్ రెడ్డి లిఖిత పూర్వక వాదనలు. సమర్పించారు వ్రాత పూర్వక అంశాలు మరియు వాదనలు యధావిధిగా పరిశీలించబడ్డాయి.

విశ్లేషణ:

29. ప్రారంభంలో, ఏకాధికా పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద దాఖలైన రిట్ అప్పీళ్ళు అంతర్గత కోర్టు (ఇంట్రా – కోర్టు) అప్పీళ్ళు అని 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదుల తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది మిస్టర్ డి.వి. సీతారాం మూర్తి లేవనెత్తిన ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని

మేము మొదట పరిష్కరిస్తాము, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించిన అప్పీళ్ళు ఉత్పన్నమవడానికి కారణం అయిన సింగిల్ జడ్జి తీర్పు మరియు ఉత్తరువు ప్రకారం విచారణార్హమైనవని కాదు. రిట్ పిటిషన్ల లోని విషయం మరియు సింగిల్ జడ్జి నిర్దేశం నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించినవని వాదనలు వినిపించారు. సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన అటువంటి ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా అంతర్గత కోర్టు (ఇన్ ట్రా – కోర్టు) అప్పీలు ఉండదు. ఇది 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు యొక్క ప్రాథమిక అభ్యంతరం.

30. తేదీ 28.12.2018 నాటి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీకై హై కోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ (ఉన్నత న్యాయస్థానం) కోసం ఏకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) హైదరాబాద్ లోని తెలంగాణ హై కోర్టుకు వర్తిస్తుంది. పైన పేర్కొనబడిన ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రారంభికా అధికార పరిధిలోని కోర్టుల నుండి దాని అప్పీలు అధికార పరిధి లోని హై కోర్టుకు అప్పీలుకు సంబంధించినది. సంబంధిత క్లాజు 15 కింద పునరుద్ఘాటించబడింది.

> 15. **అసలు అధికార పరిధి కోర్టుల నుండి దాని అప్పీలు అధికార పరిధిలోని హై కోర్టుకు అప్పీలు:** ఇంకా, మద్రాసులోని హై కోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ కు (ఉన్నత న్యాయస్థానము) అప్పీలు అనేది అప్పీలు అధికార పరిధిని వినియోగిస్తూ ఇచ్చిన తీర్పు కాదని, అప్పీలు అధికార పరిధిని వినియోగిస్తూ చేసిన డిక్రీ లేదా ఉత్తరువులకు సంబంధించి అప్పీలు అధికార పరిధిని వినియోగించని తీర్పు అని మళ్ళీ మేము ఆదేశిస్తున్నాము, మరియు పునరక్షణాధికార పరిధిని వినియోగిస్తూ చేసిన ఉత్తరువు కాదు, మరియు భారత ప్రభుత్వ చట్టం సెక్షన్ 107 లోని నిబంధనల ప్రకారం పై విచారణ అధికారాన్ని (సూపరింటెండెన్స్) వినియోగిస్తూ ఆమోదించిన లేదా చేసిన శిక్ష లేదా ఉత్తరువు కాదు, లేదా భారత ప్రభుత్వ చట్టం ఫిబ్రవరి, 1929, 1వ తేదీన సెక్షన్ 108 ప్రకారం, ఈ హై కోర్టు లోని ఒక జడ్జి లేదా ఏదైనా (డివిజన్ కోర్టు) లోని ఒక జడ్జి

యొక్క నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడం మరియు ఇక్కడ ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ పేర్కొనబడిన హై కోర్టు పర్యవేక్షణ కు లోబడి ఒక కోర్టు అప్పీలు అధికార పరిధిని వినియోగించడం లో చేసిన డిక్రీ లేదా ఉత్తరువుకు సంబంధించి అధికార పరిధి, తీర్పు వెలువరించిన జడ్జి ఈ కేసు అప్పీలుకు సబబైనదని ప్రకటించే చోట ; కాని పేర్కొన్న హై కోర్టు లేదా అటువంటి ధర్మ పీఠం (డివిజన్ కోర్టు) జడ్జీల ఇతర తీర్పుల నుండి అప్పీలు చేసే హక్కు మాకు, మా లేదా వారి ప్రీవీ కౌన్సిల్ (బ్రిటన్ లో సర్వోచ్చ న్యాయస్థానం) లోని మా వారసులు లేదా కర్తలు ఇక మీదట సమకూర్చినట్లుగా.

30.1. పైన పేర్కొనబడిన వాటిని పరిశీలించడం ద్వారా, క్లాజు 15 చేసిన నిబంధన ఏమిటంటే, హై కోర్టు లోని ఒక జడ్జి లేదా ఏదైనా ధర్మ పీఠం (డివిజన్ కోర్టు) లోని ఒక జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు నుండి సదరు హై కోర్టుకు అప్పీలు ఉంటుంది. ఏదేమైనా, ఈ హై కోర్టు పై విచారణకు లోబడి ఒక కోర్టు అప్పీలు అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంలో ఆక్షేపించబడిన డిక్రీ లేదా తీర్పుకు సంబంధించి అప్పీలు అధికార పరిధిని ఉపయోగించబడి తీర్పు వెలువరించినట్లయితే అటువంటి అప్పీలు ఏదీ ఉండదు; పునరక్షణాధికార పరిధిని ఉపయోగించప్పుడు వెలువరించిన ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి అప్పీలు ఉండదు; భారత ప్రభుత్వ చట్టం, 1935 లోని నిబంధనల ప్రకారం పై విచారణాధికారం ఉపయోగించినప్పుడు వెలువరించబడిన లేదా చేసిన ఉత్తరువు పై అటువంటి అప్పీలు ఏదీ ఉండదు; లేదా పేర్కొన్న హై కోర్టు జడ్జి యొక్క నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించినప్పుడు ఒక ఉత్తరువును వెలువరించినట్లయితే.

31. **ఉమాజీ కేషావో మెష్రమ్** (పైన పేర్కొనబడిన) కేసులో భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 226 లేదా 227 కింద దాఖలైన పిటిషను లో బొంబాయి హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు ఏకాధికా పత్రాల ఆ(లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ఇద్దరు జడ్జీల ద్వి సభ్య ధర్మాసనానికి అప్పీలు చేసుకోవచ్చునన్న

విషయం సుప్రీం కోర్టు నిర్ణయం కోసం ప్రస్తావించబడిన ప్రశ్న కలకత్తా, బొంబాయి మరియు మద్రాసు హై కోర్టుల ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అనేది అదే పరిభాషలో చాలా వరకు చిన్న చిన్న మార్పులతో తరువాత చేసిన సవరణ ఫలితంగా అనుకూలానుసరణ (మ్యుటాటిస్ మ్యుటాండిస్) అని సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ను సుప్రీం కోర్టు విశ్లేషించింది మరియు ఆ తర్వాత ఈ కింది విధంగా నిర్ధారించింది.

9. విశ్లేషించబడినప్పుడు ఇంకా సవరించబడిన మరియు కార్యవర్తన రూపం (ఆపరేటివ్) ఫారం) లో దాని సమర్థతా భాగాలు 15వ నిబంధన ఈ కింది విధంగా ఉంది :

బొంబాయి హై కోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ కు (ఉన్నత న్యాయస్థానం) అప్పీలు ఉంటుంది:-

1. ఒక తీర్పు నుండి
2. ఒక హై కోర్టు జడ్జి వద్ద
3. భారత ప్రభుత్వ చట్టం, 1951 లోని సెక్షన్ 108 ప్రకారం
4. ఉండటం లేదు
   a. హై కోర్టు లోని పై విచారణకు లోబడి ఒక కోర్టు అప్పీలు అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో చేసిన డిక్రీ లేదా ఉత్తరువుకు సంబంధించి అప్పీలు అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో వెలువరించబడిన తీర్పు,
   b. పునరక్షణాధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో చేసిన ఉత్తర్వు,
   c. భారత ప్రభుత్వ చట్టం, 1915 లోని సెక్షన్ 107 లోని నిబంధన ప్రకారం పై విచారణ (సుపెరింటెండెన్స్) అధికారాన్ని అమలు చేయడంలో వెలువరించబడిన వాక్యం లేదా ఉత్తరువు.
   d. నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో వెలువరించబడిన లేదా చేసిన వాక్యం లేదా ఉత్తరువు.

31.1. ఆ కేసులో సుప్రీం కోర్టు ముందున్న ప్రశ్నకు సంబంధించి రాజ్యాంగంలోని 226 మరియు 227 అధికరణల మధ్య

వ్యత్యాసానికి మరియు 227వ రాజ్యాంగ అధికరణం ప్రకారం వెలువరించబడిన సింగిల్ జడ్జి తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా అంతర్గత కోర్టు (ఇంటర్రా – కోర్టు) అప్పీలు విచారణార్హత కు సంబంధించి మాత్రమే వాదవివాదాలు పరిమితం చేయబడ్డాయి. ఆ సందర్భం లోనే, అధికరణ 226 ప్రకారం హైకోర్టులు ఏ వ్యక్తికి, ఏ అధికారికి లేదా ఏ ప్రభుత్వానికైనా ఆదేశాలు, ఉత్తర్వులు మరియు రిట్ లు జారీ చేసే అధికారాన్ని కలిగి ఉంటాయని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయ పడింది, అయితే 227 వ అధికరణ ప్రకారం, ప్రతి హై కోర్టుకు కోర్టుల పై మరియు ట్రిబ్యునళ్ళ పై దేశమంతటా తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించడానికి సంబంధించినంత వరకు పర్యవేక్షణ అధికారం ఉంటుంది. ఇది రిట్ లు జారీ చేసే అధికారం "పై విచారణ" (సూపరింటెండెన్స్) అధికారం తో సమానమైనది కాదు. ఊహకు అందని విధంగా హెబియస్ కార్పస్ (బంధితుని హాజరు పెట్టి నిర్బంధ కారణాల చెప్పమనే కోర్టు ఉత్తరువు), లేదా మ్యాండమస్ (పరమాదేశం) లేదా కో-వారెంటో (అధికారాన్ని ప్రశ్నించే ఉత్తరువు – "ఏ అధికారంతో " అని అర్ధం) లేదా ప్రొహిబిషన్ (నిషేధాజ్ఞ) లేదా సెర్షియోరరీ (రికార్డు పంపవలసిందని ఆదేశించే రిట్టు) 'పై విచారణ ' (సూపరింటెండెన్స్) అధికారంతో సమానం చేయవచ్చా. వ్యక్తులు, అధికారులు మరియు రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకంగా రూపొందించబడినట్టు ఇవి అదీగాక 227వ అధికరణ ద్వారా ప్రతి హై కోర్టుకు ప్రసాదించబడిన 'పై విచారణ' (సూపెరింటెండెన్స్) అధికారం అనేది సబార్డినేట్ కోర్టులు మరియు ట్రిబ్యునళ్ళు తమ తమ అధికార పరిధుల్లో మరియు చట్ట ప్రకారం పని చేసేలా చూసేందుకు ఉద్దేశించబడిన పర్యవేక్షకాధికార పరిధి. ఈ రెండు ప్రక్రియలు ఒకేలా ఉండవు. భారత రాజ్యాంగంలోని 226వ అధికరణ ప్రకారం ప్రొసీడింగు అనేది వాస్తవిక ప్రొసీడింగు అని, అది పౌర హక్కులకు సంబంధించినది గనక అయినట్లయితే అది వాస్తవిక సివిల్ ప్రొసీడింగు అని బాగా నిర్దేశించబడింది అందువల్ల, భారత రాజ్యాంగం లోని 226వ అధికరణ కింద పిటిషన్ గనక దాఖలైతే,

నిర్దిష్ట హైకోర్టు నిబంధనల ప్రకారం, ఒక సింగిల్ జడ్జి విచారించినట్లయితే, అటువంటి అధికార పత్రం (చార్టర్) ఏకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) లేదా అధి శాసనం అయిన, అప్పీలు చేసే హక్కు ఆ హై కోర్టు అధికార పత్రం (ఛార్టర్) లో సూచించినట్లయితే ఆ తీర్పు నుండి అంతర్గత – కోర్టు (ఇంట్రా – కోర్టు) అప్పీలు ఉంటుందని సుప్రీం కోర్టు నిర్ధారించింది. బొంబాయి హై కోర్టు ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) 15వ క్లాజు అటువంటి సందర్భంలో అంతర్గత – కోర్టు (ఇంట్రా – కోర్టు) అప్పీలు హక్కును ప్రసాదిస్తుంది మరియు అందుచేత, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం ఒక పిటిషనులో వెలువరించిన ఆ హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి తీర్పు పైన ఆ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనానికి (డివిజన్ బెంచి) అప్పీలు చేసుకోవచ్చు. అయితే 227వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం జరిగే ప్రొసీడింగు అసలైన ప్రొసీడింగు కాదు. తగిన విశ్లేషణ తరువాత, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ద్వారా అటువంటి అప్పీలు స్పష్టంగా నిషేధించబడడం వల్ల 227వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద ఒక పిటిషనులో బొంబాయి హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి తీర్పు పై అంతర్గత – కోర్టు (ఇంట్రా – కోర్టు) అప్పీలు లేదని సుప్రీం కోర్టు నిర్ధారించింది.

32. ఇంకా కొనసాగించే ముందు, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం సివిల్ ప్రొసీడింగు యొక్క రూపు లేఖలను క్లుప్తంగా వివరించడం సముచితం ఎందుకంటే 226వ అధికరణ ప్రకారం క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులుగా పలుకబడే వాటికి విరుద్ధమైన వ్యత్యాసాన్ని గమనించడం అవసరం.

33. **S.A.L . నారాయణ్ రావ్ వర్సెస్ ఈశ్వర్ లాల్ భగవాన్ దాస్ [(AIR 1965 SCC 1818]** కేసులో భారత ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922 లోని సెక్షన్ 32-ఎ కింద ఆదాయపు పన్ను కమిషనరు వెలువరించిన ఉత్తరువు పైన చేసిన సవాలును బొంబాయి హై కోర్టు పరిష్కరించింది. పైన పేర్కొన్న ఉత్తరువును బొంబాయి హై

కోర్టు కొట్టి వేసింది. దానిని వ్యతిరేకంగా హై కోర్టు మంజూరు చేసిన ధృవీకరణ పత్రం పై రెవెన్యూ సుప్రీం కోర్టు లో అప్పీలు చేసింది. అప్పీలు దశలో 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద ప్రొసీడింగుకు వ్యతిరేకంగా ప్రతి పాదిత అప్పీలును ధృవీకరించే అధికారం హై కోర్టుకు లేనందున అప్పీలు విచారణార్హత లేనిదని పన్ను చెల్లించే వ్యక్తి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు, అయినంతలో హైకోర్టు ముందున్న ప్రొసీడింగు 133వ రాజ్యాంగ అధికరణ అర్థంలో “సివిలు ప్రొసీడింగులు” కాదు. సివిలు విషయాలకు సంబంధించి 133వ రాజ్యాంగ అధికారణను ప్రస్తావించిన తరువాత, పైన పేర్కొనబడిన అధికరణలలో కనిపించే “సివిలు ప్రొసీడింగు” అనే వ్యక్తీకరణకు అర్థాన్ని సుప్రీం కోర్టు పరిశీలించింది. ఆ సందర్భంలోనే, “సివిల్ ప్రొసీడింగ్” అనే వ్యక్తీకరణను పరిమితం చేయడానికి సివిలు దావాలుగా విచారించబడే సివిలు దావాలు లేదా ప్రొసీడింగుల నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ప్రొసీడింగులకు “సివిల్ ప్రొసీడింగ్” అనే వ్యక్తీకరణ ను మాత్రమే పరిమితం చేయడానికి ఎటువంటి కారణం లేదని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయ పడింది. 226 రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం దాని అధికార పరిధిని వినియోగించి హైకోర్టు లో ఆరంభించబడిన మరియు విచారించిన దాని ప్రొసీడింగుల పరిధి నుండి మినహాయించబడినందుకు బాధిత పక్షం తమకు అందించబడిన అధికారులను వినియోగించుకుని చర్య తీసుకోవడానికి ఉద్దేశించిన అధికారులచే పౌర హక్కుల ఉల్లంఘనకు వ్యతిరేకంగా రెవెన్యూ శాసనాల ద్వారా ఉపశమనం కోరుతుంది. అందువల్ల పన్ను చెల్లించే వ్యక్తి లేవనెత్తిన ప్రాథమిక అభ్యంతరం తిరస్కరించబడింది.

34. గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం (డివిజన్ బెంచీ) **సంజీవ్ రాజేంద్రభాయి ఛట్** (పైన పేర్కొన్న బడినది) కేసులో తన ముందున్న ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీల్ల విచారణార్హతను పరిశీలించింది. రెండు ప్రశ్నలు రూపొందించబడ్డాయి. మొదటిది, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద

విశేషాధికారాలను వినియోగించుకొని లేదా 227వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద పర్యవేక్షనాధికారాన్ని వినియోగించుకొని సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు వెలువరించినట్లుగా పేర్కొనవచ్చా? ఏకాధికా పత్రాల్ (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15లోని అర్ధం మేరకు నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించుకొని సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువును వెలువరించినట్టుగా చెప్పవచ్చునన్నది రెండో ప్రశ్న?

34.1 సంబంధిత వాస్తవాల సంక్షిప్త వివరణ అవసరం. సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్ తత్సంబంధ సమయంలో పాలంపూర్ లో జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్ గా పని చేస్తున్నారు. మత్తు కారక ఔషధములు మరియు మానసిక ప్రభావ కారక పదార్ధముల చట్టం, 1985 (నార్కోటిక్ డ్రగ్స్ అండ్ సైకో ట్రోపిక్ సబ్ స్టాన్సెస్ యాక్ట్, 1985) కింద సుమేర్ సింగ్ రాజ్ పురోహిత్ ను మొదట 03.05.1996 తేదీన అదుపులోకి (అరెస్ట్) తీసుకున్నారు. అనంతరం విచారణ చేపట్టారు. అయితే, గుర్తింపు ప్రదర్శన (ఐడెంటిఫికేషన్ పరేడ్)లో సుమర్ సింగ్ రాజ్ పురోహిత్ ను సాక్షులు గుర్తించలేక పోయారు. అందువల్ల, పాలన్ పూర్ లోని అదనపు సెషన్స్ జడ్జి పూచీకత్తు పై (బెయిలు) విడుదల చేసిన సుమర్ సింగ్ రాజ్ పురోహిత్ ను విడుదల చేయడం కోసం పోలీసులు పాలంపూర్ లోని ప్రత్యేక కోర్టులో శిక్షాస్మృతి, 1973 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973) లోని సెక్షన్ 169 కింద నివేదికను దాఖలు చేశారు, ఆ తర్వాత అతను చివరకు విడుదల కాబడ్డాడు. సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్ పై సుమర్ సింగ్ రాజ్ పురోహిత్ సమర్ధ చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ముందు ఫిర్యాదు చేయడంతో నేరం నమోదు మరియు డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు వంటి తక్కువ అధికారి దర్యాప్తు కోసం ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి. సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్ అడిషినల్ సెషన్స్ జడ్జి ముందు పునరక్షణ దరఖాస్తును (రివిజన్ అప్లికేషన్) దాఖలు చేసినప్పుడు, డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు స్థాయి కంటే తక్కువ లేని అధికారి దర్యాప్తు చేయాలని

పేర్కొనబడిన భాగాన్ని మినహాయించి చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశాలను కొనసాగించాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి. ఆ తర్వాత మత్తు కారక ఔషధముల మరియు మానసిక ప్రభావ కారక పదార్థముల చట్టం, 1985 లోని కొన్ని సెక్షన్ లతో కలిపి భారతీయ శిక్షాస్మృతి, 1860 (ఇండియన్ పీనల్ కోడ్) (IPC) లోని వివిధ సెక్షన్ ల కింద ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నమోదు చేయబడింది. తనను అదుపులోకి తీసుకుంటారేమోనన్న (అరెస్టు) సంకోచం తో సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్ చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఇంకా తదుపరి ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) లో తనను అదుపు లోకి తీసుకోరాదని (అరెస్ట్) హైకోర్టు ఆదేశాలు జారీ చేసినప్పటికీ పరమాదేశం (మ్యాండమస్) రిట్ లేదా దర్యాప్తు అధికారి తదుపరి దర్యాప్తును కొనసాగించ కుండా నిషేధం విధించాలని కోరుతూ ప్రత్యేక క్రిమినల్ దరఖాస్తును దాఖలు చేయడం ద్వారా గుజరాత్ హై కోర్టు ను ఆశ్రయించాడు. మొదట పిటిషనరు సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్ ను అదుపులోకి (అరెస్ట్) తీసుకోరాదని గుజరాత్ హై కోర్టు లోని జడ్జి ఆదేశాలు జారీ చేసినప్పటికీ వ్యాజ్యకారణం (కాజ్ ఆఫ్ యాక్షన్) రాజస్తాన్ రాష్ట్రం లో ఉద్భవించినట్లుగా పేర్కొన బడినందున, ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేని మూలాన ప్రత్యేక క్రిమినల్ దరఖాస్తును తిరస్కరించారు. ఈ ఉత్తరువు ద్వారానే ఏకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీళ్ళు దాఖలు చేయడంలో ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ముందు ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. చట్ట పరమైన నిబంధనలు మరియు న్యాయ బద్ధ తీర్పులు ప్రస్తావించిన తర్వాత గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీల్లు ఇతర కారణాల వల్ల కూడా విచారణార్హత లేనిదని అభిప్రాయపడినందున, సింగిల్ జడ్జి ముందు దాఖలైన పిటిషన్ ను 226 వ రాజ్యాంగ అధికరణ లేదా 227వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద పేర్కొనవచ్చా అనే తుది విషయం పై అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయాల్సిన అవసరం లేదని పేర్కొంది. ఆ

తర్వాత గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) 15వ క్లాజు లో పేర్కొనబడినట్లుగా "నేర విచారణ అధికార పరిధి" ని ఉపయోగించి సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువును అమలులో జారీ చేయబడిన ఉత్తరువుగా పేర్కొనవచ్చా అన్న రెండో విషయాన్ని పరిష్కరించడం కొనసాగించింది. **పటేల్ కాశీరామ్ లవ్జీ భాయ్ వర్సెస్ నరోత్తమ్ దాస్ బెచార్ దాస్ [(1978) 19 GLR 1047FB]** కేసులో గుజరాత్ హై కోర్టు లోని మునుపటి విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) నిర్ణయం పట్ల ద్వి సభ్య ధర్మాసనం విభేదం చూపింది. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం గుజరాత్ హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయడానికి ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) సెక్షన్ 15 ప్రతి బంధకమా అన్న అంశం పై విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) లో ప్రస్తావించినట్లుగా గమనించబడింది. ఎందుకంటే సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయం పునరక్షణ అధికారాన్ని అమలు చేయడంలో ఇవ్వబడిందా లేదా ఇతర విధంగా నిరోధించబడిందా? అదే సందర్భం లో, 226 వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం హై కోర్టు అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద అప్పీలు ఉంటుందని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) సంప్రదింపు (రిఫరెన్సు) కు సమాధానమిచ్చింది. ఆ సందర్భం లో సింగిల్ జడ్జి తన పున రక్షణ అధికార పరిధిని వినియోగించి తీర్పు వెలువరించారని చెప్పడానికి లేదన్న అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయబడింది. విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) తీర్పును విశ్లేషించిన తర్వాత, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలును నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించి సింగిల్ జడ్జి ఒక ఉత్తర్వును వెలువరించినప్పటికి ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు విచారణార్హత కలిగివుంటుందని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) భావించలేదని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం గమనించింది. "నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించి సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన

ఉత్తరువు కు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు నిర్వహణకు సంబంధించి విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) మౌనంగా ఉంచి 226వ రాజ్యాంగ అధికారణ నేపథ్యంలో సివిలు ప్రొసీడింగులు మరియు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులు మధ్య తేడాను చూపుతూ, గుజరాత్ హై కోర్టు ద్వి సభ్య ధర్మాసనం సాధారణంగా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు అనేది దాని ముగింపు వరకు అమలు చేయబడతే, అది మరణ శిక్ష, జైలు శిక్ష, జరిమానా లేదా ఆస్తిని జప్తు చేయడం వంటి శిక్షలకు దారి తీయ వచ్చునని పేర్కొంది. అందువల్ల, తాను వ్యవహరించిన ఈ ప్రొసీడింగులు క్రిమినలు ప్రొసీడింగులని, దాని ముగింపు వరకు విచారణలు సాగినట్లయితే అవి జైలు శిక్ష జరిమానా మొదలగు వాటికి దారి తీయవచ్చునని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం అభిప్రాయ పడింది. ఆ తర్వాత ఈ కింది విధంగా నిర్ధారించింది.

> 81. పూర్తి వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల నేపథ్యంలో, సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణ అధికార పరిధిలో ఉత్తరువును వెలువరించారని నిర్ధారించడంలో మాకు ఎలాంటి సంకోచం లేదు. పునరావృత ప్రతిపాదనపై ప్రొసీడింగులు నేర పరమైనవిగా ఇప్పటికే మేము చెప్పిన విషయాన్ని పునరుద్ఘాటిస్తున్నాము. క్రిమినలు కోర్టు శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 156, సబ్-సెక్షన్ (3) కింద అధికార రీత్యా నేరాన్ని విచారణాంశంగా గుర్తించిందా లేదా అన్నదాంట్లో ప్రొసీడింగుల స్వభావానికి సంబంధించినంత వరకు ఏమి మార్పు లేదు. నేరాన్ని విచారణాంశంగా కోర్టు గుర్తించకపోయినా, ఆ వాస్తవం నేర విచారణ అధికార పరిధి నుండి కేసును తొలగించదు.
>
> 82. మా తీర్పులో, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం, శిక్షాస్మృతి (క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్) కింద కోర్టు వెలువరించిన లేదా చేసిన ఉత్తరువు లేదా శిక్షాస్మృతి ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే ప్రక్రియ ఇప్పటికీ ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రకారం 'క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు' శిక్షాస్మృతి (కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్) కింద ప్రారంభించబడిన క్రిమినలు ప్రొసీడింగు పరిణామాలను నివారించాల్సిందిగా కోరుతూ ఒక ప్రొసీడింగు ఏకాధికా పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 లో

బ్రాకెట్ చేయబడిన భాగం పరిధి లోకి వచ్చే “క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు” గా కొనసాగుతుంది.

83. ఏకాధికా పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 నేరవిచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించి హై కోర్టు సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువులకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయడాన్ని నిషేధిస్తుంది. LPA లు విచారణార్హమైనవి కావు మరియు ఆ కారణంగా కొట్టివేయబడటానికి అర్హమైనవి. తదనుగుణంగా ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీళ్లు చట్ట పరంగా విచారణార్హనీయమైనవి కావని మరియు అవి కొట్టి వేయబడటానికి అర్హమైనవిగా మేము నిర్ధారిస్తున్నాము.

34.2. ఈ విధంగా, నేరవిచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు వెలువరించబడిందని గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ధర్మాసనం నిర్ధారించింది. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం శిక్షాస్మృతి (CRPC) కింద కోర్టు వెలువరించిన లేదా చేసిన ఉత్తరువు లేదా ఉత్తర్వును నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ప్రక్రియ ఇప్పటికీ ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 ప్రకారం “క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు” అవుతుంది. ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు పై అప్పీలును స్పష్టంగా అడ్డుకుంటుంది కాబట్టి, ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీళ్లు సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన అటువంటి ఉత్తరువు పై విచారణార్హమైనవి కావు మరియు అవి కొట్టి వేయబడడానికి అర్హమైనవి.

35. గంగారం కందారం (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి)హై కోర్టు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 కింద శిక్షాస్మృతి (CRPC) కింద కొనసాగుతున్న దర్యాప్తులో జోక్యం చేసుకోవాలన్న సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు కు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు ఉంటుందా అనే విషయాన్ని పరిశీలిస్తోంది.

మరో మాటలో చెప్పాలంటే, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం క్రిమినల్ కేసులో దర్యాప్తును రద్దు చేసే చర్య సివిల్ ప్రొసీడింగు అవుతుందా, మరియు దానిలో వెలువరించే తీర్పు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) హై కోర్టు అసలు అధికార పరిధిని ఉపయోగించి సివిలు ప్రొసీడింగు లో తీర్పు అవుతుందా అనేది ప్రశ్న. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) ఈ కింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది.

14. ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) కోర్టు క్లాజు 15 కింద అప్పీలు అటువంటి కేసులో వ్యతిరేకంగా ఉందా అనే రెండో ప్రశ్నకు సంబంధించినది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం ఒక క్రిమినల్ కేసులో దర్యాప్తును రద్దు చేయడమనేది ఒక సివిలు ప్రొసీడింగు మరియు పైన పేర్కొన్న కోర్టు యొక్క అసలు అధికార పరిధిని వినియోగించి ఒక సివిలు ప్రొసీడింగు లోని తీర్పు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద ఉద్దేశించబడిన అప్పీలు.

15. ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రకారం అప్పీలు అధికార పరిధిని అమలు చేయడం లో చేసిన డిక్రీ లేదా ఉత్తరువుకు సంబంధించి అప్పీలు అధికార పరిధిని అమలు చేయడం లో పేర్కొన్న హై కోర్టు లేదా ఏదైనా ద్వి సభ్య ధర్మాసనం లోని ఒక జడ్జి తీర్పు పై ఎటువంటి అప్పీలు ఉండదు. పేర్కొనబడిన హైకోర్టు యొక్క పర్యవేక్షణకు (సుపెరింటెండెన్స్) లో బడి ఉన్న కోర్టు ద్వారా మరియు పునరీక్షణాధికార పరిధిని అమలు చేయడం లో చేసిన ఉత్తరువు కాదు మరియు భారత ప్రభుత్వ చట్టం లోని సెక్షన్ 107 యొక్క పర్యవేక్షణ అధికారాన్ని వినియోగిస్తూ లేదా నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగిస్తూ ఆమోదించబడిన లేదా చేసిన శిక్ష లేదా ఉత్తరువు కాదు. హై కోర్టు లోని ఒక జడ్జి లేదా ఏదైనా ద్వి సభ్య ధర్మాసనం లోని ఒక జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు నుండి ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 ప్రకారం ద్వి సభ్య ధర్మాసనానికి అప్పీలు ఉంటుంది.

క్లాజు 15 ద్వారా నిషేధించబడిన తీర్పులు మినహా హై కోర్టు లోని సింగిల్ జడ్జిల తీర్పుల నుండి అప్పీలు ద్వి సభ్య ధర్మాసనానికి ఉంటుంది. 226వ అధికరణ ప్రకారం అసాధారణ అధికార పరిధిని అమలు చేస్తున్నప్పుడు సింగిల్ జడ్జి క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులను రద్దు చేశారు. మా దృష్టి లో ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) ను రద్దు చేయడం లో రిట్టు జారీ చేయడం ద్వారా 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద ఉన్న అధికారాలను వినియోగించుకోవడం నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించినది కాదు. శిక్షాస్మృతి క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్) సెక్షన్ 482 కింద ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా లేదా కోర్టు ధిక్కరణ కింద ప్రొసీడింగులకు వ్యతిరేకంగా ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద ఎటువంటి అప్పీలు ఉండదు, అయితే 226వ అధికరణ కింద కోర్టు యొక్క అసలు అధికార పరిధిని వినియోగిస్తూ ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) ను రద్దు చేసి తీర్పులకు వ్యతిరేకంగా, ఎకాధిక పత్రాల (లేటార్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 కింద రిట్ అప్పీలు ఉంటుంది. క్రిమినల్ ఫిర్యాదు లేదా ప్రొసీడింగుకు సంబంధించి 226వ అధికరణ ప్రకారం హైకోర్టు మ్యాండమస్ (పరమాదేశం) లేదా సెర్షియోరరి (రికార్డు పంపవలసిందని ఆదేశించే రిట్టు) జారీ చేయడం అనేది నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి వెలువరించిన ఉత్తరువు అని చెప్పలేము. కాబట్టి ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 కింద అప్పీలు ఉన్నట్లుగా మేము భావిస్తున్నాము.

16. అప్పీలుదారు తరఫున న్యాయవాది ఇన్ రె (విషయం లో) S. గోవిందా స్వామి నాథన్ (AIR 1955 మద్రాసు 121) కేసులో మద్రాసు హై కోర్టు వెలువరించిన తీర్పును ఉదహరించారు. ఆ కేసు హై కోర్టు యొక్క క్రిమినల్ సెషన్స్ అధికార పరిధికి సంబంధించి ధిక్కార చర్యల నుండి ఉద్భవించింది. కానీ భారత రాజ్యాంగంలోని 226వ అధికరణ ప్రకారం ఆమోదించబడిన ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకం కాదు, కాబట్టి, ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు ఈ తీర్పు అన్వయించదు.

17. మేము తదనుగుణంగా కోర్టు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 15 కింద అప్పీలు అటువంటి

సందర్భంలో తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా ఉంటుందనే రెండో ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తాము.

35.1. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ను విశ్లేషించిన తర్వాత ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) ను రద్దు చేస్తూ రిట్టు జారీ చేయడం ద్వారా 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం అధికారాన్ని వినియోగించడం నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడం కాదని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) అభిప్రాయపడింది. శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 482 కింద ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా లేదా కోర్టు ధిక్కార చట్టం, 1971 కింద ప్రొసీడింగులకు వ్యతిరేకంగా వెలువరించిన ఉత్తరువులకు, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రకారం ఎటువంటి అప్పీలు ఉండదు, అయితే 226వ అధికరణ ప్రకారం హై కోర్టు అసలు అధికార పరిధిని ఉపయోగించి ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) రద్దు చేసే తీర్పు పై ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రకారం రిట్ అప్పీలు ఉంటుంది. క్రిమినల్ ఫిర్యాదు లేదా ప్రొసీడింగుకు సంబంధించి 226వ అధికరణ ప్రకారం హై కోర్టు మ్యాండమస్ (పరమాదేశం) లేదా సెర్షియొరరి (రికార్డు పంపవలసిందని ఆదేశించే రిట్టు) జారీ చేయడం అనేది నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి వెలువరించిన ఉత్తరువు అని చెప్పలేము. అందువల్ల, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 ప్రకారం సింగిల్ జడ్జి యొక్క అటువంటి ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు ఉంటుందని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విశ్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) నిర్ధారించింది.

36. ఈ ప్రశ్నను C.S. అగర్వాల్ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) పరిశీలించింది. C.S. అగర్వాల్ తన పై భారతీయ శిక్షాస్మృతి (IPC) లోని వివిధ సెక్షన్ల కింద నమోదైన ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) కొట్టివేయాలని శిక్షాస్మృతి (CRPC) లోని సెక్షన్ 482 తో పాటుగా 226వ రాజ్యాంగ అధికరణను కలిపి చదివేలా డిల్లీ హై

కోర్టులో రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారు. అయితే, రిట్ పిటిషన్ కొట్టి వేయబడింది. ఉత్తరుమును సవాలు చేస్తూ అతను ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ముందు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు దాఖలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి తీర్పు నేర విచారణ అధికార పరిధికి అనుగుణంగా ఇవ్వబడినందు వల్ల ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు విచారణార్హనీయమైనది కాదంటూ ప్రతివాదులు ముందుగా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. దాంతో ఏ విధమైన తీర్పు పై ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు విచారణార్హనీయమైనది కాదు. ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ఈ అంశాన్ని విన్న తర్వాత, ఈ కింది వివాదాంశాన్ని విస్తృత ధర్మాసనానికి (ఫుల్ బెంచి) సూచించింది.

> 226 వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద దాఖలు చేయబడిన రిట్ పిటిషను ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) ను రద్దు చేయడం కోసం శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 482 తో పాటు 226 వ రాజ్యాంగ అధికరణను కలిపి చదివేటట్లయితే అది ప్రారంభిక న్యాయస్థాన అధికార పరిధిని ప్రేరేపించడం తో సమానమా లేదా ఈ ప్రొసీడింగులను 'నేర విచారణ' అధికార పరిధిని ప్రేరేపించినట్లుగా పరిగణించాలా?

36.1. విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) వినిపించిన వాదనలను విన్నది మరియు డిల్లీ హై కోర్టుకు వర్తింపజేయదగిన లాహోరు లోని హై కోర్టు ఆఫ్ జ్యూడికేచర్ ను ఏర్పాటు చేసే ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 10 ని పరిశీలించింది. డిల్లీ హై కోర్టుకు వర్తింపజేసే విధంగా లాహోరు హై కోర్టు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని క్లాజు 10 అదే విషయం పై (పారిమెటీరియా) మద్రాసు హై కోర్టు ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 15 హైదరాబాద్ లోని తెలంగాణ హై కోర్టుకు సమానమైనదని ఈ సందర్భంలో మేము పేర్కొనవచ్చు. పైన పేర్కొనబడిన ఎకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 10 ని ప్రస్తావించిన తర్వాత, విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది.

8. ఆరోపిత తీర్పు ఈ కింది నిబంధనలను అమలు చేస్తూ జారీ చేయబడితే అంతర్గత – కోర్టు ఇన్ ట్రా – కోర్టు అప్పీలు నిర్వహణను ఈ కింది నిబంధనలు స్పష్టంగా నిషేధిస్తుంది.

1. పునరీక్షణాధికార పరిధి
2. పర్యవేక్షణాధికారం
3. నేర విచారాణాధికార పరిధి

36.2. పైన పేర్కొన్న నేపథ్యం లో, C.S. అగర్వాల్ దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషను లో సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు "నేర విచారణ అధికార పరిధి" కి సంబంధించినదా అన్న వివాదంశాన్ని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) పరిశీలించింది. ఆ తర్వాత, విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) ఈ కింది విధంగా నిర్ధారించింది.

19. నిస్సందేహంగా, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద ప్రసాదించబడిన అధికారిక స్వభావాన్ని వివరిస్తూ పైన పేర్కొనబడిన తీర్పుల ప్రకారం, అటువంటి ప్రొసీడింగులలో హైకోర్టు ప్రారంభికా న్యాయస్థాన అధికార పరిధిని వినియోగిస్తుంది. అదే సమయంలో, పేర్కొనబడిన అధికార పరిధిని హైకోర్టు యొక్క "ప్రారంభిక సివిలు న్యాయస్థాన అధికార పరిధి"లో గందరగోళ పరచరాదని కూడా స్పష్టీకరించబడింది. ఇంకా, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం జరిగే ప్రొసీడింగులు పౌర హక్కులను సంబంధించినప్పుడు మాత్రమే ప్రారంభికా సివిలు ప్రొసీడింగులుగా పరిగణించబడుతాయి. మరింత ఖచ్చితంగా, (ఎఫోర్షియోరి) ఇది ఒక క్రిమినల్ విషయానికి సంబంధించినది గనక అయినట్లయితే, అప్పుడు అటువంటి ప్రొసీడింగులు ప్రారంభికా క్రిమినలు ప్రొసీడింగులుగా ఉంటాయి. పౌర హక్కులకు సంబంధించిన ప్రొసీడింగుల లో సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను నిర్ణయించినప్పుడు ఎకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) పేర్కొనబడుతుంది. అదీగాక, ఈ ప్రొసీడింగులు అపరాధ చట్టం (క్రిమినల్ లా) అధికార పరిధి లోని హక్కులకు సంబంధించినవి గనక అయినట్లయితే, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం దాఖలు చేయబడినటువంటి పిటిషన్ ను విచారించేటప్పుడు సింగిల్ జడ్జి తన "నేర విచారణ అధికార పరిధిని" వినియోగిస్తున్నట్లుగా చెప్పవచ్చు.

20. ఈ కారణంగా, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం అధికారాలను వినియోగించడం అనేది ప్రొసీడింగుల స్వభావంతో సంబంధం లేకుండా నేరవిచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడం తో సమానం కాదని అప్పీలుదారులు తీసుకున్న తీవ్ర వైఖరితో మేము ఏకీభవించలేము. 226వ రాజ్యాంగ ధికరణ ప్రకారం ఈ పిటిషన్ ను విచారించేటప్పుడు అటువంటి పిటిషను క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులకు సంబంధించిన కోర్టు "నేర విచారణ అధికార పరిధిని" అమలు చేస్తుందని మా అభిప్రాయం. ఈ సందర్భంగా **S.A.L. నారాయణ్ రావ్ వర్సెస్ ఈశ్వర్ లాల్ భగవాన్ దాస్ [AIR 1965 SC 1818]** కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును ప్రస్తావించడం సముచితం. ఆ కేసులో, ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922 కింద చర్యలు ప్రొసీడింగులు ప్రారంభించబడ్డాయి. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద హై కోర్టు లో ప్రొసీడింగుల ముగింపు సందర్భంలో 132(1) రాజ్యాంగ అధికరణ తో పాటు కలిపి చదవబడిన 131 (1) (సి) అధికరణ కింద యోగ్యతా ధ్రువపత్రం కోరడమైనది. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద హై కోర్టు లో జరిగే ప్రొసీడింగులు "సివిలు ప్రొసీడింగులు"అవుతాయ, అనేది అత్యున్నత న్యాయస్థానం ముందున్న ప్రశ్న. ప్రొసీడింగులు సివిల్ ప్రొసీడింగుల కాదా అనేది ఉల్లంఘించిన హక్కు యొక్క స్వభావం మరియు క్లెయిమ్ చేయగల సముచిత ఉపశమనం కల్పించే అధికారంతో పెట్టుబడిన ట్రిబ్యునల్ స్వభావం పై ఆధారపడి ఉండదని రాజ్యాంగ ధర్మాసనం అభిప్రాయపడింది. ఈ ప్రక్రియలో మా సందర్భానికి తగిన కింది సంబంధిత పరిశీలనలు చేయబడ్డాయి:

> అన్యథా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు అనేది ఒక సాధారణమైన ప్రక్రియ, దాని చివరి ముగింపు దశవరకు కొనసాగించినట్లయితే అది మరణం, జైలు శిక్ష, జరిమానా లేదా ఆస్తి జప్తు వంటి శిక్షలు విధించడానికి దారి తీయవచ్చు.

అందువల్ల, 226వ అధికరణ కింద దాఖలైన పిటిషన్ లో కూడా హై కోర్టు అసాధారణ అధికార పరిధిని వినియోగించేటప్పుడు, సివిలు లేదా క్రిమినలు ప్రొసీడింగుల స్వభావం, ఉల్లంఘించిన హక్కు స్వభావం మరియు పేర్కొనబడిన పిటిషను లో అభ్యర్థించిన ఉపశమనం స్వభావం పై ఆధారపడి ఉంటుందని కోర్టు వివరించింది.

36.3. డిల్లీ హైకోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచ్) గంగారం కందారం (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం వెలువరించిన తీర్పు, అలాగే, గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం **సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో వెలువరించిన తీర్పును కూడా పరిశీలించింది. **సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తూ డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) తీసుకున్న అభిప్రాయంతో ఏకీభవించేందుకు అశక్తతను వ్యక్తం చేస్తూ ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది:

> 29. 226వ అధికరణం కింద ఉన్న ఏ కేసుల్లోనూ కోర్టు నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగిస్తునట్లుగా చెప్పలేమని ఇక్కడ స్పష్టం చేయడం అవసరం. ఇది అమలు చేయాలనుకుంటున్న హక్కులు మరియు అటువంటి ప్రొసీడింగులలో పిటిషనర్ కోరుకునే ఉపశమనం స్వభావం పై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, హెబియస్ కార్పస్ రిట్ (బంధితుని హాజరు పెట్టి నిర్బంధ కారణాలు చెప్పమనే కోర్టు ఉత్తరువు) కోరుతూ రిట్ పిటిషను దాఖలు చేయబడితే, అటువంటి పిటిషన్ ను విచారించే సందర్భంలో ఎటువంటి క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులు పెండింగులో లేనందున కోర్టు నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడం లేదు. వాస్తవానికి, అపరాధ చట్టం ప్రకారం ఎలాంటి విచారణ లేకుండా ముందస్తు నిరోధం ఉత్తరువు వెలువరించబడింది. అదే విధంగా నేర విచారణ ముగియగానే ఒక వ్యక్తి దోషిగా నిర్ధారించబడి, శిక్షించబడినప్పుడు మరియు అటువంటి నేరారోపణ ఉత్తరువు అంతిమ దశకు చేరుకున్నప్పుడు అటువంటి పిటిషన్ ను పరిష్కరించే సందర్భంలో తాత్కాలిక విడుదల (పెరోల్) ఉత్తరువు మంజూరు చేయడానికి నిరాకరించిన ప్రభుత్వ ఆదేశాలను సవాలు చేస్తూ అతను 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింది రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేస్తాడు. అయితే, క్రిమినల్

ప్రొసీడింగులు పెండింగులో లేనందున సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడం లేదు.

36.4. చివరికి, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద C.S. అగర్వాల్ దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ ను విచారించేటప్పుడు సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగిస్తున్నారని డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) అభిప్రాయ పడింది. పర్యవసానంగా, ఎకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు నిలువదని మరియు విచారణార్హత లేనిదని నిర్ధారించబడింది; తదనుగుణంగా అది కొట్టివేయబడింది.

37. పైన పేర్కొనబడిన మూడు తీర్పులు, అనగా **సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో గుజరాత్ హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం (డివిజన్ బెంచి) వెలువరించిన తీర్పు, **గంగారం కందారం** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) వెలువరించిన తీర్పు మరియు **C.S. అగర్వాల్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) వెలువరించిన తీర్పును రామ్ కిషన్ ఫాజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు పరిశీలించింది.

38. రామ్ కిషన్ ఫాజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో హర్యాణ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి హర్యాణలో కాయుక్త చట్టం, 2002 లోని సెక్షన్ 8(1) కింద కొన్ని ఆరోపణల పై విచారించేందుకు హర్యాణలో కాయుక్తకు సూచన చేశారు. బహిరంగ నోటీసు జారీ చేసిన తర్వాత మరియు దర్యాప్తు జరిపిన తర్వాత, అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988 లోని నిబంధనల ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరాలకు ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నమోదు చేయాలని మరియు నిష్కళంకమైన సమర్ధనీయుడైన సీనియర్ అధికారిని దర్యాప్తు కోసం లోకయుక్త హర్యానా సిఫార్సు చేసింది. ఈ నేపథ్యం లో రామ్ కిషన్ ఫాజీ లోకయుక్త ఆదేశాలను రద్దు చేయాలని హైకోర్టు లో రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి

ఉత్తరువులో పేర్కొన్న ఆధారాలు మరియు కారణాల పై ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) రద్దు చేశారు. **(రామ్ కిషన్ ఫౌజీ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా [(2015) SCC ఆన్ లైన్ P & H 5058]** ఈ ఉత్తరువు ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ముందు సవాలు చేయబడింది. ద్వి సభ్య ధర్మాసనం అప్పీలు దాఖలు చేయడం లో గల జాప్యాన్ని మన్నించడంతో పాటు సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన తీర్పు అమలును కూడా నిలిపి వేసింది (స్టే). రామ్ కిషన్ ఫౌజీ తాత్కాలిక స్టే రద్దు కోసం దరఖాస్తు చేసినప్పటికీ ద్వి సభ్య ధర్మాసనం దానిని తిరస్కరించింది. ఆ తర్వాత ఏకాధికా పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలును అంగీకరించిన తర్వాత, మంజూరైన మధ్యంతర నిలిపివేత (స్టే) ఉత్తర్వు పొడిగిస్తూ ద్వి సభ్య ధర్మాసనం హర్యానా రాష్ట్రానికి చెందిన ముగ్గురు సీనియర్ IPS అధికారులతో కొనసాగుతున్న దర్యాప్తు లో కొత్త దర్యాప్తు బృందాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని హర్యానా డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీసును ఆదేశించింది. ద్వి సభ్య ధర్మాసనం వెలువరించిన పై ఉత్తర్వుల పై రామ్ కిషన్ ఫౌజీ సుప్రీం కోర్టును ఆశ్రయించారు.

38.1. సింగిల్ జడ్జి నేర విచారణ అధికార పరిధి వినియోగించినంత మాత్రాన ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ముందు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడిన ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు విచారణార్హం కాదని సుప్రీం కోర్టు ముందున్న ఏకైక వాదన. సుప్రీం కోర్టు ఇప్పటి వరకు ఇచ్చిన వివిధ తీర్పులను దృష్టి లో ఉంచుకుని "నేర విచారణ అధికార పరిధి" కి విరుద్ధంగా "సివిలు ప్రొసీడింగు" అనే మాటలోని అర్థాన్ని పరిశీలించింది. అది ఈ కింది విధంగా చెప్పింది.

> 31. పైన పేర్కొనబడిన అధికారం సివిలు ప్రొసీడింగు మరియు క్రిమినలు ప్రొసీడింగు మధ్య స్పష్టమైన వ్యత్యాసాన్ని సూచిస్తుంది. క్రిమినలు ప్రొసీడింగుకు సంబంధించినంత వరకు క్రిమినలు

> ప్రొసీడింగు అనేది సాధారణంగా దాని చివరి ముగింపుకు చేరుకున్నట్లయితే, (i). శిక్ష నిర్ణయం మరియు (ii). రాష్ట్ర విస్తృత ప్రయోజనాలను దాని పరిధి లోకి తీసుకోవచ్చు, శాంతి భద్రతలకు విఘాతం కలగకుండా నిరోధించేందుకు రాష్ట్రం ఆదేశాలు జారీ చేయడం తో పాటు శాంతి భద్రతల నిర్వహణకు ప్రమాదకరమైన వ్యక్తులను కట్టడి చేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఇది ఉపశమనం మంజూరు చేసేందుకు సులభతరమైన అధికారంతో ట్రిబ్యూనల్ స్వభావం పై ఆధారపడి ఉండదు, కానీ ఉల్లంఘించబడిన హక్కు స్వభావం మరియు క్లెయిము చేయగల తగిన ఉపశమనం పై ఆధారపడి ఉంటుందని కోర్టు సూచించింది.

38.2. సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు నుండి ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు నిర్వహణ ను నిర్ధారించడానికి కారణం సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు యొక్క వాస్తవ స్వభావం ; దరఖాస్తును కాజ్ టైటిల్ లో పేర్కొనడం లేదా సింగిల్ జడ్జి అనుబంధ ఉత్తరువును మంజూరు చేయడం సముచితంగా ఉండవని సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది. ప్రతి కేసులో, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం లేదా 227వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం, సింగిల్ జడ్జి ముఖ్యంగా లేదా ప్రధానంగా అధికార పరిధిని వినియోగించుకున్నారో లేదో అన్న విషయం తెలుసుకోవడానికి పేర్కొనబడిన అప్పీలు తీర్పు సారాంశాన్ని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం తప్పనిసరిగా పరిశీలించాలి. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) అప్పీలు నిర్వహణ అనేది రిట్ పిటిషను లోని లిఖిత పూర్వక కథనం (ప్లీడింగ్సు) పై ఆధారపడి ఉంటుంది ; సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తర్వు స్వభావం మరియు లక్షణం; రాజ్యాంగపరమైన సంబంధిత అధికార పరిధి దృష్టి కోణంలో జారీ చేయబడిన ఆదేశాల రకాలు.

38.3. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడానికి సంబంధించినంత వరకు, అభ్యర్థించిన

ప్రొసీడింగు స్వభావం మరియు ఉపశమనం నేరవిచారణ అధికార పరిధికి సంబందించి దేనికైనా ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) 10వ క్లాజు ప్రకారం సమకూర్చనందున అంతర్గత కోర్టు (ఇన్ ట్రా – కోర్టు) అప్పీలు ఉండదని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయ పడింది. సింగిల్ జడ్జి సివిల్ న్యాయస్థాన అధికార పరిధిని ఉపయోగించారా లేదా నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించార అన్న ప్రశ్నను సుప్రీం కోర్టు వేస్తూ **సంజీవ్ రాజేంద్ర భాయ్ భట్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో గుజరాత్ హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం వెలువరించిన తీర్పును అలాగే **C.S. అగర్వాల్ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో** డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) వెలువరించిన తీర్పును సుప్రీం కోర్టు ప్రస్తావించింది మరియు డిల్లీ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాస్నం (ఫుల్ కోర్టు) అభిప్రాయాన్ని ఆమోదపూర్వకంగా కింద పునరుద్ఘాటించింది.

> 19. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం జరిగే ప్రొసీడింగులు పౌర హక్కులకు సంబంధించినప్పుడు మాత్రమే ప్రారంభిక సివిలు ప్రొసీడింగులుగా పరిగణించబడతాయి. మరింత ఖచ్చితంగా (ఎశోర్షియోరి) అది ఒక క్రిమినల్ విషయానికి సంబంధించినది. అయితే, అటువంటి ప్రొసీడింగులు ప్రారంభికా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగులుగా ఉంటాయి. పౌరహక్కులకు సంబంధిత ప్రోసింగులలో సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను నిర్ణయినప్పుడు ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) నిర్వహించదగినది. అదీగాక, ఈ ప్రొసీడింగులు అపరాధ చట్టం పరిధిలోని హక్కులకు సంబంధించినవి అయితే, 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం దాఖలైన అటువంటి పిటిషనుతో వ్యవహరించేటప్పుడు సింగిల్ జడ్జి తన నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు పరుస్తున్నట్లుగా పేర్కొనవచ్చు.

38.4. పైన పేర్కొన్న మూడు హై కోర్టు తీర్పులను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన తర్వాత సుప్రీం కోర్టు ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది;

56. పైన పేర్కొనబడిన మూడు హై కోర్టుల తీర్పుల నుండి మనం గ్రహించిన ప్రకారం ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 10 లేదా క్లాజు 15, ప్రకారం సందర్భానుసారంగ, అప్పీలు నిషేధించబడినట్లయితే అప్పీలు నిర్వహించదగినది కాదు అనే సూత్రం పై ఎటువంటి విబేధం లేదా సంఘర్షణ లేదని స్పష్టమమతుంది. అయితే, ఏ విధంగానైతేనేమి, క్రిమినల్ ప్రొసీడింగును రద్దు చేయడానికి 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం అధికారాన్ని వినియోగించినప్పుడు, నేర విచారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడం లేదని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు పేర్కొంది. అది శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 482 కింద FIR ను రద్దు చేసే ప్రొసీడింగును ప్రత్యేకించి చూపింది, మరియు ఆ సందర్భం లో, అటువంటి ఉత్తరువు నుండి ఎటువంటి అప్పీలు ఉండదని అభిప్రాయ పడింది. అందుకు భిన్నంగా గుజరాత్ మరియు ఢిల్లీ హై కోర్టులు, ఈశ్వర్ లాల్ భగవాన్ దాస్ [CIT Vs ఈశ్వర్ లాల్ భగవాన్ దాస్, (1966) 1 SCR 190 : ఏఐఆర్ 1965 SC 1818] కేసుల లో ఈ కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టం ఆధారంగా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు ఆరంభానికి మూలం, క్రిమినల్ ప్రొసీడింగు పరిణామం మరియు 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం సింగిల్ జడ్జి ముందు ఉపశమన స్వభావం గురించి ఉద్ఘాటించారు. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 10లో ఉపయోగించిన “నేర విచారణ అధికార పరిధి” అనే భావనను సంకుచితత్వ భావం లో అర్థం చేసుకోకూడదు. ఇది దాని సరళి లో తొలి దశ నుండి ఆవరించి ఉండడమే కాక పర్యవసానాన్ని కూడా కలిగి ఉంటుంది. ఇది అధికార పరిధిని వినియోగించే రంగానికి సంబంధించి సమూచితమైనది. కేవలం దర్యాప్తును రద్దు చేయడానికి మాత్రమే రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేయబడినందున, అది అంతర్గత కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీలుకు అవకాశం ఉంటుంది మరియు శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 482 కింద స్వతస్సిద్ధమైన అధికార పరిధిలో పిటిషను దాఖలు చేసినట్లయితే, అంతర్గత – కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీలుకు చోటు లేదన్న వాదన అసాధారణమైన, ఆమోదయోగ్యం కాని మరియు విపరీత పరిస్థితిని స్పష్టిస్తుంది. ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) లో ఉన్న నిబంధన అటువంటి వివరణను అనుమతించడం గాని లేదా సమ్మతించడంగాని చేయదు. మనం ఒక ప్రతిబంధకం లేదా అనుమతి లేని దానిని పరిగణించ వలసి వచ్చినప్పుడు మనం అది చెప్పేది మరియు దాని ఉద్దేశాన్ని అభినందించాలి. ఇది వివాదాస్పద ప్రొసీడింగుకు సంబంధించిన విషయం లేదా ప్రొసీడింగు స్వభావానికి సంబంధించి అధికార పరిధిని ప్రసాదిస్తుంది మరియు ఆ విషయం నేర స్వభావం గల

విషయాలలో అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటుంది. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద అసాధారణ అధికార పరిధి కింద ఈ ఉత్తరువు వెలువరించబడిందా లేదా శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 482 కింద స్వాభావిక అధికార పరిధిని వినియోగించి ఉత్తరువు వెలువరించబడిందా అనే దాని తో సంబంధం లేదు.

57. ఈ సందర్భంలో ఒక ఉదాహరణను పేర్కొనవచ్చు. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం లో రాష్ట్ర సవరణ ద్వారా శిక్షాస్మృతి (CRPC) సెక్షన్ 438 తొలగించబడింది మరియు ఈ తొలగింపు **కర్తార్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ [కర్తార్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ (1994) 3 SCC 569 : 1994 SCC (క్రిమినల్) 899]** కేసులో ఈ కోర్టు రాజ్యాంగబద్ధంగా చెల్లుబాటు అయ్యేదిగా పరిగణించబడింది. అయితే లాల్ కమలేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ **[లాల్ కమలేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ UP (2009) 4 SCC 437 : (2009) 2 SCC (క్రిమినల్ 330)]** మరియు హేమ మిశ్రా **[హేమ మిశ్రా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ UP (2014) 4 SCC 453 : (2014) 2 SCC (క్రిమినల్) 363]** కేసుల్లో పేర్కొనబడినట్లుగా ముందస్తు బెయిలు పిటిషన్ ను స్వీకరించే హై కోర్టు అసాధారణ అధికారాన్ని తగ్గించలేదు. కానీ నేర విచారణ అధికార పరిధికి సంబంధించిన 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ అమలు చేస్తూ సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువును అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీళ్ళకు సంబంధించిన అంశంగా మార్చవచ్చునని కూడా దీని అర్ధం కాదు. ఇది సమకూర్చడం కాదు కదా ఈ విధంగా ఆలోచించడం న్యాయాయతః సముచితం కాదు.

58. పైన పేర్కొన్న ఆధారభూతమైన కారణాల దృష్ట్యా, గుజరాత్ మరియు ఢిల్లీ హై కోర్టులు చట్టాన్ని మరియు వ్యక్తీకరించిన అభిప్రాయాన్ని సరిగ్గా నిర్దేశించాయని మేము భావిస్తున్నాము మరియు **[గంగారామ్ కందారం వర్సెస్ సుందరు చిఖా అమన్, 2000 SCC ఆన్ లైన్ A.P. 119 : (2000) 2 ఆంధ్ర లా టైమ్స్]** ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) వెలబుచ్చిన అభిప్రాయం తప్పు.

38.5 ఆ ప్రకారంగా, ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు 10 లో ఉపయోగించిన నేర విచారణ అధికార పరిధి భావనను సంకుచితత్వ అర్ధం లో భావించ రాదని సుప్రీం కోర్టు తన వివరణ లో

స్పష్టంగా పేర్కొంది. ఇది దాని సరళి లో తొలి దశ నుండి ఆవరించి ఉండడమే కాకుండా పర్యవసానాన్ని కూడా కలిగి ఉంటుంది. ఇది అధికార పరిధిని వినియోగించే రంగానికి సంబంధించి సముచితమైనది. గుజరాత్ మరియు డిల్లీ హై కోర్టులు చట్టాన్ని మరియు వ్యక్తీకరించిన అభిప్రాయాన్ని సరిగ్గా నిర్దేశించినట్లు గానూ మరియు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హై కోర్టులోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ కోర్టు) వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయం తప్పు అని నిర్ధారించిన తర్వాత ఆ కేసు లోని వాస్తవాల దృష్ట్యా సుప్రీం కోర్టు 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ ప్రకారం అధికార పరిధిని వినియోగించుకుని సింగిల్ జడ్జి క్రిమినలు ప్రొసీడింగులలో ఒక ఉత్తరువును వెలువరించారని పేర్కొంది. అయితే ముఖ్యమైనది ప్రొసీడింగు స్వభావం మరియు కీలకమైన నిర్ణయాత్మక అంశాన్ని బహిర్గతం చేసే పరీక్ష (లిట్మస్ టెస్ట్).

39. **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ (పైన పేర్కొనబడినది)** కేసులో సుప్రీం కోర్టు పైన పేర్కొన్న తీర్పును **పంజాబ్ మరియు హర్యానా హై కోర్టు జలాలుద్దీన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా [2018 SCC ఆన్ లైన్ P & H 828]** కేసులో అనుసరించబడింది. ఆ కేసులో ఫరీదాబాద్ పోలీసు స్టేషనులో నమోదైన 23.06.2017 తేదీ నాటి పెండింగులో ఉన్న ప్రథమ సమాచార నివేదిక (FIR) నెం.90కి సంబంధించిన దర్యాప్తును కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) వంటి స్వతంత్ర సంస్థకు అప్పగించేలా ఆదేశాలివ్వలని పిటిషనరు అభ్యర్థించారు. సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టి వేయడం తో పిటిషనరు అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీలు దాఖలు చేశారు. రామ్ కిషన్ ఫౌజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని అనుసరించి, పంజాబ్ మరియు హర్యానా హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా–కోర్టు)అప్పీలు నిర్వహణ వ్యాజ్యం (లిస్) న్యాయ పరంగా నిర్ణయం చేసే ధర్మాసనం సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువులను ఏ విధంగా

అర్థం చేసుకుంటుందన్నది సబబైన అంచనాకు రావడం పైన ఆధారపడి ఉంటుందని పేర్కొంది; అయితే అది అందరికీ సరిపోయే పరిమాణంలో కుదించబడకూడదు (స్ట్రెయిట్ జాకెట్ ఫార్ములా). ఆ తరువాత ఈ కింది విధంగా నిర్ధారించబడింది.

19. **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ కేసులో** (పైన పేర్కొనబడినది) గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ద్వారా చట్టం యొక్క ప్రతిపాదనను దృష్టి లో ఉంచుకుని రిట్ పిటిషను లో చేసిన అభ్యర్థన దృష్ట్యా ప్రస్తుత కేసులోని వాస్తవాలను పరిశీలించినట్లయితే, మా అభిప్రాయంలో, సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు నేర విచారణ అధికారానికి సంబంధించినది. ప్రస్తుత కేసులో, FIR ఇప్పటికే కేసు నమోదు చేయబడిందని మరియు విచారణ పురోగతి లో ఉందన్నది నిర్వివాదాంశం. తన కుమారుడు హత్య చేయబడ్డాడని ఫిర్యాది పేర్కొన్నాడు. సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ వంటి స్వతంత్ర ఏజెన్సీకి దర్యాప్తును బదిలీ చేయవలసిందని అభ్యర్థన. ఒక నేరానికి సంబంధించిన దర్యాప్తు నేర విచారణ అధికార పరిధిలోకి వస్తుంది. అప్పీలుదారు చేసిన అభ్యర్థన అనుమతించడంగాని మరియు స్వతంత్ర సంస్థ ద్వారా తదుపరి దర్యాప్తు ద్వారా గాని, తాజా/అనుబంధ చలానా సమర్పించబడడం గాని లేదా ఇప్పటికే సమర్పించబడిన చలానాను అనుసరించి దర్యాప్తు కొనసాగించడం వల్ల ఫలితంగా నిందితుడు నిర్దోషిగా లేదా దోషిగా నిర్ధారించబడతాడు, అందువల్ల విషయం నేర సంబంధితమైనది తప్ప మరొకటి కాదు.

20. 21వ రాజ్యాంగ అధికరణ ఉల్లంఘించబడిందని ఆరోపిస్తూ రిట్ పిటిషను దాఖలైందన్న అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది వినిపించిన వాదన, అంతర్గత కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు)అప్పీలు నిర్వహణీయమైనదని పేర్కొనడానికి అప్పీలుదారునికి అంతా సులభతరం కాకపోవచ్చు. ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘన అనేది కోర్టు ద్వారా ఉపశమనం కోరుతూ పిటిషన్ ను కొనసాగించడానికి కారణ భూతమైంది, అందువలన ఇక్కడ చూడాల్సింది, కేసు యొక్క సారాంశం.

> 21. పైన తెలిపిన వాస్తవాల దృష్ట్యా మా అభిప్రాయంలో, ప్రస్తుత అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీలు విచారణార్హమైనది కాదు అందువల్ల, దానిని కొట్టివేయడమైనది.

39.1. అందువలన, దర్యాప్తును కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) కి బదిలీ చేయడానికి నిరాకరిస్తూ సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తరువు నేర విచారణ అధికర పరిధిని ఉపయోగించి వెలువరించినదని పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు నిర్ధారించింది. పెండింగులో ఉన్న దర్యాప్తును అప్పగించినప్పటికే, స్వతంత్ర ఏజెన్సీ దర్యాప్తును నిలిపివేయడంతో అది సమానం కాదు. అయితే అది నిందితుదిని నిర్దోషిగా లేదా దోషిగా నిర్ధారించడానికి దారితీస్తుంది. అందువల్ల, ఈ విషయం నేరపూరిత స్వభావమైనదిగా పరిగణించబడింది. 21వ రాజ్యాంగ అధికరణను ఉల్లంఘించారని ఆరోపిస్తూ రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారనే వాదనకు సంబంధించి, పంజాబ్ మరియు హర్యానా హై కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘన నుండి ఉపశమనం పొందేందుకు పిటిషన్ ను కొనసాగించడానికి అది ఒక కారణంగా పేర్కొంది. ఆ విషయం దృష్ట్యా పంజాబ్ మరియు హర్యాణ హైకోర్టు అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీలు విచారణార్హం కాదని మరియు తదనుగుణంగా దానిని కొట్టివేసింది.

40. మద్రాసు హై కోర్టు **V. కుమార్ వర్సెస్ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు, CBI** [MANU /TN/6728/2021] కేసులో అదే విధమైన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసింది. 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ కింద దాఖలు చేసిన పిటిషను లో దర్యాప్తును కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI)కి బదిలీ చేయాలన్న పిటిషనరు అభ్యర్థనను సింగిల్ జడ్జి తిరస్కరించిన కేసు అది. ఈ ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా–కోర్టు) అప్పీలు దాఖలైంది. అదే విధంగా, కుశిచంద్ వడ్డే వర్సెస్ ఎస్. శ్రీధర్ రావు W.P.No. 257/2022, 12.04.2022 తేదీన నిర్ణయించబడింది

కేసులో ఈ కోర్టులోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం కూడా అదే విధమైన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసింది.

41. అయితే, దీనికి విరుద్ధమైన దృక్పథాన్ని తీసుకోబడిన నిర్ణయం ఒకటి ఉంది, అది **గోపాల్ కుమార్ అగర్వాల్** (పైన పేర్కొనబడినది)కేసులో కలకత్తా హై కోర్టు తీసుకున్న నిర్ణయం. ఆ కేసులో, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రంలోని క్రైమ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ (CID) స్థానంలో కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ (CBI) చేత రాణి గంజ్ P.S కేసు నెం. 372/2017 లోని దర్యాప్తును ఆదేశిస్తూ సింగిల్ జడ్జి తీర్పు మరియు ఉత్తరువు పై అప్పీలు దాఖలు చేయబడింది. ఈ ఉత్తరువును అంతర్గత – కోర్టు (ఇన్ ట్రా–కోర్టు) లో సవాలు చేశారు. కలకత్తా హైకోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించుకుని సింగిల్ జడ్జి ఆక్షేపిత ఉత్తరువును వెలువరించారా లేదా అనే విషయాన్ని గురించి తనకు తానుగా ఒక ప్రశ్న వేసుకుంది. **రామ్ కిషన్ ఫౌజీ** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును వేరు చేసి చెబుతూ ఆ కేసు వాస్తవాలలో కలకత్తా హై కోర్టు ద్వి సభ్య ధర్మాసనం సింగిల్ జడ్జి ఉత్తరువు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగును ప్రారంభించడానికి లేదా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగును రద్దు చేయడానికి దారి తీయలేదని పేర్కొంది. రిట్ పిటిషన్ లోని వాదనలను ప్రస్తావిస్తూ క్రిమినలు ప్రొసీడింగులను రద్దు చేయాలని పిటిషనరు అభ్యర్దించలేదని పేర్కొన్నారు. దర్యాప్తును స్వతంత్ర సంస్థకు బదిలీ చేయాలని కోరబడింది. దర్యాప్తు సరైన రీతిలో జరగడం లేదని సింగిల్ జడ్జి అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. దీంతో, దర్యాప్తును CBI కి అప్పగిస్తూ ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి. కలకత్తా హై కోర్టు ధర్మాసనం ఇది సింగిల్ జడ్జి ద్వారా నేర విచారణ అధికార పరిధిని అమలు చేయడం తో సమానం కాదని అభిప్రాయ పడింది. దర్యాప్తు సంస్థ మార్పును నిర్దేశించడంలో 226వ రాజ్యాంగ అధికరణ

ప్రకారం సింగిల్ జడ్జి పర్యవేక్షణ అధికార పరిధిని వినియోగించారు. నేర సంబంధ దర్యాప్తు ఇప్పటికే కొనసాగుతోంది. సింగిల్ జడ్జి ఆదేశాల ఫలితంగా దర్యాప్తు ప్రారంభించబడలేదు.

42. కలకత్తా హై కోర్టు లోని ద్వి సభ్య ధర్మాసనం గంగారం కందారం (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టు లోని విస్తృత ధర్మాసనం (ఫుల్ బెంచి) అంగీకరించిన కారణాలనే అనుసరించిందని చెప్పడానికి మేము భయపడుతున్నాం, ఇది న్యాయ విధిని సరిగ్గా నిర్ధారించలేదని సుప్రీం కోర్టు నిర్థిష్టంగా పేర్కొంది. పునరావృత ప్రతిపాదన పై, **రామ్ కిషన్ ఫాజీ** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్ధారించినట్లుగా ప్రొసీడింగుల స్వభావాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉందని పేర్కొనడం అవసరం; కేసు సారాంశం మరియు అప్పీలులో సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు యొక్క స్వభావం మరియు లక్షణం అని పేర్కొన్నారు. ఏకాధిక పత్రాలు (లెటర్స్ పేటెంట్) లోని కాజు 15 లో ఉపయోగించిన విధంగా నేర విచారణ అధికార పరిధి భావనను సంకుచిత కోణం లో అర్ధం చేసుకోకూడదు. సింగిల్ జడ్జి అధికార పరిధిని వినియోగించే కార్య సంబంధిత మైనది. అది దాని కోసం రిట్ పిటిషను లో చేసిన వాదనలు, కోరిన ఉపశమనం మరియు సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయాన్ని సంచిత మరియు సంయుక్త పద్ధతి లో అంచనా వేయవలసి ఉంటుంది. దీనిని ఒక కీలకమైన నిర్ణయాత్మక అంశాన్ని బహిర్గతం చేసే పరీక్ష (లిట్మస్ టెస్ట్) గా పేర్కొనవచ్చు.

43. **గోపాల్ కుమార్ అగర్వాల్** (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో కలకత్తా హై కోర్టు పైన పేర్కొనబడిన ఒక కీలకమైన నిర్ణయాత్మక అంశాన్ని బహిర్గతం చేసే పరీక్ష (లిట్మస్ టెస్ట్) యొక్క వర్తింపును పరిగణించలేదు. అందు వల్ల రామ్ కిషన్ ఫాజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్దేశించిన దామాషాకి విరుద్ధంగా ఉన్న గోపాల్ కుమార్

అగర్వాల్ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో కలకత్తా హై కోర్టు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాన్ని స్వీకరించడానికి మమ్మల్ని మేము ఒప్పించలేకున్నాము.

44. చట్టబద్ధమైన నిబంధనలను, కోర్టు లో ఉద్ధరించిన నిర్ణయాలను మరియు పై విశ్లేషణ ఆధారంగా ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలను ఇప్పుడు పరిశీలిద్దాం.

45. మొయినాబాద్ పోలీసు స్టేషను పక్షపాతంగా మరియు న్యాయ విరుద్ధంగా నమోదైన FIR నెం. 544/2022 లో దర్యాప్తు చేపట్టడం లో రాష్ట్ర పోలీసుల చర్యను ప్రకటిస్తూ 14వ మరియు 21వ రాజ్యాంగ అధికరణల ప్రకారం తమ ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘిస్తున్నట్లుగా ప్రకటించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తూ ప్రవర్తనాధి లేఖ (మాండమస్ రిట్) కోరుతూ రిట్ పిటిషను నెం. 40733/2022 ను 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు దాఖలు చేశారు ; అందువల్ల దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేయాలని లేదా ఏదైన ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని (సిట్) ఏర్పాటు చేసి సిట్టింగ్ జడ్జి పర్యవేక్షణలో స్వేచ్ఛాయుతంగానూ మరియు నిష్పక్ష పాతంగానూ దర్యాప్తు జరిపించాలని వారు అభ్యర్థించారు.

46. పై అభ్యర్థనకు మద్ధతుగా దాఖలైన రిట్ అఫిడవిట్టులో 1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులకు వ్యతిరేకంగా వాస్తవ (డిఫ్యాక్టో) ఫిర్యాది చేసిన ఫిర్యాదు అబద్దమని మరియు రాజకీయ ప్రేరేపితమైనదని పేర్కొనబడింది. రాష్ట్ర పోలీసుల దర్యాప్తు న్యాయంగా జరగదు, నిందితుని (1, 2 మరియు 3వ ప్రతివాదులు) న్యాయమైన మరియు నిష్పాక్షిత దర్యాప్తుకు సంబంధించిన హక్కు రాజీ చేయబడింది. FIR నెం. 455/2022 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యక్షంగా పాలుపంచుకుంది.

47. FIR విచారింపదగినది (కాగ్నిజబుల్) నేరాన్ని బహిర్గతం చేసిందని, అందువల్ల చట్టబద్ధంగా దర్యాప్తు జరపాల్సి ఉంటుందని సమగ్ర విశ్లేషణ తర్వాత సింగిల్ జడ్జి

తీర్పునిచ్చారు. ఏదేమైనప్పటికీ, దర్యాప్తు సమయం లో సీడీలు / పెన్ డ్రైవ్ ల రూపం లో సేకరించిన ఉపకరణాలను గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వివిధ రాజ్యాంగ సంబంధిత అధికారులకు పంపారు. దర్యాప్తుకు సంబంధించిన కీలక పత్రాలను బహిరంగ ప్రజాధికార పరిధి (పబ్లిక్ డొమైన్) లో ఉంచబడ్డాయి. సింగిల్ జడ్జి అభిప్రాయం ప్రకారం, రాష్ట్రం తరపున సీనియర్ న్యాయవాది బయటకి పొక్కిన (లీకేజి) దర్యాప్తు ఉపకరణాల వివరాలను చెప్పలేకపోయారు. ఆ తర్వాత 26/27.10.2022 తేదీన ఎలక్ట్రానిక్ గూఢచర్య ఉపకరణాలను (గాడ్జెట్స్) ట్రాప్ ప్రొసీడింగులలో ఉండే వీడియోధ్వని ముద్రలను (రికార్డింగ్) స్వాధీన పరచుకున్నట్లు సింగిల్ జడ్జి గుర్తించారు. ఈ ఉపకరణాలు దర్యాప్తు లో కీలకమైన మరియు క్లిష్టమైన భాగాలు. అటువంటి ఉపకరణాన్ని మారేతర తృతీయ పక్షానికి అందజేయ కూడదు. దర్యాప్త్యు లో జరిగిన తీవ్ర లోపం ఇది. అటువంటి లోపాన్ని కప్పిపుచ్చేందుకు సిట్ ను ఏర్పాటు చేశారు. ఆ తర్వాత సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువులోని వివరాలివి ; దర్యాప్తు ముందుకు సాగే లోగా, తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి వంటి ఉన్నత పదవుల లోని వ్యక్తులు దర్యాప్తు అంశాలను కలిగి మున్న వీడియో రికార్డింగులలో ప్రజల్లోకి తీసుకువచ్చి నిందితులను కుట్రదారులు మరియు సంఘటిత ముఠా సభ్యులుగా ముద్ర వేయడం ద్వారా దర్యాప్తును బదిలీ చేయడానికి కేసు రూపొందించబడింది.

44.1 పైన పేర్కొనబడిన కారణాల వలన W.P.No.40733, 43144 మరియు 43339/2022 లు అనుమతించబడ్డాయి. సిట్ ను ఏర్పాటు చేస్తూ జారీ అయిన G.O.Ms.No.63 హోం(లీగల్) డిపార్ట్మెంట్ తేదీ 09.11.2022 రద్దు చేయబడింది. FIR నెం.455/2022 కు సంబంధించి దర్యాప్తు తక్షణమే సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కు బదిలీ చేయబడింది, అది FIR నెం. 455/2022 లో మిస్టర్ పైలట్ రోహిత్ రెడ్డి దాఖలు చేసిన నివేదిక తేదీ 26.10.2022 పరిశీలనాత్మక పంచనామా మరియు 27.10.2022 తేదీ మధ్యవర్తిత్వ పంచనామాను పరిగణనలోకి తీసుకుని

> సరికొత్తగా (డినోవో) దర్యాప్తును కొనసాగిస్తుంది. అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీసు, రాజేంద్ర నగర్ డివిజను ; పూర్తిస్థాయి ఇన్స్పెక్టర్ (స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్) మొయినాబాద్ పోలీస్ స్టేషను, మరియు సిట్ కొనసాగించిన మిగిలిన దర్యాప్తును రద్దు పరచడమైనది.

48. కాబట్టి సింగిల్ జడ్జి FIR నెం. 455/2022 లోని దర్యాప్తును CBI కి బదిలీ చేస్తూ సిట్ ను ఏర్పాటు చేస్తూ 09.11.2022 తేదీ నాటి G.O.Ms.No.63 ను పక్కన పెట్టారు; FIR నెం. 455/2022 లో CBI ఇప్పుడు సరికొత్తగా (డినివో) దర్యాప్తును కొనసాగించాలని ఆదేశిస్తూ అప్పటి వరకు రాష్ట్ర పోలీసులు నిర్వహించిన దర్యాప్తును రద్దు చేసింది.

<u>ముగింపు :</u>

49. రిట్ అఫిడవిట్టు లోని ఉద్ఘాటనలు, రిట్ పిటిషనులో కోరిన ఉపశమనం ఇంకా సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువును సావధానంగా మరియు సంయుక్త విశ్లేషణ నుండి సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు నేర న్యాయ పరిధిలోనే ఉందని మరియు ఖచ్చితంగా రామ్ కిషన్ ఫౌజీ (పైన పేర్కొనబడినది) కేసులో సుప్రీం కోర్టు వివరించిన విధంగా విస్తృత కోణం లో “నేర విచారణ అధికార పరిధిని వినియోగించిందనడం లో మాకు ఎటువంటి సందేహం లేదు.

50. క్రైమ్ నెం. 455/2022 లో నిందితులుగా ఉన్న 1 నుండి 3వ ప్రతివాదులు దర్యాప్తు అంశాలు బయటకు పొక్కడం (లీకేజీ) మరియు అభియోగపత్రం (చార్జిషీటు) దాఖలు చేయకముందే దర్యాప్తు సమాచారాన్ని వెల్లడించడం ద్వారా ముద్ర వేయడం తో వారి హక్కుల పై ప్రభావం ఉంటుందని సింగిల్ జడ్జి అభిప్రాయ పడ్డారు. అంతేకాకుండా, FIR నెం. 455/2022 లో పోలీసులు నిర్వహించిన దర్యాప్తును రద్దు చేస్తూ సరికొత్తగా (డినోవో) దర్యాప్తును కొనసాగించాల్సిందిగా సింగిల్ జడ్జి CBI ని ఆదేశించారు. ఇది క్రిమినల్ కార్యాచరణ రంగంలో తీసుకోబడిన నిర్ణయం తప్ప మరొకటి కాదు ; తద్వారా ఏకాధిక

పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్) క్లాజు15 ప్రకారం నేర న్యాయ పరిధిలో తీసుకున్న నిర్ణయం తప్ప మరొకటి కాదు. ఒక కీలకమైన నిర్ణయాత్మక అంశాన్ని బహిర్గతం చేసే పరీక్ష (లిట్మస్ టెస్ట్) ను వర్తింపచేయడం ద్వారా, కేసుకు సంబంధించిన సారాంశం మరియు సింగిల్ జడ్జి వెలువరించిన ఉత్తరువు యొక్క స్వభావం మరియు సంయుక్త విశ్లేషణ నుండి అప్పీలు కింద ఉన్న తీర్పు, స్పష్టంగా క్రిమినల్ చట్ట పరిధిలో ఉన్నట్లుగా స్పష్టమవుతుంది.

51. మా పరిశీలనాభిప్రాయంలో, ఈ విషయానికి సంబంధించి రెండు అభిప్రాయాలూ ఉండకూడదు. అందువల్ల 20.12.2022 తేదీ నాటి సింగిల్ జడ్జి తీర్పు మరియు ఉత్తరువును సవాలు చేసే అంతర్గత-కోర్టు (ఇన్ ట్రా –కోర్టు) అప్పీళ్ళు ఏకాధిక పత్రాల (లెటర్స్ పేటెంట్)లోని క్లాజు 15 ప్రకారం నిషేధం. ఇది విచారణార్హనీయమైనవి కాదు.

52. మేము పైన పేర్కొనబడిన నిర్ణయానికి చేరుకున్నందున సవాలు లోని పూర్వాపరాలను (మెరిట్స్) లేదా కక్షిదారుల తరపు న్యాయవాదులు వాదించిన వాదాంశాల నేపథ్యంలో లోతైన విచారణ జరపాల్సిన అవసరం లేదు.

53. పై వాస్తవాలను అనుసరించి, అన్నీ రిట్ అప్పీళ్ళు విచారణార్హత లేనివిగా పరిగణిస్తూ కొట్టి వేయడమైనది. అయితే, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులు లేవు.

పిటిషన్లు ఏమైన పెండింగ్ లో వుంటే, వాటిని ముగించడమైనది.

ఉజ్జల్ భూయాన్, C.J,

N. తుకారాంజీ, J

తీర్పు వెలువరించిన తర్వాత, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి చెందిన అడ్వకేట్ జనరల్ మిస్టర్ B.S. ప్రసాద్ అప్పీలుదారులు ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం కోసం తీర్పును కొంత కాలం నిలిపి వేయాలని అభ్యర్థించారు.

విషయాన్ని వివరంగా పరిశీలించి, తీర్పును వెలువరించిన తర్వాత, దానిని నిలిపివేసేందుకు మేము సుముఖంగా లేము.

అభ్యర్థన, తదనుసారం, నిరాకరించబడినది.

ఉజ్జల్ భూయాన్, C.J,

N. తుకారాంజీ, J